

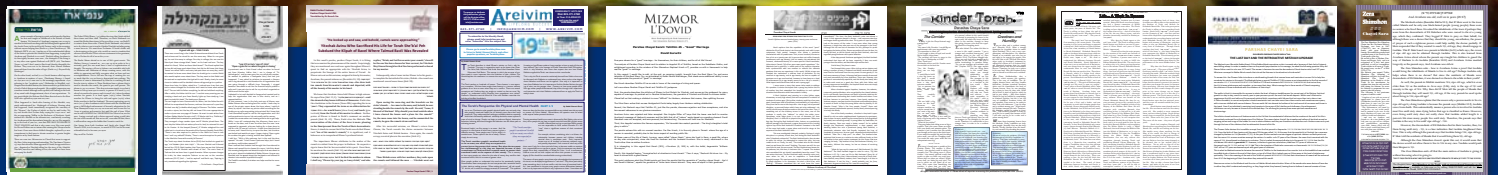
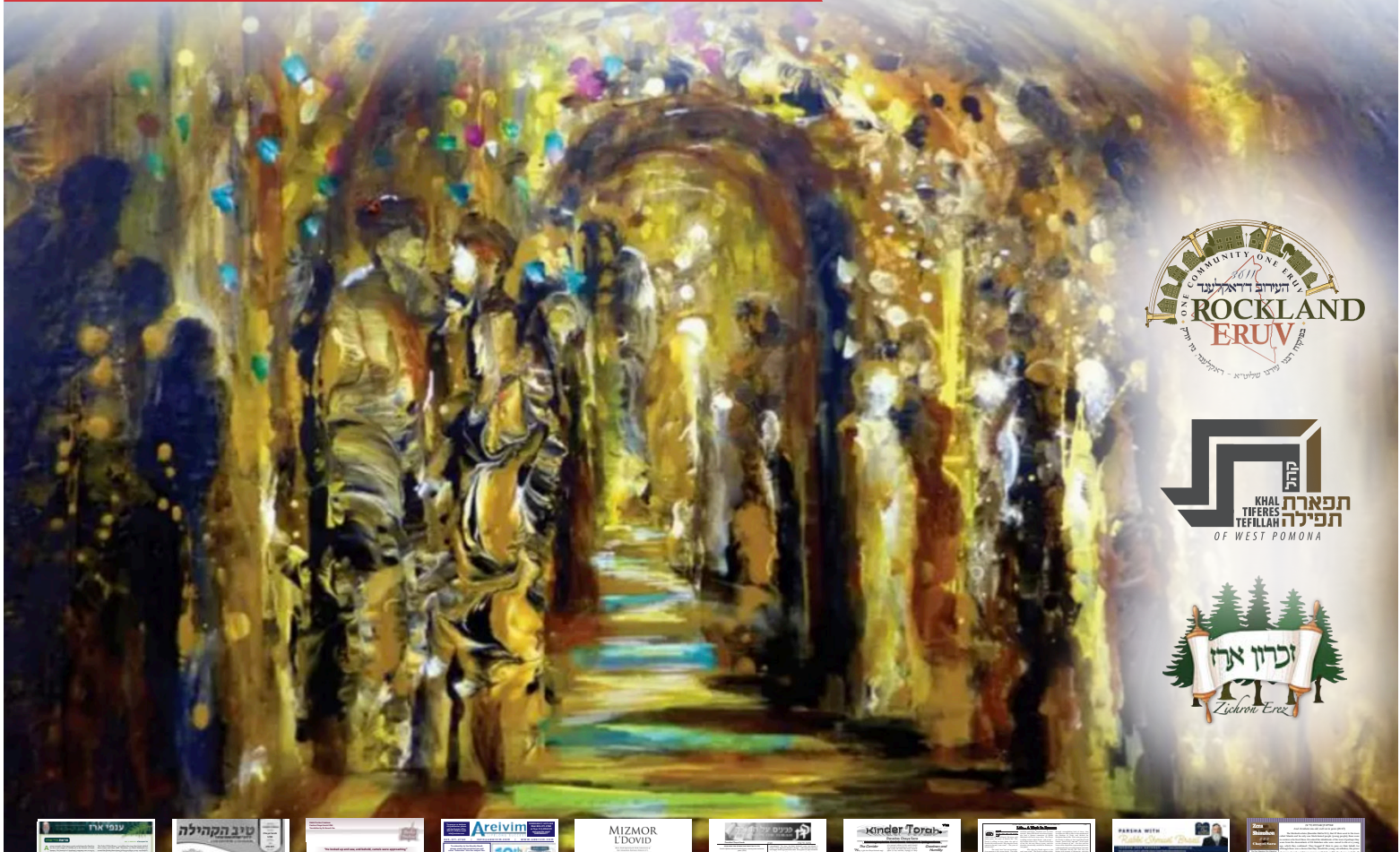
ISSUE #057 • MONSEY: Candle Lighting - 4:14 • Shabbos Ends - 5:44 (72 min past shkiah) • November 23, 2019 • 25 Cheshvan, 5780 • BS"D

התורה רס

DIVREI TORAH PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי באבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS CHAYEI SARA

ANFEI EREZ • TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREVIM • MIZMOR L'DOVID
 PENINIM ON THE TORAH • KINDER TORAH • PARSHA PSHETEL • RAV BRAZIL • ZERA SHIMSHON

ENGLISH
 DIVREI TORAH

SPONSOR A DVAR TORAH

SPONSOR AN ENTIRE WEEK FOR **\$360**

Following Daas Torah, Ramapost is sharing the opportunity to sponsor weekly Divrei Torah. The following publications are read by hundreds of people every Shabbos. Sponsor an individual Dvar Torah or the entire collection, in the zechus of a choleh, le'iluy nishmas, or for someone in need. A small message can be put on the Dvar Torah of your choice which will be distributed across Monsey and online.

\$180

Ram HaTorah
150 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English & Hebrew)

\$126

Meoros Hatzadikkim
300 WEEKLY*
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits
(English)

\$100 (MONTHLY)

Divrei Chizuk
800 MONTHLY*
R' Gamliel Rabinowitz
(Hebrew)

\$100

Torah Wellsprings
200 WEEKLY*
R' Elimelech Biderman
(English / Yiddish)

\$72

Sichat Hashavua Hitkashrut & Likutay Torah
125 WEEKLY*
(Hebrew / English)

\$54

Oneg Shabbos
50 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English)

\$*

Areivim
400 WEEKLY*
R' Shmuel Gluck
(English)
*CONTACT INFO@

*AMOUNT DISTRIBUTED

פרשת חיי שרה

סו' חשוון תש"פ VOL. 1 / ISSUE 13

A prime example of having to revisit and relearn the Parshios we first were taught in childhood is the Petirah of Sarah Imeinu. We learned of Avraham's supreme נפש מסירות to sacrifice his beloved son along with his lifelong battle against all of the Avoda Zaras in the world-with Zerizus, early in the morning, without anyone helping him (Rashi 22:3 from Pesachim 4a). The Medrash (BR"R 56:4 etc.) teaches us of the underhanded efforts of the Satan to prevent the Akeidah from happening -trying both Avraham and Yitzchak to no avail. Yitzchak telling Avraham to tie him tightly because הנפש הצופה, the chutzpah of the living is to stay alive even against Hashem's will (BR"R 56:8, Tanchuma Vayera 23) and I don't want to flinch and thereby disqualify the Korban. They were not to be deterred, their Ahavas Hashem removed them from the realm of logic (Rashi 22:3). Beyond lofty Madreigos!

On the other hand, we find (21:12) Sarah Imeinu called superior to Avraham in matters of נבואה (Tanchuma Shemos 1) based on בקלה, the seemingly superfluous referring to her "prophetic voice" (Maharsha to Megillah 14a). Despite that elevated station, the Satan was able to provoke her to a level of lethal distress and anguish. My youthful impression was somehow tainted-although never spoken, still lurking in the back of my mind-with disappointment, short of our expectations. To my great delight, the Robono Shel Olam directed me to the Ksav Sofer who opened my eyes-ממש עניינו . והאר עניינו ממש .

What happened to Sarah after hearing of the Akeidah, very much authenticated her Madreigah of holiness. Hearing what had happened, Sarah immediately recognized the enormity of the "Nisayon", the Zechus of which we live by until today. We try and invoke that Zechus daily, saying the פרשת העקידה and the accompanying Tefillas in the Karbonos of Shacharis. Sarah realized the Akeidah as the ultimate test, conclusively vouching for Avraham and his descendents being the עם השם. Her anguish, up to the level of בכל נפשך, was that SHE HAD NO SHARE IN THAT NISAYON and that is why פרחה נשמתה. Her own search for Kirvas Elokim was so intense that missing this Nisayon broke her heart. Gone were those childish thoughts, replaced by a new commitment to find ways to elevate ourselves to greater heights taught to us by Sarah Imeinu.

There are even two Ma'amorim in Chazal that seem to support the Ksav Sofers inspiring understanding. The Tanchuma (Vayeira 23) says that when the Satan appeared to Sarah, he appeared בדמות יצחק, disguised as Yitzchak telling her the story of the Akeidah. Yitzchak was alive and talking to her, she could not have been mourning his death!

The Pirkei D'Reb Eliezer (32) relates the story that Sarah sobbed three times and then died. Therefore, on Rosh Hashanah we sound the Shofar three times (of how we blow שברים - see Rada"l) to mimic those three sobs. Chazal (Rosh Hashanah 16a) advise us to do what we can to invoke Akeidas Yitzchak including using a rams horn etc. We want those Zechusim. If Sarah's death was a shortcoming on her part, why would we want to simulate that when we blow Shofar? If her cries are a testament to her greatness, that's a Zechus for all of us on the יום הדין .

The Baalei Musar alerted us to one of life's great secrets. The Mishna (Avos2:5) warned us; לא עם הארץ חסיד -in order to be a seriously good Jew one must have a level of sophistication of thought. The mystery of how to balance our insatiable side-both in Ruchnius and Gashmius-of always wanting more, with the ability to appreciate and fully recognize what we have and our accomplishments. Not to fall into the trap of wanting the 200 so much that the 100 we have is depreciated into nothing. The character of man is determined by what he is reaching for-and how he tries to achieve it. These Parshiyas have a phrase that is used to describe the search, the quest as per each person. The phrase is; וישא את עיניו וירא . This does not mean simply to see but it means to lift up ones eyes to search, to pursue. It is used (13:10) when Lot searches for money, and it is used (18:1) when Avraham searches for guests. It is used again (24:63) when Yitzchak searches for Eliezer to bring his wife and again (24:64) when Rivka searches to find her husband. The most captivating one to me is (22:13) after Avraham is told to desist with the Akeidah and given a full fledged endorsement of heavenly admiration for his איל -born at creation and meant to last until the end of time. What was he still LOOKING for? SEARCHING for? Most of us, me for sure, having received such a divine approval rating, would take the rest of the month off. But not אברהם, even after all that, there is still another rung on the ladder that I want to reach for.

Our lesson from both Avraham and Sarah who forged Klal Yisroel's DNA, is to be מבקשים, to search-WITH שכל for the next achievable level, to become פניק פניק.

May we all be Zocheh.

אמני קואליציה
חיים בלב אמת

LAYOUT: RAMAPOST.COM

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissochor. B"h they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

טיב הקהילה

בס"ד
'יו"לע"יקהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו הרב 'צד' גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Chayei Sarah

5780

No.

490.389

טיב המערכת

A good old age – בשיבה טובה

There was a man living in the United States who was distant from Torah and mitzvos and he raised his son the same way. When his son grew up, he sent him away to college. One day in college, the son saw his friend put these strange black 'boxes' on his head and arm. The boy asked his friend, 'What are these black boxes?' The friend replied that he too did not know much about them, but this he did know, that these 'boxes' are called Tefillin and every Jew puts them on every day, and if he wanted to know more about them he should go to a certain Rabbi who would explain more about them. The boy went to that Rabbi and he received an explanation that ignited his soul. Slowly, slowly he came closer to Judaism until he decided to leave college and go to a yeshiva.

Some time later, his father asked him, 'I noticed over time that your entire nature changed for the better and I want to know what caused this?' The son told his father everything, he did not hold back anything. After a while, the father told his son: 'I see that every evening you are studying a book and your faces literally lights up from studying. I too want to study this book.' The book was a Gemara.

The son began to learn Gemara with his father, but the father found it difficult to comprehend the Gemara, and over the course of a year they finished one *daf* [a double-sided page] of Gemara. The father wanted to make a *siyum*, but the boy did not know if this was appropriate to make a *siyum* over one page of Gemara. He went to seek advice from HaGaon Rebbe Moshe Feinstein ztvl. R' Moshe told him, 'Definitely!' and he added that he wanted to participate in the *siyum*.

They arranged a large *seudas siyum* and R' Moshe joined them. The next day the father did not wake up from his bed, he returned his soul to his Creator. At the *levayah* [funeral], R' Moshe eulogized him and called out in a loud voice the words of the Gemara (Avodah Zarah 10b): 'There is one who acquires his portion in the World to Come in one hour' and I say, added R' Moshe, 'There is one who acquires his portion in the World to Come with one *daf* of Gemara.'

The Torah says about Avraham Avinu (25:8) that he died at a good old age, 'ויקברו אותו יצחק וישמעאל בניו' – 'His sons Yitzchak and Yishmael buried him (25:9). Rashi teaches that 'from here we see that Yishmael repented, and let Yitzchak walk ahead of him'. The main facet of Teshuva that we learn here is good character. When a person changes his traits, he does complete Teshuva as we see as the narrative continues (25:17) 'ויגוע' – 'and he expired' and Rashi says, 'Expiring is only mentioned regarding the righteous.

– Tiv HaTorah – Chayei Sarah

טיב ההשגחה

'פתח לנו שער בעת נעילת שער'

'Open a gate for us when the gate is closing'

A prominent man in Eretz Yisroel called me when he found out from Moreinu HaRav that I am in charge of 'Tiv HaHashgacha', and he even gave him my cell phone number. He wanted to publicize a *hashgacha* story that had just happened: "I was asked by relatives to approach a famous man living abroad for a nice donation for an organization that was going through a difficult time. Personally, I cringed because I was about to ask him for financial help to publish a *sefer* and it was not nice to ask for my relative's organization and also ask for the *sefer*.

I debated it a lot and I decided to forego what I wanted and to help the organization that was in dire straits, and so I approached him.

At that moment I was in the holy environs of Meron near Rebbe Shimon after not being here for a while. I took a key to one of the private rooms above the *kever* where I could sit alone, by myself. Just then my printer called me asking for the funding as my *sefer* was waiting to be printed. But I knew that I had committed myself to ask for the organization and I did not know where to turn as I do not usually ask for money.

I ended the conversation not knowing what to do to get help. While I was still contemplating the dilemma, there was a knock on the door, and it was no other than the man I was supposed to approach, who was looking for a clean place to rest for a bit. Of course I let him in. A short time later we tried to leave, and I heard him try to open the door, but the door was locked and would not open. I began singing 'Open a gate for us when the gate is closing' and the door opened.

I told him: "With a little patience, but in the end the door opened." He said: "I don't know if patience helps, but I heard you *daven*, and the door opened!!!"

Now I realized that Hashem had brought him from abroad to Meron and caused him to choose this room. I told him about this amazing *hashgacha* and about the *sefer* that was about to go to print, about the *kabbalah* of Rebbe Shimon. He was very touched, and he agreed about the *hashgacha* and offered to donate a nice amount to publish the *sefer*.

The Tzaddik concluded, that when one helps another he never loses out.

צ.ה.

**'בלתי להשם לבדו'
'Only to Hashem alone'**

והיה הנערה אשר אמר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני: (כ"ד:)

Let it be that the maiden to whom I shall say, 'Please tip your jug that I may drink,' and who replies, 'Drink, and I will even water your camels,' her will You have chosen for Your servant, for Yitzchak, and may I know through her that You have done kindness with my master. (24:14)

Rashi explains: Her will You have chosen – she is fitting for him, in that she will perform acts of kindness, and she is worthy to enter the household of Avraham. The meaning of 'הכחת' is you have selected, to clearly demonstrate.

True Kindness – אמת של חסד

Eliezer, the servant of Avraham, left on the long and arduous journey to find an appropriate wife for Yitzchak Avinu, to establish the chosen nation and continue the legacy of Avraham Avinu.

He set conditions that would show him that she was worthy. He thought to himself: 'If I ask her to revive me with a little water and she gives it to me and even waters the camels, it is a sign that she is the designated bride of Yitzchak. This is the type of girl Avraham wanted for his son Yitzchak.

And so, when he came to the well, he waited to see how things would play out. Rivka came and approached the well to fill her pitcher with water, Eliezer saw that the water rose up to meet her. Still, he did not know if this was proof to bring her into Avraham's house. It was only once he approached her and said (24:17), 'תאמר גם לגמליך, – 'Let me sip, please, a little water from your jug.' But she said (24:18), 'שתה אדני' – 'Drink, my lord' and the Midrash explains (Bereishis Rabbah 60:6): He asked her for one swallow, and Rivka supplied all that he needed. Not only that, but after he finished drinking, she added (24:19), 'ואשאב' – 'I will draw water even for your camels', as requested it was fulfilled. Right then (24:20) 'ותמהר ותער כדה אל השקת ותרך' – 'So she hurried and emptied her jug into the trough and kept running to the well to draw water, and she drew for all his camels'. Then he realized that she was indeed fitting for the house of Avraham Avinu and to be the mother of all of Klal Yisrael.

We must understand the depth of his intent and what Eliezer saw from this incident and the exceptional righteousness and kindness of Rivka. True, she performed a great act of kindness, but just because she gave him a drink of water, he saw that she was the one for Yitzchak, more than the miracle of the water rising up to meet her.

כל מעשיה לשם שמים – כל מעשיה לשם שמים

However, 'living creatures', including the camels, do not know how to show gratitude and they also do not realize the benefit that is done for them, as it states in the *navi* (Yeshaya 1:3): 'דע' – 'An ox knows its owner and a donkey its master's trough'. These two animals were specifically mentioned because they know their masters, but this is not so with other creatures. When Eliezer, the servant of Avraham, asked for a little water, common courtesy dictates that she give him to drink because he will be indebted to her and he will show her gratitude and recognize her deeds and most likely this is why she did it.

But then she said: 'I will draw water even for your camels', she will not receive anything from them in exchange. Then it becomes clear that even when she him something to drink it was just an act of kindness. She showed the same intention when she gave Eliezer to drink, even though he was a 'person' and he knew to praise and

show gratitude. This showed that she was fit for Yitzchak as she was part of the kindness of Avraham [*chesed shel Avraham*].

We find the same thing with the righteous of the world who show pity for the living creatures that wander near their homes. They say, 'These are creatures of HaKadosh Baruch Hu, and just as we are commanded to be kind to people, so too we are obligated to be kind to the other creatures. I remember my father zt"l, even when he laid on his deathbed, he did not stop worrying about giving water to animals. This trait came to them because their intentions were to fulfill the mitzvos of the Creator, and if this is so, then there is no difference between helping another person who can return the favor to being kind to a creature who has no intellect. This is the level of '*chesed shel emes*' – true kindness.

While on the topic, there were Tzaddikim who would not kill even ants or other bugs, as mentioned by the Arizal (Sha'ar HaMitzvos Parashas Noach): 'My teacher was so careful not to kill any insect even the smallest ones like fleas, lice or flies, even if they were pestering him. They went so far as to extend to anything that grows and if a fruit fell to the ground, they would hurry to pick it up so it would not be disgraced, for even these are the handiwork of HaKadosh Baruch Hu. Of course honored people who were created in the image of G-d, only because they were created in His image, and not to receive any benefit.

This was in order to teach all future generations that the mitzvah of *chesed* – kindness – must be done not to expect a reward, it must be done as if one were putting on Tefillin. When one performs other mitzvos he does not expect to be remunerated from others, he only does it to fulfill the mitzvos of his Creator. So too regarding the mitzvah of *chesed*, despite it being a mitzvah that benefits others, still, one must do it only for the sake of fulfilling Hashem's command.

Gratitude – הכרת הטוב

There are many people who say that they anticipate being repaid for their good deeds since there is an obligation on the recipient to be grateful, and not because he is looking for a large reward. A person should be concerned that people are fulfilling the mitzvos of Hashem for the right reasons. That is, we should choose to do *chesed* even though we are not expecting anything in exchange. This is a sign that it is done for the sake of Heaven. But, if one expects a 'thank you' and if he does not get it this breaks his heart, then this is not complete *chesed*.

Not only this, but most of the time gratitude is shown when one has received a benefit, and as soon as one realizes that there is nothing in it for him, he is not grateful. We see that wealthy people are honored only when they are rich, but if they should lose their money, then no one pays attention to them. This demonstrates that it is not gratitude towards them, rather, they want to be connected to the money and they honor him only as long as he has it. The recipient need not be grateful, and he must recognize the boundary between true gratitude and thinking about personal benefit.

In truth, to whom must we show gratitude? To the 'Creator Yisbarach' as we see as the narrative continues (24:26-27) when Eliezer saw that he was successful, that Rivka came from Avraham's family, 'ויקד האיש וישתחו לה' – 'So the man bowed low and prostrated himself to Hashem' אשר – 'אלוקי אדני אברהם אשר' – 'He said, "Blessed is Hashem, G-d of my master Avraham, Who has not withheld His kindness and truth from my master', he did not attribute it at all to flesh and blood, he only thanked 'Ribono shel Olam' Who does all.

Hashem should help us do everything truly for the sake of Heaven without ulterior motives and bring satisfaction to our father in Heaven.

“He looked up and saw, and behold, camels were approaching”

Yitzchak Avinu Who Sacrificed His Life for Torah She'b'al Peh Subdued the Klipah of Bavel Where Talmud Bavli Was Revealed

In this week's parsha, parshas Chayei Sarah, it is fitting that we examine the phenomenon of the camels. Surprisingly, they are mentioned over and over again throughout Eliezer's quest to find an appropriate wife for Yitzchak Avinu, to perpetuate the lineage of the entire house of Yisrael. As Eliezer sets out on this mission, assigned to him by his master, Avraham, the passuk informs us (Bereishis 24, 10): **“ויקח העבד—עשרה גמלים מגמלי אדוניו וילך וכל טוב אדוניו בידו”** **the slave took ten camels from his master's camels and departed, with all the bounty of his master in his hand.**

We know that Avraham Avinu held Eliezer in high esteem. He says of him (ibid. 15, 2): **“ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר”**—**and the steward of my house is Eliezer of Damascus.** Rashi cites the elucidation in the Gemara (Yoma 28b) regarding the term **“דמשק”**: **They expounded the term as an abbreviation for “דולה ומשקה”—he would learn (draw from) and teach (give to drink) from the Torah of his master to others.** Further praise of Eliezer is found in Rashi's comment on another passuk (ibid. 24, 42). There, Rashi cites the Midrash: **The conversation of the slaves of the Avos is more pleasing to the Omnipresent than the Torah of their descendants.** Hence, it stands to reason that if the Torah records that Eliezer took **“ten of his master's camels,”** it is significant, and it behooves us to comprehend Eliezer's profound intent.

The importance Eliezer attributes to the matter of the camels is evident from his prayer to Hashem. He requests a sign to know that he has succeeded in his quest. Even there, he mentions the camels (ibid. 14): **“והיה הנערה אשר אומר אליה הטי: נא כדרך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה, אותה הוכחת לעבדך ליצחק ובה.”** **Let it be that the maiden to whom I shall say, “Please tip your jug so I may drink,” and who**

replies, “Drink, and I will even water your camels,” she will be the one You have chosen for Your servant, for Yitzchak. May I know through her that You have performed a chesed for my master.

Subsequently, when Lavan invites Eliezer to be his guest—to complete the betrothal of his sister, Rivkah—the camels are mentioned several more times (ibid. 30):

“ויהי כראות את הגזם ואת הצמידים על ידי אחותו... ויבוא אל האיש והנה עומד על הגמלים על העין. ויאמר בוא ברוך ה' למה תעמוד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים. ויבוא האיש הביתה ויפתח הגמלים ויתן תבן ומספוא לגמלים.”

Upon seeing the nose-ring and the bracelets on his sister's hands . . . he came to the man; and, behold, he was standing beside the camels by the well. He said, “Come, O blessed of Hashem! Why should you stand outside when I have cleared the house and a place for the camels?” So, the man came into the house, and he unmuzzled the camels; he gave the camels straw and feed.

After his successful mission, on Eliezer's return from Charan, the Torah records the divine encounter between Yitzchak Avinu and Rivkah Imeinu. Once again, the camels occupy a central place in the narrative (ibid. 61):

“ותקם רבקה ונערו תיה ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש... ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים. ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפול מעל הגמל. ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההולך בשדה לקראתנו, ויאמר העבד הוא אדוני, ותקח הצעיף ותתכס.”

Then Rivkah arose with her maidens; they rode upon the camels and followed the man . . . Yitzchak went out

to converse (meditate/pray) in the field towards evening and he looked up and saw, and behold, camels were approaching. Rivkah looked up, and she saw Yitzchak; she let herself down from the camel. She said to the slave, "Who is that man walking in the field toward us?" The slave replied, "He is my master." She then took the veil and covered herself.

It should be obvious to any intelligent person, who believes wholeheartedly that there are no superfluous words or letters in the Torah, that it is no mere coincidence that the Torah mentions the camels repeatedly with regards to the union of Yitzchak Avinu and Rivkah Imeinu. Clearly, their repeated mention is deeply significant and deserves clarification. Therefore, we will explain the matter with the help of several vital introductions. May Hashem guide us on the path of truth!

The First Beis HaMikdash Represents Torah She'b'chsav while the Second Beis HaMikdash Represents Torah She'b'al Peh

We will begin to shed some light on the subject by introducing a fundamental principle concerning the three Batei HaMikdash from the teachings of the Kedushas Levi (Chanukah). He teaches us that the first Beis HaMikdash corresponded to Torah she'b'chsav; the second Beis HaMikdash corresponded to Torah she'b'al peh; the third Beis HaMikdash, that will be built shortly in our times, will encompass both.

This principle is also taught by the Sefas Emes (Purim 5638). Referring to the Gemara (Yoma 9b), he adds that this is why Chazal teach us that the first Beis HaMikdash was destroyed because of the three cardinal sins; whereas the second Beis HaMikdash was destroyed because of "sin'as chinam"—baseless hatred.

Let us explain. The three cardinal sins—avodah zarah, sexual immorality and murder—are mentioned and prohibited by Torah she'b'chsav. Hence, because they transgressed them, the first Beis HaMikdash, representing Torah she'b'chsav, was destroyed. Torah she'b'al peh, on the other hand, is acquired through dialectic and in-depth study with others. In the words of the Gemara (Berachos 63b): "שאינ התורה נקנית" —אלא בחבורה—the Torah is only acquired in groups. "Sin'as

chinam" disrupts and prevents learning in groups. Hence, the second Beis HaMikdash, representing Torah she'b'al peh, was destroyed on account of "sin'as chinam." Nevertheless, it is incumbent upon us to explain the connections between the first Beis HaMikdash and Torah she'b'chsav and between the second Beis HaMikdash and Torah she'b'al peh.

Now, this vital principle learned from the Kedushas Levi is also discussed by the great Rabbi Tzaddok HaKohen in Pri Tzaddik (Bechukosai 11). He explains that during the times of the first Beis HaMikdash, everything was conducted via Torah she'b'chsav. The prophecies of the neviim—representing the words of HKB"H—and the Ketuvim—written during the period of the first Beis HaMikdash—both are part of Torah she'b'chsav. In the words of the Gemara (Shabbas 88a): "ברוך רחמנא דיהב אוריין תליתא" —blessed is the Merciful One, Who gave us the Torah comprised of three parts. Rashi explains that this is a reference to **Torah, Neviim and Ketuvim.**

During the period of the second Beis HaMikdash, however, prophecy ceased. The Gemara (Yoma 21b) explains that "ruach hakodesh" was absent during the times of the second Beis HaMikdash. According to Rashi, this means that the neviim no longer possessed "ruach hakodesh." Hence, the Members of the Great Assembly—the Anshei Kenesses HaGedolah—functioned in place of the neviim. They illuminated the world for Yisrael with the immense light of Torah she'b'al peh. All of the decrees and safeguards of Torah she'b'al peh were implemented by the Anshei Kenesses HaGedolah. Therefore, during the period of the second Bayis, life was conducted based on Torah she'b'al peh.

The Three-ply Cord: The Maharal of Prague the Kedushas Levi and the Chasam Sofer

It gives me great pleasure to inform our royal audience that this concept of the Kedushas Levi's coincides magnificently with a wonderful insight presented by the Chasam Sofer, zy"a, in Toras Moshe (Vayeira). He asserts that the ordeal of Akeidas Yitzchak could be categorized as Torah she'b'chsav vis-à-vis Avraham Avinu. After all, he received the directive directly from HKB"H (Bereishis 22, 2): "קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך: לך אל ארץ המוריה והעלהו שם לעולה..." —please take your son, your only one, whom you love—Yitzchak—and go to the land of Moriah, and offer him up there as an olah-offering . . .

In contrast, the ordeal of the Akeidah could be categorized as Torah she'b'al peh vis-à-vis Yitzchak Avinu. After all, he did not receive the directive directly from HKB"H but rather from his father, Avraham, who related it to him in the name of Hashem. Nevertheless, he accepted his father's directive, who was a navi and emissary of Hashem. As such, we can categorize Yitzchak's role as a willingness to sacrifice his life for the sake of Torah she'b'al peh—the teachings and guidelines implemented by Torah scholars in every generation.

Additionally, we have learned in the Gemara (Pesachim 88a):

”מאי דכתיב והלכו עמים רבים ואמרו, לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלקי יעקב וגו'... לא כאברהם שכתוב בו הר, שנאמר אשר יאמר היום בהר ה' יראה, ולא כיצחק שכתוב בו שדה, שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה, אלא כיעקב שקראו בית, שנאמר ויקרא את שם המקום ההוא בית אל.”

What is the meaning of the passuk (Yeshayah 2, 3): “Many nations will go and say, ‘Come, let us go up to the Mountain of Hashem, to the House (“בית”) of the G-d of Yaakov . . .”? Why specifically the G-d of Yaakov and not the G-d of Avraham and Yitzchak? Not like Avraham, who called it a “mountain,” as it says (Bereishis 22, 14): “As it is said this day, on the mountain Hashem will be seen.” Not like Yitzchak, who called it a “field,” as it says (ibid. 24, 63): “Yitzchak went out to converse in the field.” But rather like Yaakov, who called it a “house,” as it says (ibid. 28, 19): “He called the name of that place House of G-d (Beis El).”

In his sefer on Maseches Avos, Derech Chaim (5, 4), the Maharal explains that the three Batei HaMikdash are in the merit of the three Avos, respectively. The first Beis HaMikdash was in the merit of Avraham Avinu, who called it a mountain. The second Beis HaMikdash was in the merit of Yitzchak Avinu, who called it a field. The third Beis HaMikdash will be in the merit of Yaakov Avinu, who called it a house.

We can now combine the teachings of the Maharal, the Chasam Sofer and the Kedushas Levi very nicely. In the merit of Avraham Avinu, who withstood the ordeal of the Akeidah on Har HaMoriah, the site of the Mikdash, as an example of Torah she'b'chsav, the first Beis HaMikdash was erected on that site corresponding to Torah she'b'chsav. In the merit of Yitzchak Avinu, who withstood the ordeal of the Akeidah at the site of

the Mikdash, as an example of Torah she'b'al peh, the second Beis HaMikdash was erected on that site corresponding to Torah she'b'al peh. Thus, we have a sacred, irrefutable, three-ly cord; the teachings of the Maharal, the Kedushas Levi and the Chasam Sofer intertwine magnificently.

The Incredible Revelation of Torah She'b'al Peh during the Galus in Bavel

Following this delightful path, we will proceed to address the matter of the camels, which are mentioned so many times in conjunction with Eliezer's mission. As we know, the incredible revelation of Talmud Bavli, an integral part of Torah she'b'al peh, occurred during the galus in Bavel. It contains all the clarifications of halachos related to Torah she'b'al peh. Expounding on the passuk (Eichah 3, 6), the Gemara states (Sanhedrin 24a): “במחשכים הושיבני עולם, אמר רבי ירמיה, זה: “He has placed me in darkness like the eternally dead.” Rabbi Yirmiyah said: This alludes to the Talmud of Bavel.

Along these lines, Rabbi Tzaddok HaKohen, zy”a, writes in Pri Tzaddik (Shemos 10): **Galus Bavel was a preparation for Torah she'b'al peh, as they said (Shabbas 145b): “Those of Yaakov who come will take root.” (Yeshayah 27, 6) This refers to the Torah scholars of Bavel, who make buds and blossoms for the Torah. In this regard, Scripture states (ibid.): “And they will fill the face of the earth with fruit.” For, Torah will spread from there to the entire world. Similarly, all of the exiles are aimed at disseminating Torah she'b'al peh; for, galus Bavel encompasses all of the exiles.**

We will now share the illuminating words the Pri Tzaddik writes in the name of his mentor, the Rav from Ishbitza, zy”a, author of the Mei HaShiluach. He discusses the elation experienced by Yechezkel HaNavi when Yisrael were exiled to Bavel; because he knew that Torah she'b'al peh would be revealed there. Here is what he writes:

I heard from my holy master and teacher, ztz”l, that when they were exiled to Bavel, they all went forlornly and dispirited with the exception of Yechezkel; he was ecstatic. That is because Yechezkel sensed the illumination of kedushah that HKB”H would shine upon Yisrael in Bavel—more so than when they dwelled on their

own land. Thus, it happened that things were revealed to Yechezkel that were not revealed to any other navi or seer . . . Indeed, there in Bavel, began the dissemination of the teachings of Torah she'b'al peh . . . It all originated from the Anshei Kenesses HaGedolah, who were in Bavel.

Now, we are familiar with the words of the wisest of all men (Koheles 7, 14): "גם את זה לעומת זה עשה האלקים—G-d has made the one in accordance with the other. There is a parallel nature to creation; G-d created all things with an equal and opposite counterpart. Accordingly, it is clear that the klipah of Bavel is the counterpart and opposite of Torah she'b'al peh. Yet, the Torah scholars of that generation in Bavel succeeded in subduing the klipah of Bavel through the study and revelation of Torah she'b'al peh.

We can now explain why HKB"H orchestrated the revelation of Torah she'b'al peh during the galus in Bavel. We learned from the Kedushas Levi that the first Beis HaMikdash corresponded to Torah she'b'chsav; whereas the second Beis HaMikdash corresponded to Torah she'b'al peh. Therefore, HKB"H arranged for Nevuchadnetzar, the King of Bavel, who destroyed the first Beis HaMikdash, to exile Yisrael to Bavel. For, there, in exile, HKB"H instituted the remedy in advance of the ailment. He revealed Torah she'b'al peh to Yisrael in Bavel in preparation for the building of the second Beis HaMikdash, corresponding to Torah she'b'al peh.

Eliezer Took Ten Camels to Subjugate the Full Force of the Klipah of Bavel

We now have cause to rejoice, for we can begin to comprehend Eliezer's profound intent. As we learned above, he took ten of his master's camels with him on his mission to find a wife for Yitzchak. According to the Midrash Tanchuma (Shemini 8), the four impure animals mentioned in parshas Shemini—the camel, rabbit (hyrax), hare and pig—correspond to the four exiles—Bavel, Madai, Greece and Edom. Specifically: "בת ככל השדודה אשרי שישלם לך את גמולך" (Tehillim 137, 8): "O violated daughter of Bavel, praiseworthy is he who repays you in accordance with the manner that you treated us. [Translator's note: The passuk cited employs the phrase "גמולך שגמלת", which alludes to the Hebrew word for camel, "gamal."]

With this understanding, we can provide a very nice explanation for the song of the camel in Perek Shirah (5): The camel says (Yirmiyah 25, 30): "Hashem roars from on high and sends out His voice from His holy abode; He is roaring over His lodging." Let us suggest an explanation. Since Nevuchadnetzar, the King of Bavel, destroyed the Beis HaMikdash, the ministering angel of Bavel, the klipah of the camel, expresses its grief for causing HKB"H to roar, bemoaning the churban.

Now, we learn in the Gemara (Berachos 21b): "כל דבר שבקדושה לא יהא פחות מעשרה—all matters of kedushah shall be performed with no less than ten. So, just as the structure of kedushah is composed of ten forces; correspondingly, the klipah is composed of ten forces. This is why HKB"H visited ten plagues—"eser makkos"—upon the Egyptians. Thus, He subdued the ten forces of the klipah of Mitzrayim. Accordingly, the klipah of Bavel, the camel, is comprised of ten camels.

Next, we will apply an important principle from the commentary of the Ramban in parshas Lech Lecha (Bereishis 12, 6). He teaches us that prior to any miracle, a symbolic gesture must first be performed by mankind; man's gesture down below triggers the miracle from above. Here is the pertinent excerpt: "ודע כי כל גזירת עיריין כאשר תצא מכח הגזירה אל פועל דמיון, תהיה הגזירה מתקיימת על כל פנים, ולכן יעשו הנביאים מעשה כנבואות." Know that all decisions of the guardian angels, when they proceed from a potential decree to a symbolic act, the decree will be effected in any case. It is for this reason that the prophets often perform some act in conjunction with the prophecies.

Therefore, when Eliezer embarked on his quest to find an appropriate wife for Yitzchak Avinu to perpetuate the holy lineage of the house of Yisrael—with the knowledge from the teachings of his master that the second Beis HaMikdash, corresponding to Torah she'b'al peh, would exist in the merit of Yitzchak's act of self-sacrifice at the Akeidah, characteristic of Torah she'b'al peh—he began by performing a symbolic gesture. He took ten of his master's camels to ride upon and transport all the bounty of Avraham. Riding atop the camels symbolized their subjugation to the supremacy of the body of kedushah. Thus, he performed a symbolic gesture related to galus Bavel. By subduing the ten camels comprising the body

of the klipah of Bavel beneath the body of kedushah, they were transformed into vessels promoting the future revelation of Torah she'b'al peh.

Lavan HaArami Introduced Aramaic into the Torah

Following this line of reasoning, we will continue our sacred journey, with G-d's help, by explaining the vital role played by Rivkah Imeinu, the "bashert" of Yitzchak Avinu, in the revelation of Torah she'b'al peh. As we've learned, Yitzchak Avinu's role in the Akeidah was an example of Torah she'b'al peh. It is evident that most of Torah she'b'al peh is written in Aramaic—the Talmud Bavli, Talmud Yerushalmi, Targum Onkelos, Targum YoNasan and the Zohar hakadosh. It is apparent, therefore, as we are taught by the Arizal, that Torah she'b'al peh was concealed within the klipah. In fact, it was concealed within the domain of Lavan HaArami who spoke Aramaic. Yaakov Avinu, however, liberated it from the klipah when he fled and escaped from Lavan.

Let us review the events as chronicled by the Torah. After Yaakov Avinu fled from Charan with his entire household, he was pursued by Lavan. Although Lavan caught up with them, he was prevented from doing them any harm, because HKB"H appeared to him in a dream and cautioned him (ibid. 31, 24): "השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע"—**beware lest you speak with Yaakov either good or bad.** So, Lavan appealed to Yaakov (ibid. 44): "ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד ביני ובינך"—**so, now, come, let us enter into a covenant, I and you, and He shall be a witness between me and you.** Yaakov agreed to enter into a covenant with him (ibid. 46): "ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו גל ויאכלו שם על הגל, ויקרא לו לבן יגר שהדותא ויעקב קרא לו גלעד"—**And Yaakov said to his brethren (Rashi: referring to his children), "Gather stones!" So, they took stones and made a mound, and they ate there on the mound. Lavan called it Yigar Sahaduta, but Yaakov called it Galeid.**

We find the following in the Yalkut Shimoni (Yirmiyah 10, 286): "אמר רבי שמואל בר נחמני, אל תהי לשון ארמית קלה בעיניך, שמצינו כתוב בתורה בנביאים ובכתובים, שהקב"ה חולק לו כבוד, בתורה יגר שהדותא, Rabbi Shmuel bar Nachmeini said: **Do not view the Aramaic language lightly; for, we find it written in the Torah, in the**

Neviim and in the Ketuvim, indicating that HKB"H treats it with respect. In the Torah, it says "Yigar Sahaduta." In Neviim, it says (Yirmiyah 10, 11): "Tell them this (these words appear in Aramaic)." In Ketuvim, it says (Daniel 2, 4): "The Chaldeans spoke to the king in Aramaic." Thus, we learn something very surprising. We know from the Pesach Haggadah that Lavan HaArami was truly wicked. So much so that the author of the Haggadah says of him: "ולבן ביקש לעקור את הכל"—**and Lavan intended to destroy everything.** Yet, it was orchestrated from above that the Aramaic language was introduced into Torah she'b'chsav—demonstrating its importance—specifically through him.

We find an explanation for this surprising phenomenon in the incredible teachings of the Arizal, in Sefer HaLikutim (Vayeitzei 31). With these Aramaic words, Lavan HaArami was alluding to Onkelos, the convert who descended from him. Onkelos translated the entire Torah into Aramaic, thereby rectifying the sparks of kedushah concealed in the Aramaic language.

Let us explain the significance of this phenomenon as it pertains to our current discussion. After HKB"H cautioned Lavan in a dream not to dare harm Yaakov, Lavan was compelled to capitulate to the body of kedushah. As a result, he agreed to transmit to Yaakov Avinu the sparks of kedushah inherent in the Aramaic language—the predominant language of Torah she'b'al peh.

We can now comprehend the deeper significance of the ten camels Eliezer took from Avraham in order to retrieve Rivkah. On the one hand, he extracted Rivkah Imeinu, our holy Matriarch, from the tumah of Lavan's house. In similar fashion, he performed a symbolic gesture to extract the Aramaic language from Lavan's house. After all, Yitzchak and Rivkah were destined to give birth to Yaakov Avinu. As we have just learned, by entering into a covenant with Lavan HaArami, he succeeded in liberating the sparks of kedushah inherent in Aramaic with the utterance "**Yigar Sahaduta.**"

Rivkah and Her Maidens Rode on the Camels to Subjugate the Klipah of Bavel

Approaching the end of this majestic journey, we will now focus on the pesukim depicting the divine encounter between

Yitzchak Avinu and Rivkah Imeinu: **“Then Rivkah arose with her maidens; they rode upon the camels”**—they subdued the klipah of Bavel with the ten camels they rode upon. **“Yitzchak went out to converse in the field towards evening”**—he went to pray for the second Beis HaMikdash that he referred to as a field. **“He looked up and saw, and behold, camels were approaching”**—he saw the camels that his soul-mate, Rivkah, was riding upon to subjugate the klipah of Bavel through the incredible revelation of Torah she’b’al peh in Bavel. Then he understood that his prayers had been answered. HKB”H had provided him with a wife that would assist him in overcoming the klipah of Bavel, in preparation for the building of the second Beis HaMikdash.

“Rivkah looked up, and she saw Yitzchak; she let herself down from the camel.” Rashi comments: **She saw that he was magnificent, and she was astonished by him. “She let herself down to the ground,”** as it is rendered by Targum Onkelos, **she inclined herself toward the earth.** Now, the passuk actually says: **“וּתְיַבּוּל מֵעַל הַגְּמֹל”**. The simple translation suggests that she was so startled by Yitzchak’s

appearance that she fell off of the camel. So, what prompted Targum Onkelos to offer a very different interpretation?

In keeping with our current discussion, we can suggest the following. Upon seeing Yitzchak praying for the second Beis HaMikdash, Rivkah was moved by the magnificence and grandeur of his kedushah, a reflection of Torah she’b’al peh. She perceived that he would subdue Bavel’s klipah of the camel; in that merit, the second Beis HaMikdash would be built, corresponding to Torah she’b’al peh. Therefore, **“she let herself down from the camel,”** because she realized that it was no longer necessary for her to subdue the klipah of the camel. **“She said to the slave, ‘Who is that man walking in the field toward us?’”**—who possesses the power to subdue Bavel’s klipah of the camel. **“The slave replied, ‘He is my master:”** That is Yitzchak, who was willing to sacrifice his life at the Akeidah, in honor of Torah she’b’al peh. **“She then took the veil and covered herself”**—prepared to be his wife and to assist him in his sacred service and mission.

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of **אחינו בני ישראל**

Family Madeb for the
Refuah Shelimah of Lea bat Virgini

Arthur & Randi Luxenberg לזכות
of their wonderfull parents, children and grandson

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate this publication, please call the Areivim office: 845-371-2760 or email info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760

| INFO@AREIVIM.COM

| WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

What it Takes
19th Annual Dinner

SAVE the DATE
DECEMBER 7, 2019
מוצאי שבת פרשת ויצא
Valley Terrace | YSV Boys

New Location!

By Rabbi Shmuel Gluck

The Torah describes in detail Eliezer's mission to find a wife for Yitzchok. The story is repeated to teach us the lesson that: Omar Rav Acho, Yofo Sichoson Shel Avdei Avos Lifnei Hamokom Yoiser Mitoroson Shel Bonim. The manner in which the servants of our Avos speak is more important than the Halachos of their children. The Akeida explains this statement in a manner that we can all apply in our daily lives.

The Torah teaches us hundreds of lessons. Those lessons, in one aspect, are incomplete. We have been taught those lessons in a vacuum without guidance as to how to react when they are in conflict. There are several exceptions and I believe they are taught to remind us that we must "dig deeper" to understand which Mitzvohs have precedence over others. Hashem's Mitzvohs override Kibud Av V'eim and Shabbos overrides the building of the Bais Hamikdash.

Listening to how Eliezer spoke to Lovon teaches us how to apply all that we have learned. That is the message of Godol Shemushon Yoser Milimudom, which is why Yehoshua, who more than anyone else saw how Moshe Rabbeinu applied the Torah, was chosen as their next leader.

This is why the Torah cannot be exclusively learned from Seforim but must be discussed with Rabbeim to understand how, when, and to what degree those Halochos and Eitzos can be applied. Not only is it important to learn from Rabbeim but it is important to find the Kankan Yoshon, the aged jug of wine, not the younger ones. Contrary to how some people think, that age makes people disconnected, they alone, through their experience and interaction with their Rabbeim understand how to apply the Torah to today's times.

The Torah's Perspective On Physical and Mental Health PART 3/3

By Rabbi Shmuel Gluck

Just as our Chachomim take people's physical health very seriously, they take people's emotional health just as seriously, even more than most people do. They understand that making an unhealthy decision, especially when that is followed by additional unhealthy decisions, causes a person's state of mind to change. People can begin to embrace illogical, destructive behaviors, believing that those thoughts and behaviors are the direct path to achieving success.

Emotional health, just like money, is an asset. And, like money, it is a finite asset of which every person is given a different amount. Some people save it up for when it is needed most. Others spend it but do so wisely. Others simply throw it away.

The Torah considers people's emotional health to be an asset, one which they are expected to protect just as they protect their money. But, when the two assets are simultaneously at risk, they are expected, because of their commitment to Torah and their common sense, to protect their emotional health at the expense of their money. This is contrary to how many people act, where for the sake of money they sacrifice their emotional health, which is an asset of greater value.

Most people profess to understand the need to be emotionally healthy. Nevertheless, these same people do not incorporate their emotional health in their decision making process. When making decisions, I will ask myself, "If I do this, will it make me unhappy, stressed, or frustrated?" This question

does not deny the fact that my responsibilities may indeed override my need to protect my Yishuv Hadaas. Nevertheless, this question must be asked when anyone makes personal decisions.

Treating emotional health as an asset is discussed by Reb Moshe, who writes that just as people do not have to spend more than one-fifth of their assets to fulfill a Mitzvas Asei, such as to purchase Tefillin, people are not responsible to fulfill certain Mitzvohs if it will "cost" them a significant amount of their emotional health.

For example, without considering who is to blame, the relationship between parents and children, including married ones, is sometimes toxic. Each interaction causes one or all involved to become confused, angry, and possibly depressed. Such a state of mind may cause them, even if only for a short period of time, to become unable to continue their responsibilities as a spouse or parent. Such circumstances may absolve people from their responsibility of Kibud Av V'eim. In all circumstances, children must still act with respect and allow their parents to retain their dignity. (A Rav should be consulted before acting as described).

The nature of many people, even those who acknowledge the importance of this issue, is to downplay its significance in "real-time". They do so particularly when something else is in direct conflict with the issue of emotional health. As I have mentioned in the past, many people cannot differentiate between what is truly important and what is only important to them. I have observed

"The Torah considers people's emotional health to be an asset, one which they are expected to protect..."

LAYOUT BY RAMAPOST.COM

PARSHAS CHAYEI SARA 5780

several times where people will discharge themselves from the hospital a few days before Yom Tov against the advice of their doctors and their Rav. They could not fathom that their health, whether physical or emotional, is truly important, and as impossible as it sounds, they believe that Yom Tov is important only to them.

There is a large list of personal priorities that clash with those of the Torah. People will withhold therapeutic treatment for one child (where treatment would be important) so that the other child can more easily find a Shidduch (which is important only to them). I have seen parents ask the victim of family abuse to leave the house while the perpetrator stays home (supporting the victim and responding to the perpetrator is truly important) because the victim 1) makes parents feel guilty; and 2) his/her actions make the family look bad to family and friends (which, again, is important only to them).

Our Chachomim offer advice on how to deal with children and others who are emotionally fragile. Their advice often seems to be oversimplified. In truth, their advice is given with the hope that it will be embraced at the early stages when, instead of oversimplifying, it is common sense. Reb Moshe, (O.C. volume 4 Siman 47) in response to a question of how to deal with a depressed daughter, answers that the parents should always show her love and to make sure never to look unhappy in front of the girl. The girl may certainly need medication and other forms of intervention. But, they will not help if the girl does not feel that she is in a safe environment.

Despite our Chachomim placing significant emphasis on people's health, they also understand how emotional health is attached to their Ruchnius. This relationship deserves discussion.

First, it is important to mention that despite the relationship between people's emotional and Ruchnius health, I have been advised by several Gedolim that emotional health should first be dealt with even if it requires ignoring the person's adherence to Mitzvoth. (This is another example of something that

is truly important versus what is important to people.)

Despite the order in which people should approach those in need of emotional help, people cannot be considered healthy if their Neshama is not healthy. At Areivim, the initial steps that are taken are exclusively focused on emotional health. Nevertheless, each step is tailored to allow, and possibly prepare for, the future Ruchnius growth of that same person.

Therefore, those helping teenagers and adults are not permitted to "feed" them with concepts that run counter to Torah values. This does not mean that people cannot place people at ease in regard to their responsibilities towards the Torah. Knowing the difference between the two is challenging. Here are two examples.

1) People can never say that a Mitzvoh is not important. What they can say is that at this stage this Mitzvoh is not what the focus should be on. If they ask again, I would repeat that, "This is not today's challenge so let's do what we have to do now." Never will I say that a Mitzvoh is not inherently important.

2) Many times people complain, sometimes correctly, that a Rebbi mistreated them. It is not wrong, and it is even right, to acknowledge that a person perceived as a religious leader can not only make a mistake but that he can even be bad. Nevertheless, as is the truth, you cannot allow them to equate the individual's behavior with the religion itself. The underlying message must be that religious people do bad things not because they are religious but despite being so.

In conclusion, people's bodies, minds, and souls are not exclusively theirs. They all belong to Hashem. As a result, we are responsible to take care of each of them, in the correct order. It may be difficult to recognize the correct order. This makes us responsible to learn the Torah and to ask our Chachomim what to do in the complex situations we face throughout our lives.

Story from "Torah Tavlin" By Rabbi Dovid Hoffman

Aside from the horrendous loss of life the second world war dealt our people, another disastrous effect of the Holocaust was, for a large portion of survivors, their loss of faith. After what they had been through, they became disenchanted and threw off any semblance of their Jewish past and their lineage. One such man survived the second world war in body; but not in spirit. He was "angry" with G-d and vowed to shake off anything to do with religion. After some time in a DP camp, he boarded a ship that brought him to New York and he resettled in the Crown Heights section of Brooklyn. He soon married a similarly disenchanted woman and started a family. They had a son who was the apple of their eye, but they were careful to raise him without anything resembling Yahadus; no Bris Milah; no Shabbos; no Torah!

The child grew up with only the slightest awareness of his religion. As it happened, he married a Jewish woman, but there was absolutely nothing even remotely religious about their existence. Just as his father had done to him, he carefully and intentionally instilled a dislike for religion in his children, and wouldn't even celebrate Jewish holidays. It worked for all of his sons - except one. To his displeasure and chagrin, he failed with one child; the boy became a Baal Teshuvah!

Although living in very different worlds, the repentant son remained close to his non-religious father and other than religion there really was nothing that separated them. And so, when the young man called his dad to inform him of the happy news that he was engaged to be married and he wanted his father to attend his "chasuna," he was shocked by his father's very hostile reaction. "I have no interest in your religious ceremony! In fact, it pains me. My son, I love you and would do anything you ask of me, but I cannot attend your religious 'chasuna' - it simply conflicts with everything I stand for!"

The son took a few moments to digest this information. But then he seized the moment. "Okay, Dad, so don't come to my chasuna, if it bothers you so much. But when you say you will do anything else I ask of you ... do you really mean it?"

"Yes, anything. If I can physically do it - leave out the religious mumbo jumbo - I will do it for you. I give you my word."

מעשה אבות... סימן לבנים

The son didn't hesitate. "Okay, Dad. If that's the case, then the one thing I ask of you is that you have a circumcision!"

A circumcision! The father was shocked. A bris milah was something he always avoided for it was the quintessential sign of a Jew, the one thing he disliked most. On the other hand, he had given his word to his son to physically perform anything he asked. At first he said no, but after quite a bit of arguing back and forth, in the end, he agreed and underwent the procedure.

It seemed that the bris had an immediate effect on his psyche for a few days later, while still recuperating from the difficult surgery, he began to reconsider his decision not to attend his son's religious ceremony. He would come for a short time, he told himself, definitely not long enough to be influenced by those religious fanatics.

Sure enough, at the wedding, the father was so impressed by the enthusiasm of his son's friends, that he found himself dancing up a storm and just couldn't pull himself away! At one point, a man who turned out to be the caterer, approached the father and said, "Sir, I am so inspired by your simcha and countenance that I wish to present you with a gift, something which is very precious; a dollar bill blessed by the Lubavitcher Rebbe, R' Menachem Mendel Schneerson ZT"L."

The father looked at the man and then at the bill, and suddenly, he turned white! A moment later, he fell down to the floor in a dead faint! When he came to, the first words he uttered were, "THAT'S MY BILL!" And then, he fainted again.

When he was fully revived, he explained. "As a teenager growing up in Crown Heights, I once went with a few of my public school buddies on a Sunday morning to an old man who just gives out dollar bills. We stood on line giddily watching as the bearded man handed out dollar after dollar. When my turn arrived, he handed me a bill which I greedily took and moved on. But suddenly, he called me back and asked me if I had a circumcision. I told him no, and upon hearing my answer, he proceeded to take back my dollar. Cryptically he proclaimed, 'When you have your bris, I will give you back your dollar.'"

The father shook his head in wonder. "Well, I just had my bris last week, and now all these years later, I see that the rabbi sure did keep his word!"

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"l

Parshas Chayei Sarah: Tehillim 45 - "Good" Marriage

David Gurwitz

Everyone *davens* for a "good" marriage - for themselves, for their children, and for all of *Klal Yisroel*.

The analysis of *Parshas Chayei Sarah* and its relation to *kappitel* 45 of *Tehillim*, based on the *Rodelheim Siddur*, and enlightened according to the wisdom of Rav Shmshon Raphael Hirsch *zt"l*, provides us with a framework to help see the "good" in marriage.

In this regard, I would like to add, at the end, an amazing insight, brought from the *Baal Shem Tov* and some *talmidim* of the *Baal Shem Tov*, as articulated by Rabbi Moshe Weinberger, that sheds some additional ability to see and appreciate the pursuit of "good" in marriage.

Rav Hirsch describes *Tehillim* 45 as an ode in honor of the marriage of a king and queen.

Let's see where *Parshas Chayei Sarah* and *Tehillim* 45 juxtapose.

First, the *parsha* describes the *shlichus* of Eliezer to find Rivkah for Yitzchok, and serves as the guidepost for many aspects of marriage. As pointed out in *Parshas Va'eschanon*, the *gematria* of Yitzchok and Rivkah is *chosson kallah*.

Chazal tell us that making a *shidduch* is more "difficult" for Hashem, whatever that means, than splitting the sea.

The Vilna Gaon writes that we see *Hashgachah Protis* today largely from Hashem making *shidduchim*.

Second, the *Medrash* says that *Tehillim* 45, just like the *parsha*, discusses rejection and then acceptance, and also has several references to our glorious ancestors.

Avrohom Avinu was rejected and later accepted. Rav Avigdor Miller *zt"l* says that the tower was built to counter Avrohom's message of Hashem's oneness and the faith that all of "nature" works based on unending *chesed*. Dovid Hamelech was not accepted, and was pursued, but became king. The same will hold true for *Moshiach*.

Third, this *kappitel* contains the famous expression, "*Kol kevudah bas melech penimah* - The king's daughter's total glory is within."

The *parsha* echoes this with an unusual mention. Per Rav Hirsch, it is the only place in *Tanach* where the age of a woman is recorded, probably due to the *tznius* aspect of avoiding public life.

All these years of the life of Sarah, he says, were called "*chayei Sarah*," since she lived in them, a good life, where no day was unimportant, since she lived for Hashem and her husband Avrohom. She is rarely mentioned in the Torah other than as *aishes Avrohom*.

It is interesting in this regard that Sarah (505), v'Avrohom (6, 248) is, with the *kollel*, *begematria* "*leSheim Shomayim*."

Fourth, this *kappitel* begins, "*Lamnatzei'ach al shoshanim livnei Korach*." Then it says, "*Rachush libi dovor tov* - My heart is stirred with a good theme."

This point reinforces what the *Chidah* points out from the *parsha* that the *gematria* of "*vayihyu chayei Sarah* - And it was Sarah's lifetime", equals the *gematria* of "*kulan heim shavin letovah* - they were all equal in their goodness."

This focus on the "good" in marriage is echoed in the expression, "*Motzah isha, motzah tov*," which appears in every *kesubah*. Since there is also an expression from *Mishlei*, "*Ki lekoch tov nosati lachem - For I have given you a good teaching*," regarding Torah, we see why *Chazal* tell us that the word *isha*, which is *begematria* 306, is exactly halfway between the letter *Alef*, representing Hashem, and the 611 value of Torah. The woman gets half the action - and is an equal partner in the acquisition of Torah!

Fifth, let's look at another connection here between the *parsha* and *Tehillim* 45: the value of using time properly. We first see this through Sarah and Esther Hamalka. How? Shoshana is *begematria* Esther.

There is a famous *Medrash*, based on the opening lines of *Parshas Chayei Sarah*, which tells a story. Rabi Akiva was teaching his *talmidim*, and he realized that many had fallen asleep. He wanted to awaken them, so he asked: How could Esther reign over 127 kingdoms? He answered that she was a descendent of Sarah, who lived for 127 years.

The obvious challenge to that response is that Esther came from other people as well, and, in addition, other than possible "coincidence," what is the connection between the 127 kingdoms and Sarah's 127 years?

The *Chiddushei Harim* answers that Rabi Akiva wanted to awaken them to the subject of wasting time. If the 127 kingdoms are *keneged* the 127 years of Sarah's life, then if your day is a province, and every hour is a city, and every minute is a village, we don't have any time to waste. The time devoted to directing proper time management determines the result. Turn all moments into vehicles which seek to bring goodness, as a reflection of the reason, according to the *Ramchal*, and as first recognized by Avrohom Avinu. Why did Hashem create the world? In order to bestow goodness on his creatures.

How did Eliezer turn an 18-day trip into three hours? *Rashi* says it was *kefitzas haderech*, a shortening of the way. The *Baal Shem Tov* and some *talmidim* of the *Baal Shem Tov* explain how we can learn to shorten the distance between ourselves and our spouses.

There are many stories of the *Baal Shem Tov* travelling great distances in one day. There is a secret distance-reducing formula. Avrohom Avinu taught it to Eliezer.

Let's look at the *pesukim* involved, which show this secret formula.

The first *posuk*, "*Ve'ashbi'acha baHashem, Elokei hashomayim v'Eilokei ha'aretz.*" The first letters of the last four words contain the secret formula that Eliezer learned from Avrohom for success in speeding up time - *kefitzas haderech*. We will soon see how.

In the second *posuk* (24:42), Eliezer, speaking with Lavan, explains to him the *Hashgachah Protis* of arriving so quickly and finding Rivkah. Per Rav Hirsch, he left out all the worries in his description, so as not to appear mistrustful. Even a *rasha* such as Lavan would not offer opposition to this series of events.

The *posuk* there says, "*Vayavo hayom el ha'ayin - And I came this day to the well*" - 18 days in 3 hours.

What is the *rosh hateivah* in each *posuk*? The letters *Alef*, *Hey*, *Vov* and *Hey*.

They form the *Sheim Echaya* of Hashem. This first appears in the first sentence in the Torah: *Bereishis barah Elokim eis hashomayim ve'eis ha'aretz.*

The *gematria* of *Alef*, *Hey*, *Vov* and *Hey* is 17, the same as that of...*tov*!

That is the formula for shrinking time: bridging heaven and earth.

The Vilna Gaon, in his commentary to *Bereishis*, explains that the word *shomayim* mentioned in the first *posuk* in the Torah hints to all the spiritual worlds, while the word *aretz* (earth) hints to the entire physical universe. Only the first verse of the Torah talks about the spiritual creation. Afterwards, he says, the Torah discusses the physical world only.

To conclude, the *posuk* (24:10) states, "*Kol tuv adonav beyado - He had all the best of his master in his hand.*" According to the *Baal Shem Tov*, Eliezer had *tov* - the secret formula of bridging distances between husband and wife.

Being children of Avrohom and Sarah - *begematria le'Sheim Shomayim* - who were originally decreed to have no children, means the following: We are all walking miracles, and we all have the power to shrink space and time if we keep this formula in mind.

יהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים

Sarah's lifetime was one hundred years, twenty years and seven years. (23:1)

Rashi explains that the repetition of the word "years" divides the life of Sarah Imeinu into three periods, each with its own uniqueness. Each period, however, also shares a particular characteristic with its predecessor. Thus, at one hundred, she was as free of sin as a twenty-year old (a person does not suffer Heavenly punishment until age twenty), and at twenty she maintained the innocent, wholesome beauty of a seven-year-old. Rashi concludes, Kulan shavin l'tovah; "All of her years were equal in goodness." Our Matriarch had a good life, in which each of her superior character traits synchronised with one another to achieve the ultimate goodness that one can experience in this world. (While at age one hundred she maintained a sublime level of perfection as she manifest at age twenty, and at age twenty she was as capable of greatness as at age one hundred, however, to have been on a level of achievement as at age twenty seems to be a bit of a stretch.) What impact could Sarah have had at such a young age?

I came across a story that seems tailor-made to address this question. It relates the impact that a young boy had on the life of another boy that catapulted the beneficiary to such spiritual elevation that otherwise could have ended in infamy.

A Rosh Yeshivah was lecturing to a class (either upper elementary or early high school) that was comprised of a mixture of students of various ages. (Quite often, students could be a few years apart, based upon level of proficiency and availability of instructors.) Every class has its one or two boys who – due to age, lack of parental discipline, or personal factors which have yet to be addressed – do not fit into the same discipline mode as the rest of the class. Thus, if something out of the ordinary occurs in the room, one of the students is usually the "address" to which the rebbe turns. Sometimes, what takes place is so out of character (of class discipline) that it is difficult to pinpoint the perpetrator. Today was that day. During the Rosh Yeshivah's shiur, lecture, on a particularly difficult passage in the Gemorah, a paper plane came in for a landing right on top of the Rosh Yeshivah's Gemorah. Someone in the back of the room had made a paper plane and tried his wings at the expense of the Rosh Yeshivah's shiur.

This was unmitigated chutzpah, audacity. Perhaps it might take place in a primary school class, but during the Rosh Yeshivah's shiur? Absolutely unheard of. The Rosh Yeshivah took a few minutes to settle his nerves. He attempted to restart the shiur, but was unable to do so. Finally, he said, "The student who did this should stand up and leave this room!" Nothing. The room was still. No one rose from his seat. No one moved. The Rosh Yeshivah was known for his patience, but, this time, it had worn thin: "I repeat. The student who committed this act should immediately leave the room!" This was serious business. The Rosh Yeshivah rarely raised his voice, and, even when he did, it was to emphasise a Torah-related thought/concept. This was too much for him to handle. Boys did not fly paper airplanes in his classroom. He tried a third time, with "feeling": "Whoever committed this act must leave the room

immediately!" This time, the Rosh Yeshivah's voice was almost a shout. A few moments passed in silence – until someone stood up and began shuffling toward the door. Thirty pairs of eyes turned to look at the source of the noise. It was none other than young Nachman, a bright boy who was one of the youngest in the class. Although this act was out of character for him, perhaps his youth had gotten the better of him. Shame was written all over his face. He clearly felt bad, as did his friends and the Rosh Yeshivah, who had regarded young Nachman with special affection.

A few days passed. Nachman apologised; the Rosh Yeshivah understood that boys will be boys, especially if they are much younger than the others, and Nachman rejoined the class.

End of story? No, there is more.

Fast forward thirty years. After visiting various doctors and taking a number of tests, a husband and father received the dread news that he had feared from the very onset: He was gravely ill. He had some measure of hope. A therapy had been recently discovered and used successfully by a few physicians. There was, however, one problem: It was extremely expensive, and this family was barely able to make ends meet on a good day. Now, with their father and primary wage-earner bedridden, the required funds were not simply a hurdle; it was an impossibility.

When situations appear hopeless, however, the askanim, community workers/brokers, who are guided by the chesed lodestar, kick in and literally move heaven and earth to provide solutions for the predicament confronting their Jewish brothers and sisters. From full-time learners to part-time learners, from hourly workers to business owners, everyone took to the streets and knocked on doors in search of funds to help the young father who lay deathly ill: Mi K'amcha Yisrael; "Who is like Your people, Yisrael?" Doors and hearts opened; pocketbooks opened; money slowly started pouring in to help this family.

One of the family members, a brother-in-law, took it upon himself to visit an entire neighbourhood. Apartment to apartment, door to door he went, explaining the reason that he (a distinguished lay leader) was collecting money. A young father lay bedridden, his family starving. Does one need a better reason? As he walked through the shechunah, neighbourhood, a door opened, and standing before him was a prominent young Rosh Yeshivah, a charismatic educator who had literally impacted the lives of hundreds of young men. He was a well-respected and admired Rosh Yeshivah. "How can I help you?" he asked. The brother-in-law explained that he was on a mission to raise sufficient funds, so that his brother-in-law could receive treatment for the illness that was ravaging his body. "My brother-in-law, Reb Nachman Galinsky, is in dire straits. Without the money, he has no chance of receiving treatment."

"What did you say his name was? Reb Nachman! Oy, Reb Nachman!" The Rosh Yeshivah began to raise his voice, "Oy, Reb Nachman is ill! Oy. I owe my life to Reb Nachman! Every bit of ruchniyos, spirituality, that I have achieved, every bit of Torah that I have studied, every talmid, student, that I have taught, is all due to Reb Nachman. If not for him, I would probably not be frum, observant. He gave me back my life. I owe him everything."

The *Rosh Yeshivah* began the story with which he had lived (and probably had haunted him) for so many years. "I was a little 'shticky' (liked to fool around, did not always follow the rules, usually as a result of immaturity), and, one day, in the middle of the *Rosh Yeshivah's shiur*, I let fly a paper airplane. I did not expect the *Rosh Yeshivah* to react with hurt and then anger, but he did, and he would not budge until the perpetrator announced himself and left the classroom. It was different in those days. If a boy was not ensconced in the protective environment of a *yeshivah*, he was a ripe candidate for the secular Zionist movement that was captivating the country. *Kefirah*, heresy, filled the streets, the cafes, the meeting places. Everywhere, it was about living a life divorced from Torah. The new deity was Nationalism/ Zionism/Communism/Socialism. I was not a spiritually strong student. If I left the *yeshivah*, it would mean the end of my *Yiddishkeit*. So, I remained still, quiet, ignoring the *Rosh Yeshivah's* three calls for the perpetrator to leave the *shiur*. At the very last moment, as I was about to give myself up and say goodbye to my religious commitment, little Nachman Galinsky arose from his seat and left the room. He accepted the onus of guilt for what I had done. My *Yiddishkeit* could now remain intact.

"It was at this moment that I realised that I had been granted a new lease on my spiritual life. I began to learn with greater passion and *daven* with more fervour; my acts of *chesed* and caring for others meant much more to me now, because they were personal. All of this was due to Nachman Galinsky. Do you know the *z'chusim* that he has? Every bit of Torah that I or my students have learned is because of him. *Oy*, do I owe him!"

We now see how the actions of a young boy can resonate, be remembered, and have an effect for decades.

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה

Sarah's lifetime was one hundred years, twenty years and seven years, the years of Sarah's life. (23:1)

Rashi explains the seeming redundancy of *shnei chayei Sarah*, the years of Sarah's life, by asserting that *kulam shavin l'tovah*, all of the years of Sarah *Imeinu's* life were equal in their goodness. This does not mean that Sarah did not experience adversity in her life. Childless for ninety years is definitely not what anyone would call "good." Sarah, however, accepted whatever was thrown at her as being the *ratzon*, will, of Hashem. Sarah had many positive character traits and attributes, abiding commitment to Hashem, which she instilled in our nation's DNA. As the first Matriarch, she is the Mother of our People. Yet we know little about her life. We know that she was the life companion of Avraham *Avinu*, who worked side by side with him to bring the world's pagan population under the wings of the Divine Presence. That she was righteous is without doubt. Interestingly, the Torah does not allude to any specific quality, especially one which would transform her life to a life of *tov*, good. It was her attitude toward life that was transforming. Why did the Torah not emphasise a unique attribute, a manner of serving Hashem, that was specific to her?

I think the Torah does allude to a powerful life lesson concerning Sarah. We revert back to *Parashas Vayeira* to see the *middah*, attribute, that defined our Matriarch. When Sarah *Imeinu* sought to send Yishmael away, Avraham was not happy. Yet Hashem said to him, *Kol asher tomar eilecha Sarah, shema b'kolah*, "Whatever Sarah tells you, heed her voice" (ibid 21:12). *Horav Shlomo, zl, m'Radomsk* interprets this *pasuk* in a novel manner. When Hashem instructed Avraham to listen to Sarah, He was doing more than simply pointing him in the right direction. (Sarah's leadership was based upon her acute ability to see beyond the superficial innocence of young Yishmael and his Egyptian mother.)

Hashem was intimating to Avraham the reason that Sarah was spiritually above and beyond everyone else: *Shema b'kolah*. Every word that emerged from her mouth, every sound that she uttered, echoed *Shema*, the word/expression which denotes one's overriding commitment to *kabbolas ole Malchus Shomayim*, accepting the yoke of the Heavenly monarchy upon herself. Whenever Sarah spoke, it was no ordinary form of expression, since *Shema Yisrael* – the depth, commitment and devotion represented by these words – was apparent and emergent from her voice. Sarah lived for the Glory of Heaven. Sarah reflected *kabbolas ole Malchus Shomayim* in her every expression. *Shema* was always *b'kolah*. This was Hashem's beautiful tribute to our first Matriarch. She lived with *mesiras nefesh*, self-sacrifice, guided by her desire to sanctify Hashem's Name.

The words that we speak, the things that we say, are extraordinary manifestations of Divine Creation. Hashem created Adam *HaRishon* in order that he express himself using the power invested in him by Hashem when "He blew into his nostrils the breath of life", *Vayipach b'apav nishmas chaim.*" *Targum Onkeles* writes: *V'hava b'adam l'ruach m'malela*; "And it was for a speaking spirit in man.") The power of speech is G-dly, because it contains within it a component of the Divine. This is all the more reason for maintaining the consecrated status of speech. Obviously, one who protects his/her power of speech from spiritual contamination will find special Heavenly favour.

Giveret Frieda Mendelson, H.Y.D. was one of the victims of the Sbarro terrorist attack in Yerushalayim in the late summer of 2001. She rarely frequented a restaurant. It was just not her thing. She devoted herself to setting up Torah classes for women, specifically *shiurim*, classes, that addressed the ills of *lashon hora*, evil/slanderous speech. On the day that she died a martyr's death, she had fasted in preparation for a test that had to be taken on an empty stomach. Originally, she had planned to pack a sandwich which she would eat after the test, but she had decided against it. If she was hungry, she would pick something up. For some reason, after the test, she decided to go to Sbarro's for brunch.

Shortly before she left for the test, she had spoken with her son (*Rav Mendelson*) and said something totally atypical, "I am getting on in years, and I already see the end coming." Her son wondered why she would speak like that. "*Ima*, you're still a young woman. There is no reason for you to worry. You have so much to accomplish for the women in the *shchunah*, neighbourhood, who rely on you for inspiration."

She replied, "It is not as if I want to die. It is just that after reading *sefarim* which address the period immediately following death, I have become very fearful of *chibut ha'kever*, punishment of the grave. (During the body's decomposition in the grave, the soul is aware of, and identifies with, the decomposition, which is very painful to it. This is a painful and frightening period, especially for those who have placed a premium on material and physical pleasure.) Indeed, I pray constantly to Hashem that He spare me from this pain. I ask that when my time comes, that I be taken straight to my place in *Gan Eden* without having to suffer along the way."

Understandably, this was not a usual conversation between a healthy mother and son. She had no reason to give any thought to an early demise – no more than for anybody else. She was in her prime, healthy, active, inspiring, and spiritually impacting the lives of others. Yet, she expressed to her son that her request of Hashem was that her soul ascend to *Gan Eden* without having to "stop" along the way.

Hashem listened to her request. The *Rambam* writes that the *neshamah*, soul, of anyone who leaves this world *al Kiddush Hashem*, who dies sanctifying Hashem's Name, who dies because he

or she is a Jew, ascends immediately to *Gan Eden*. *Giveret Mendelson's* last minute decision to eat at Sbarro's was as surreal as it was propitious, because now she would have her plea answered. Her life was devoted to elevating Jewish speech through awareness of the holiness of the Jewish tongue. Thus, when she made a request of Hashem, He listened.

This, however, is not the end of the story. There is more. On the day of the bombing, a woman who was not from the *shchunah* came to the *shul* in Yerushalayim where *Giveret Mendelson davened*. Her husband (*Rav Mendelson*) is the *Gabbai Roshi*, Chief Sexton, of the *shul* in charge of seating and all daily *shul* business. The woman asked *Rav Mendelson* to sell her a seat. He explained that no seats were available. The *shul* was full. The woman was obstinate. She must have a seat. When he saw that she was not going away, *Rav Mendelson*, in an attempt to stall her, asked her to select a seat. The woman walked through the women's section which seated a few hundred women. She walked from seat to seat, looking, sitting, standing, until finally she stopped at a seat, and said, "This one. I want this seat." This was *Giveret Mendelson's* seat which had tragically become available that day.

Horav Elchanan Wasserman, zl, writes (*Koveitz Shiurim, Kesubos* 208), "Whenever we find that the blessings or curses uttered by *tsaddikim*, righteous Jews, are fulfilled, it is because the word that emanates from a holy mouth/tongue achieves, even if there is no *kavanah*, specific intention behind it (just an utterance). It may be compared to the axe that is wielded without intention (on the part of the axe). Likewise, man's speech has incredible power and validity behind it. One who has contaminated his speech through inappropriate use, however, will wield an axe blade that is rusty and dull. It has been weakened through improper use. This is food for thought – or speech.

ותאמר שתי אדוני

She said, drink, my lord. (24:18)

Eliezer asked *Rivkah (Imeinu)* if she had water to spare. The young girl's actions, her outstanding *chesed*, kindness, in not only providing for Eliezer, but also for his camels, indicated the type of person she was. In addition, she did not tarry in carrying out his request. As soon as Eliezer asked her for water, she immediately ran to do his bidding. These two aspects of *Rivkah's* character are evident. Another one of her attributes is often overlooked, but should be underscored: *derech erez*, manners, respect, human decency. This, explains *Horav Yitzchak Yaakov Ruderman, zl*, is to be gleaned from the word *adoni*, my lord/master. *Rivkah* did not know Eliezer, yet she addressed him with respect. This was probably the way in which she spoke to everyone. Indeed, acting with *derech erez* is the foundation upon which our Torah stands. Regardless of the person who stands before us, we must always address him or her respectfully. *Horav Chaim Ozer Grodzinsky, zl*, *Rav* of Vilna and pre-World War II *gadol ha'dor*, pre-eminent leader of European Torah Jewry, would greet and treat anyone who passed his door with the utmost care and respect.

Derech erez is similar to *kavod Shomayim*, the honour of Heaven. When a person leaves this world, he is asked by the Heavenly Tribune: "Did you engage in Torah study? Did you coronate your Heavenly Father morning and evening? (Did you pray daily?); did you coronate your friend in a satisfactory, pleasant manner? (In other words, did you treat your friend with respect?) (*Reishis Chochmah Shaar Ha'Yiraah* 12). Thus, we see that the way in which we treat others follows naturally from the way in which we act towards Hashem.

The *Rosh Yeshivah* cites a number of passages from *Chazal* which stress the importance of *derech erez*. He concludes with an interesting observation in which he distinguishes between an *adam gadol*, great man, and an *adam hagnun*, decent and honest man. The *Midrash* teaches that when the three angels (disguised as Arabs) passed by Avraham's tent, he immediately ran towards them to invite them in to grace his home and feed them. *Chazal (Bereishis Rabbah* 48:9) teach that Avraham mused to himself, "If I see that the *Shechinah* waits for these men (Avraham was engaged in conversation with Hashem, Who had appeared to him to visit him during his recuperation from his *bris milah*. The Patriarch "excused" himself to tend to the wayfarers.), then I know that they are an *adam gadol*, great men. If I see them proffering respect to one another, then I know that they are *hagnunim*, decent and honest men. *Chazal* intimate that being an *adam gadol* is insufficient. One must achieve the level of *hagnun*, integrity and decent; he must possess and manifest positive, refined character traits in order to define himself as a *hagnun*."

Va'ani Tefillah

שמע קולנו ד' אלקינ

Shema koleinu, Hashem Elokeinu.

Hear our voices, Hashem, our G-d.

When one prays to Hashem, he should not provide a shopping list of his "needs." Just because he has convinced himself of a need, it does not necessarily mean that it is valid. We ask for wealth, because we have convinced ourselves of its benefit. Hashem might not agree with our line of thinking. This idea applies to everything which we have decided would be good for us. Therefore, we issue our *kol*, voice, asking Hashem to provide us with what He knows is good for us. We ask that He do what appears best in His eyes.

The *Chafetz Chaim, zl*, compares this with the father who instructs the grocery man to give his little son some candy, for which he will reimburse him later. The grocery man, who is not endowed with a surplus of brain power, fills the child's pockets with an enormous amount of candy. Now, the grocery man expects payment. The father tells him, "Not only did you not use your head to apportion him candy in accordance with his young age, you expect me to pay you for your lack of thinking?" Any decent man would side with the father. The grocery man should have used his common sense.

The lesson is obvious: We ask Hashem to grant us what we ask, not realising (or caring) that it might not be spiritually beneficial for us. Life goes by, and we think that we are having a great time. Then judgment day arrives, and we confront the stark reality that we have been given too much candy. We then complain to Hashem, "Why did You listen to my prayers? You knew that they would not serve me well." We must come to the realisation that Hashem knows what is best for us.

To sponsor a mazaltov, simcha or yartzeit, email: peninim@dvar.info

Parashas Chaye Sara

Dedicated in Loving Memory of our Father – Sholom Ben Shlomo Meir – Mr. Stanley Weiner z"l – By his Daughter and Son-in-Law

The Corridor

"Hello, is this the Chaye Netzach engineering firm?"
"Yes."

"My name is Mr. Prozdor. I would like an appointment with your top architect."

"In connection to what, sir?"

"I just bought a piece of land, and would like to build a house there."

"The architect will have to come to the site. How is Wednesday at 3:00?"

"Fine. Thank you."

Wednesday arrives and Mr. Prozdor meets the architect at the land site.

"Yes, Mr. Prozdor. How can we help you?"

"I would like to build a nice big house on this land. I would also like the house to have a nice sized entrance corridor."

"Let us measure the plot and see how much room you have."

They carefully measure the lot together.

"We can build a big home on this land. However, the entrance corridor can only be normal size. If you want a big corridor, we must make the rooms of the house smaller. The plot is too small for both a big house and a big entrance. The decision is yours."

"What do you advise?"

"Everyone makes their sitting room as big as possible. That is the room where you relax with your family and entertain guests. The entrance is just a corridor that you quickly pass through on the way to the main room. If you make the corridor big and the sitting room small, you will be a laughing stock. You made the main room small and the unimportant room big."

☞ ☞ ☞ ☞ ☞

This story is based upon a parable of the Chofetz Chaim. The corridor is *Olam Hazzeh* – the physical world in which we currently live. The sitting room is *Olam Habba* – the eternal spiritual world that awaits us after we finish our work here. Where shall we place our efforts? Which room shall we make big and nice? The one in which we will spend all of our time. Why waste time beautifying the corridor, a place that we only pass through for a short time? Therefore, most

of a person's efforts in this world should be invested in preparing his home in the next world. He need only invest minimal effort in the corridor; enough to keep him going. Anyone who does the opposite should be a laughing stock.

The sefer *Lekach Tov* relates this idea to a verse in this week's parasha. "I am a stranger and a resident among you," said Avraham Avinu to the sons of Ches (Bereshis 23:4). The Dubno Maggid asks, "How can one be both a stranger and a resident at the same time?" We find a similar terminology in parashas Behar, "For you are strangers and residents with Me" (Vayikra 25:23). Our sages explain

that our living status in this world determines our eternal relationship with Hashem. If we live like strangers in this world, treating it only as a corridor to the true world – *Olam Habbo* – then Hashem will reside with us forever. We will take our Torah and mitzvos – our main occupation in this world – with us into the next world and enjoy them while basking in the glow of the *Shechina* (Divine Presence). However, if we consider ourselves residents in *Olam Hazzeh*, spending very little

time on Torah and mitzvos, then we will be strangers to The Almighty in the next world. Therefore, it is worthwhile to be a stranger here, in order to be a resident over there.

Kinderlach . . .

A big beautiful home awaits you – one with 613 rooms. You have your whole life to work on furnishing that home. Every time you do a mitzvah, you broaden that room. A more careful, correct, and deliberate performance of the mitzvah will give you a bigger, nicer room. Does anyone want to live in a dark, dingy, small house forever? Of course not! Therefore, spend your time and effort in this world furnishing your eternal mitzvah house in *Olam Habbo*. Use the best quality materials and labor – beautiful artisanship and design. On the other hand, do not put any more than the minimal effort into your temporary quarters here in *Olam Hazzeh*. They are only short lived. May Hashem reward all of your efforts with a big beautiful palace – forever.

Greatness and Humility

"I am an alien and a resident among you" (Bereshis 23:4). What a strange statement for Avraham Avinu to make! Alien? Resident? This is not a very complimentary self-description. He describes himself as an outsider; one who has no real right to be among the people. Was this true? Not at all! The Bnei Ches themselves reply to Avraham's statement by calling him a Prince of G-d. Hashem Himself promised Avraham that he would give this land to him and his descendants forever. Therefore, he truly was a prince in his own land. Why did Avraham Avinu refer to himself as an alien and a resident?

The Otzar HaMedrashim cites a Medrash, which answers this question. This is the way of *tsaddikim*. The Almighty elevates them, and they humble themselves. Hashem promised Avraham Avinu and his descendants the land of Canaan forever. Now he was searching for a place to bury his dear wife. What did he find? A piece of land for which he had to pay dearly – 400 silver shekels! Would he not be justified in complaining to Hashem? Perhaps, but this is not the way of *tsaddikim*. Avraham Avinu did not complain. Even more so, he spoke to Bnei Ches with deference. "I am an alien and a resident among you." What humility! Hashem treasures this trait. Therefore, the Almighty replied by saying to Avraham, "You lowered yourself. I swear by your life (so to speak) that because of this I will raise you up to be a ruler and a prince among them."

We learn three important lessons from this Medrash. Firstly, *tsaddikim* are truly great people. Secondly, they are also truly humble. Thirdly, Hashem loves this humility, and rewards it by elevating the person.

Kinderlach . . .

We are all striving for greatness. We have the examples of our Holy Forefathers to guide us. They were outstanding in many ways. One way is their humility. Although they reached the highest heights, they referred to themselves as ordinary people. They ascribed all of their good qualities and accomplishments to Hashem. What an example for us! When we succeed in our studies, our mitzvos, our middos, let us all say, "Boruch Hashem!" He gave me success. "Hodu Lashem ki tov." Thank Hashem for He is good. All of the honor is His. That is humility *kinderlach*. That is true greatness.

All rights reserved to the author ❖ Please direct all inquiries concerning this publication to (02) 585-2216. #1097#

Life – A Work In Process

23:1 יהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים, שני חיי שרה

“And it was the life of Sarah, 120 years, and seven years, the years of Sarah’s life.” The Torah is telling us here about the end of Sarah’s life on this world. Why does the Posuk repeat at the end, “שני חיי שרה” – “The years of Sarah’s life?”

The word, “חיים” has two meanings. One meaning is life versus death. The other meaning is to be joyous and happy as opposed to being sad. How could we say that Avrohom Avinu was a טפל, secondary, to Sarah Imeinu in Ruach Hakodesh? Hakodosh Boruch Hu spoke to Avrohom Avinu many times, while we only see that Hakodosh Boruch Hu spoke to Sarah once, “לא כי צחקת.” We need to understand the difference between Nevuah and Ruach Hakodesh. Ruach Hakodesh is when one is on an exalted level of Ruchniyos, and sees things from the upper worlds, and understands what he sees, but Hakodosh Boruch Hu does not speak to him. Then there is Nevuah, which is a higher level, where Hakodosh Boruch Hu actually speaks to the person. Dovid Hamelech was Zoche to both of these, as it says in Shmuel 2:23:2 “רוח ד' דבר” – “The spirit of Hashem spoke through me; His word is upon my tongue.” “מלות” refers to Ruach Hakodesh, while “על לשוני” refers to actual Nevuah, hearing the words of Hashem. Avrohom Avinu was greater than Sarah Imeinu in Nevuah, but in Ruach Hakodesh, Sarah was greater. There are two reasons for this: Being that Avrohom was busy full time with matters of this world, for he was a Nasi, and a leader, and was constantly in touch with bringing people close to Hashem. He was doing great and holy work, Avodas Hakodesh, but he did not have much time to be Misboded, to be alone and connect himself as much with Hakodosh Boruch Hu, to tap into the worlds above and have a high level of Ruach Hakodesh. While Sarah was sitting in her tent, with Kedusha and Taharah, connecting herself to Hakodosh Boruch Hu. Secondly, is that Ruach Hakodesh only comes upon a person through Simcha Shel Mitzvah, joy from Mitzvos. Bereishis Rabbah 41:2 – Sarah said to Hakodosh Boruch Hu, “Ribbono Shel Olam, Avrohom left Charan to journey to the Land of Kna'an because of a Havtacha, a promise, he received from You, however, I left on Emunah, faith.” We know that even when there is a Havtacha that something will happen, Tzaddikim always fear that perhaps they sinned, which would nullify the Havtacha. That causes the Tzaddik to worry. However, Sarah, did not have a Havtacha from Hakodosh Boruch Hu. She lived on plain and simple Emunah; she had no fear. There was nothing to fear, for she had full faith that Hakodosh Boruch Hu would do whatever needed to be done. The result of these differences between Avrohom and Sarah, is that while Sarah was always completely

satisfied and happy, Avrohom was at times worried. Being that Sarah was always happy, she had a greater connection to Ruach Hakodesh; she had it more often. The Torah is telling us here about Sarah, “שני חיי שרה” – the Loshon of חיים of joy – that all of the days of her life, she was always joyous, and was therefore inextricably attached to Ruchniyos. (העמק דבר)

Why does the Posuk repeat at the end, “שני חיי שרה” The Torah is telling us that Sarah Imeinu was Zoche to two sets of years, years of Olam Hazeh and years of Olam Habah. (מדרש תימני)

Chazal tell us that the main purpose for the creation of the world was because of Yirah, as it says, “בשביל היראה שנקראה.” Therefore, a person must strive to acquire this Midah, in order to fulfill the Rotzon Hakodosh Boruch Hu. The way for one to achieve this is by always paying attention how in His infinite Chesed, Hakodosh Boruch Hu is constantly giving life to every living thing. Our lives are given over into His hands with each and every breath we take, as it says in Tehillim 150:6 “כל הנשמה תהלל י-ה” – “Let all the souls praise Hashem” – should be understood, that one must praise Hakodosh Boruch Hu, “על כל נשימה ונשימה,” – for each and every breath he takes. If Hakodosh Boruch Hu did not infuse life within us for even a moment, we would not be able to live. It says in Nechemiah 9:6 “ואתה מחיה את כולם” – “And You (Hashem) give life to everything” – the word, “מחיה” is present tense, for He is giving life every moment. When one focuses on the Chesed Hakodosh Boruch Hu does for us, every moment, giving us life, certainly he will have fear and be very humbled in front of the Majesty of the Ribbono Shel Olam. He will recognize with complete Emunah that everything he has, is, and will be, is all with the great Chesed of the Ribbono Shel Olam. Even when he is Chas V'sholom afflicted with judgment and Tza'ar, he will recognize that from Hakodosh Boruch Hu evil does not come forth, and it is in truth good for him. By one having this Emunah Shlaima, and recognizing that the Midas Hadin is really a Midas Hachessed, that itself changes the Midah of Din into the Midah of Rachamim, as it says in Bereishis Rabbah 73:3 that the Tzaddikim change the Midas Hadin to Midas Harachamim. One can only achieve this recognition through learning Torah and performing Mitzvos L'shem Shomayim. By truly connecting himself to Hakodosh Boruch Hu through his Avodas Hashem, he will also be able to see Hakodosh Boruch Hu in the mundane physical matters of this world. As Avrohom Avinu said in Bereishis 24:3 “בד' אלקי” – “The G-d of the heavens and the G-d of the earth – Avrohom said, “אלקי” – “השמים” – that first one must contemplate His Torah and Mitzvos, matters of the Heavens, and then, “אלקי הארץ” – he will be able to contemplate matters of the earth. It is

through accomplishing both of these, that Avrohom was able to come to the completion of the Bechina of Yirah and Ahavah for Hakodosh Boruch Hu. This is the great praise the Torah is telling us here regarding Sarah Imeinu. Sarah lived, “מאה שנה” – these words are the Gematria of “את” – the first and last letters of the Aleph Bais, representing that one understands that everything begins and ends with Hakodosh Boruch Hu, and that one begins with matters of Shomayim, and then comes to also see Hakodosh Boruch Hu in every facet of Gashmiyos. Through Sarah reaching that level, “עשרים שנה” – twenty – which is the letter כ' – this letter being bent over represents the Midah of Hachna'ah to Hakodosh Boruch Hu. This ultimately got her to the level of “שבע שנים” – where she brought together the seven Middos from Above by her performance of the seven Middos below. (בר עין)

Why does the Posuk repeat at the end, “שני חיי שרה” – “The years of Sarah’s life?” Sarah was initially called, “שר” with a Yud at the end of her name. When she reached a high level of Ruchniyos, her name was changed, and the last letter of her name, the Yud, was replaced with a Heh, and she became שרה. We know that the name of a person is his essence, and when one changes his name, he becomes like a new being. One may have thought that being that she had a name change, the years prior to her name change are no longer counted in her years, for it is like she is a different person. The Torah comes to tell us that this is not so, and the physical years of Sarah Imeinu were also her spiritual years, and they were all counted towards her years. (חכמת התורה)

Sarah Imeinu went through much in her life. She was barren until she was ninety years old. She needed to move numerous times, and was taken by kings. Sarah did not exactly have a tranquil life, yet the Torah tells us that, “These were the years of her life.” They were all the same – they were all good years.

Sarah had complete Emunah and Bitachon that everything was from Hakodosh Boruch Hu, and He was looking out for her. She needn't worry about anything, for the King of the world, the One in charge of everything, was going to take good care of her. Sarah increased her level of Ruchniyos, and she was Zoche to have her name changed, to be elevated, due to her exalted level of Ruchniyos. Yet we still say that all of her years were counted the same. The reason is because her entire life was a work in process. Her life was all about her Avodas Hashem, and how it manifested itself at any given time. Being that her entire life was all the same, her focus on Avodas Hashem, the Torah stresses to us that all of these years were the years of her life. May we take a lesson from Sarah Imeinu, and make all the years of our lives count – all for Avodas Hashem.

For questions, comments, to purchase the Sefer “Parshah Psheti”, or to receive a free weekly Dvar Torah on the Parsha- Please email: ParshaPsheti@gmail.com Thank you, Y. Schechter

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

PARSHAS CHAYEI SARA

תש"פ RAV BRAZIL PARSHAS CHAYEI SARA

THE LAST DAY AND THE RETROACTIVE MITZVAH UPGRADE

The *Medrash* says (*Bereishis Rabba Noach 3*) that Rabbe Akivah was giving a *shiur* to people who, because of their lack of interest, were falling asleep. In order to awaken them so they would pay attention to his message, he asked the following question Why did Queen Esther merit to rule over 127 lands? The answer is because she was the descendant of *Sarah Imeinu* who lived 127 years. What was conveyed in Rabbe Akiva's words that stirred the listeners to be attentive to his *derasha*?

To answer this, the Chasam Sofer introduces a mind boggling thought that renews hope and inspiration to every Yid to help him complete his mission in this world. The *Medrash* brings a *passuk* (Tehillim 37,18) to serve as an interpretation to the first *passuk* of our *parsha*, *היה לעולם ונחלתם תמימים ימי יודע* (Tehillim 37,18) and comments *תמימים שהן כשם* that just as they the *תמימים* were wholesome and complete, so too were their days. What message lies in these words of *Chazal* comparing the *shlaimus* of these individuals with the *shlaimus* of their days?

The reality is that it is impossible for anyone to attain the level of being a *tzaddik gamur* for a great part of his lifetime. Spiritual growth is a day to day, month to month, year to year process up until the one's last breath departs. Within one's lifetime he experiences the hills and valleys of his personal spiritual birth, sometimes with failures that last more than just a day or two. A *Tikkun Hamidah*, to correct and perfect a bad characteristic trait can take more than a few months and sometimes even years, with a journey riddled with ups and downs. One can easily fall into despair by looking at his track record of successes and throw in the towel. Even if an individual is persistent and remains in the arena of life's battles and challenges, the achievement of *shlaimus* can only be seen at the end of his allotted days. For all along his journey there were spiritual casualties and shortcomings.

The infinite *chesed* and mercy of Hashem grants to the Yid that the *madraigah* of *shlaimus* that he reaches at the end of his life is retroactively reckoned from the beginning of his lifetime. The reason being, that all the struggles and valleys of *bechirah* served as stepping stones and rungs of the ladder for one to attain *shlaimus* and they are therefore calculated as such. Hashem sees one's past through the lens of the *shlaimus* that he achieved at the end of his life.

The Chasam Sofer derives this incredible concept from the first *passuk* in the *parsha*. *היי שני שנים ושבע שנה ועשרים שנה מאה שרה היי ויהיו שרה*. From the birth of *Sara Imeinu* until the age of 90 she was called *שרי*. At the year that she gave birth to Yitzchak, her name was changed by Hashem to *שרה* (*Bereishis 17,15*). At the year 90 she reached a certain degree of spiritual *shlaimus* as Rashi points out that the name *שרה* conveys prestige amongst the nations. In reality, only 37 years of her lifespan, the years that transpired with the name of *שרה*, she achieved a milestone in *ruchniyus*. This is to what the *passuk* alludes to in the words *היי ויהיו שרה* that the life of *שרה* was *יהיו* which is **gematriah 37**. However, in Hashem's gracious calculations, *שרה* lives 127 years of *shlaimus* as the *passuk* says *שרה היי שני* and not *שרי היי שני*. This is the intention of Rashi who comments on these words *שרה היי שני* that *שרה* was deemed equal with good years of *shlaimus*.

This is what the *Medrash* means by bringing the *passuk* of Tehillim to the beginning of our *parsha*. Just as the *tzaddikim* have reached incredible levels of piety at the end of their days, so too all of their life is looked upon as if they were at this level of wholesome spirituality. This is the meaning of the end of the Tehillim's *passuk* *היה לעולם ונחלתם תמימים* that their inheritance of reward will be reckoned from the beginning of their lives when they entered this world.

Now we can return to the *Medrash* and the story of *Rabbe Akivah* giving his *shiur*. Many of the people who were dozing off was due to either they didn't understand everything, or they forgot what they learned, leaving them to believe it seemed a waste of time.

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

However, when they were told the concept of אחרון ליום ותשקק that every positive *bechirah* one makes in the service of Hashem, even though the result of such a *bechira* remains incomplete, nevertheless it will be automatically upgraded at the end according to the spiritual level attained at that time. Sarah was gifted with an upgrade of 127 years of *shlaimus*. *Rabbe Akivah* was telling the *olam* try your hardest and don't despair, for otherwise without even a small shaky investment, you will lose out on all the upgrades of the future.

Now we can understand the juxtaposition of the *Akaidah* and the death of Sarah. The burial of Sarah was the first burial mentioned in the Torah. Rav Hutner ztl explained that the reason it was the first to be described is because our *emunah* espouses the belief in *Techiyas Hamaisim* the resurrection of the dead. At the *Akaidah*, *Chazal* tell us that *Yitzchak's neshama* left him but it was returned by Hashem. That is the reason why the second *beracha* of *ShemonehEsrai Techiyas Hamaisim* corresponds to *Yitzchak*. *Sara Imeinu's* burial is adjacent to the *Akaidah* to teach us that death is not an end but rather a means for *Techiyas Hamaisim*. Those departed lying in their graves are only momentarily sleeping עפר לישני and are to be awoken at *Techiyas Hamaisim*.

Another type of *Techiyas Hamaisim* is a spiritual one, not referring to a *rashawho* Chazal call a מת but rather it concerns one's *mitzvos*. Many *mitzvos* that are not publicly deemed significant are called a מצוה מת. Another mitzvah that is called a dead mitzvah is *tefillah* without *kavanah*. The *Shelah* brings that it is said about such a type of *tefillah* בלא תפלה – it is likened to a body without a soul – dead. means fixing The *sefarim* write that those *tefillas* that were unworthy of coming before the *Kisay Hakavod* remain in a waiting room for the appearance of that one *tefillah* that is with *shlaimus* and that alone is the one which merits all those waiting *tefillas* to be accepted together with it. This is tantamount to *Techiyas Hamaisim* in mitvos. As long as we fulfill *mitzvos* with the best of our ability and we continue to climb the ladder of *ruchniyus*, then they too will undergo a *Techiyas Hamaisim* our אחרון יום. This concept as we mentioned above is derived from the opening *passuk* of our *parasha* as explained by the *Chasam Sofer*. With our explanation we have now another reason of the juxtaposition of *Sara Imeinu's* death next to the *Akaidah*. It is in order to send us the message not to give up trying to fulfill *mitzvos* even if they are far from perfect, since there will be a *Techiyas Hamaisim* not only to our bodies but also to our mitzvos as well אחרון ליום.

In the *sefer Otzar Hatorah*, Rav *Schlesinger* adds to the *Chasam Sofer* an explanation in the eulogy of *Aishes Chayil* that *Avraham* gave on Sarah. אחרון ליום ותשקק לבושה והדר עו. strength and beauty are her clothing and she rejoiced at the last day. That even though Sarah was not on the lofty level most of her life as she reached at her last day on earth, nevertheless her entire life of serving Hashem was measured according to her last day for every day was a lead up to her final *madraigah* on the אחרון יום. Sarah had what to rejoice about.

This concept of the *Chasam Sofer* is alluded to in the *passuk* ולך תשלם אתה כי החסד יה' ולך (Tehillim 62,13) You shower us Hashem with *chesed* because You reward a person according to his deed. The word עשייה can also mean to grow (Devarim 22,12). We can interpret this *passuk* to mean that Hashem demonstrates his *chesed* by rewarding us for everything we achieved in *ruchniyus* by viewing all our *avodah* retroactively like מעשהו that he caused them to qualitatively grow more than they were initially when he first fulfilled them. Their quality changes because of the אחרון יום. The *passuk* says (Tehillim 104,29) רוחם תוסף one receives additional spirit when he dies. This can be referring to the *Chasam Sofer's* novel interpretation that at the day of death זכויותיו ירבו one's merits are upgraded to the *madraigah* you are holding by then.

Spiritual growth is a long continuing process step by step and *bechirah* by *bechirah*. Even if one fails many times we must never stop climbing the spiritual ladder rung by rung. Keep striving to make that perfect *tefillah* for it only takes one to release all of them who are on call waiting. For it is at the אחרון ליום that there will be a retroactive upgrade of all one's generic *avodas Hashem* now to be stamped with the same *madraigah* that he ended on.

GUT SHABBOS
RAV BRAZIL

Zera ורע שמשון Shimshon

Chayei Sara

MANTOVA
UNA LINGUA DI PENNACOLA

The Zera Shimshon, Rav Shimshon Chaim ben Rav Nachmon Michael Nachmani, was born in 5467 (1706/1707) into an illustrious family with great Rabbinical lineage. He studied the revealed and concealed parts of the Torah by the Torah greats of his day.

He served as Rav of Modena, Pisa, Sayna and Reggio, Italy, and was recognized as a holy and pious individual, as well as a tremendous Torah scholar in all areas of Torah. He passed away on the 6th of Elul 5539 (1779).

His Seforim were named, Toldos Shimshon (The 'Offspring' of Shimshon) on Pirkei Avos and Zera Shimshon (The 'Seed' of Shimshon) on the Parshi'os of the Torah. In his introduction, he explains that since his only son had died during his lifetime, he wrote his Seforim to perpetuate his own memory after his passing.

The following is his passionate request to learn his works.

"I implore of you with ten terms of supplication to choose from my Chiddushim (novella) the piece that finds favor in your eyes, for your learning will sooth my soul etc..."

"This righteousness will stand by you forever – to 'eat' in this world, and be satiated in the next. In this merit, Hashem will repay you with children, health and sustenance.

"...and now my brothers and friends etc. do a true kindness, and with your eyes you will see children and grandchildren surrounding your table, houses filled with all that is good, wealth and honor will not cease from your children..."

לזכר נשמת

רבינו שמשון חיים בן רב נחמן מיכאל זצ"ל

בעל הזרע שמשון זיע"א

ויה"ר שיתקיימו בנו ברכותיו של אותו צדיק

לזכות רבקה נבון בת חנה ואברהם יוסף בן חנה לרפואה שלימה ולזיווג

הגון בקרוב ממש ולשנה מבורכת עם כל הברכות הכתובות בתורה

לעילוי נשמת הרב חיים שאול בן

בנציון זצ"ל

לזכות זיווג הגון בקרוב ממש

לשושנה נחמה בת חנה פעסא

ורקבה רייזא בת פייגא

ויכבד בת דבורה לרפואה שלימה

ואברהם זקן בא בימים (כד' א')

And Avraham was old, well on in years (21:17)

The Medrash relates (Bereishis Rabba 59:1), that R' Meir went to the town called Mamla and he only saw black-haired people (young people); there were no seniors who lived there. He asked the inhabitants of the town if perhaps they were from the descendants of Eli Hakohen who were cursed to die at a young age, which they confirmed. They begged R' Meir to pray on their behalf, for although there was a decree that they should die young, nevertheless, the power of prayer of such a righteous person could help nullify the decree partially. R' Meir responded that if they wanted to reach זקנה, old age, they should engage in tzedaka. This R' Meir based on a passuk in Mishlei (16:31) which says, the crown of ripe old age can be attained through tzedaka. This is also learned from Avraham Avinu about whom the passuk says taught his children to guard the way of Hashem to do tzedaka (Bereishis 18:19) and Avraham Avinu merited longevity as the passuk says, And Avraham was old etc.

The Zera Shimshon asks - how is Avraham Avinu a proof that tzedaka would bring the inhabitants of Mamla to live to old age? Perhaps tzedaka only helps when there is no decree? But since the residents of Mamla were descendants of Eli Hakohen, it was decreed on them to die while in their youth?

As well, the passuk in Mishlei mentions שיבה, ripe old age, which is even older than זקנה as the mishna in Avos says (5:26), sixty is the age of זקנה and seventy is the age of שיבה. Why then did R' Meir tell the people of Mamla that through tzedaka they will merit זקנה, old age, if the very passuk he used spoke about living to שיבה, ripe old age?

The Zera Shimshon explains that the reason why a person merits to live to ripe old age by doing tzedaka is because the passuk says (Mishlei 10:2), tzedaka saves from death. This automatically means a person who is involved in tzedaka must live until sixty since dying before that age is classified as Kares. However, even living until sixty does not really show that tzedaka added length to a person's life since many people live until sixty. Therefore, the passuk says that tzedaka is the way to live until 'ripe old age' - שיבה.

However, the descendants of Eli Hakohen died in their twenties, thus, for them living until sixty - זקנה, is a clear indication that tzedaka lengthened their lives. This is why although the passuk says that tzedaka brings שיבה, ripe old age, R' Meir told the residents of Mamla that it would bring them זקנה, old age.

Although the Zera Shimshon doesn't speak this out, it would seem that the decree would not allow them to live to שיבה in any case. Tzedaka would push their lifespan to זקנה.

The Zera Shimshon ends off that the main mitzva of tzedaka is giving it without knowing who it is going to.

זכות רבינו יעמוד לר' חיים דוד בן טוביא חוה וכל משפחתו להצלחה ברכה שפע רב וסייעתא דשמיא מרובה בכל מעשה ידיו ובכל הענינים

The (English) Sefer, '[Zera Shimshon on the Torah](#)' with an unprecedented biography on the [Zera Shimshon](#) is available at Lulu.com or by calling 1844.212.0689 and ask for '[Zera Shimshon on the Torah](#)', ISBN 978-0-359-85606-0.

signup & dedications – zerahimshon@gmail.com

MENTION THIS AD FOR
10% OFF
 YOUR FIRST ORDER*
*RESTRICTIONS APPLY

WE ARE YOUR
ONE-STOP-SHOP
 TO MARKETING SUCCESS

WE ARE A ONE-STOP ADDRESS FOR ALL YOUR MARKETING, GRAPHIC DESIGN, PRINTING & MAILING NEEDS.

We take care of all details from start to finish - under one roof.

MARKETING

DESIGN

PRINT

MAIL

We need you
to *carry us*,
so that we can
continue to *carry you*
every shabbos.

Would You Ignore THESE UTILITIES?

DON'T IGNORE THE UTILITY THAT ALLOWS
YOU TO *carry worry-free* ON SHABBOS

RAMAPOST.COM

**FOR MORE INFO & TO PAY YOUR ANNUAL DUES:
888.805.ERUV (3788) • WWW.ROCKLANDERUV.ORG**

התלמוד ה"ק" פרק ב' - לאמיתה של חינוך

קם והלך לביתו, ומתוך דאגה לבריאותו הגיע לומר לו שישכב. כשהסתייפה עמד על החלפת השמות, הוא שלח מהר משהו שילך לבית בנו לומר לו שיכול לקום מהמיטה... השליח מצא אבן שהוא עדיין שוכב על המיטה כפי שצוה אבא.

ומה הגיב רבינו? לא היה לו בכלל שאלות, לא היה קשה לו כלום ממילא הוא לא נזקק לשום תירוץ... אבא אמר? ילד מקיים!

תמונה נדירה של מרן הגה"ק בעל הקהילות יעקב ז"ע מקשיב לדרשת נכדו החתן רבי חיים קלופט שליט"א בשמחת נישואיו (ביטאון מודיעין עלילת, תשרי תש"פ)

על אבא אין קושיות

עובדא זו, הדוגמא הטובה ביותר לאידיה שצריך להיות סביב ההורים, וכשהילד יודע שלא צריך לשאול שאלות, קל לו לקבל את השינויים.

כמדומה, שבאחד מימי הפסח קרא רבנו עובדא על אחד מגדולי ישראל בילדותו, ומצאו הדברים חן בעיניו. באותו ספר היה מסופר על ילד פקח שבילל הסדר הביט בענין בענשה בשולחן, השינוי במצות, כסוּת חיון, אבילות הכרפס, ושתק ולא שאל כלום.

שאל אותו אביו, כלום אין לך פליאה במה שאנחנו עושים פה?

"כן אבא" השיב הילד, אבל הרי לימדת אותנו שעל אבא לא שואלים שאלות...

עובדא זו, שיש בה ללמד על החינוך בו דוגל רבינו, גרמה לו הנאה למקרא הדברים. ואגב, ילד שמתחנך באוירה כזו, ייקל עליו במהלך החיים לקבל קשיים שונים שיעברו עליו, הוא יבין ויחזור כי לא כל דבר מובן מאליו, וזי הקב"ה מנהל את כל העולם ויודע הכי טוב מה שהוא עושה, הוא לא ישאל שאלות ויחכה לתשובות.

אצל רבינו הדבר בולט בכל הרפתקי דערו עליה במשך החיים, הוא לא שאל שום שאלות ולא הקשה קושיות. מה שהקב"ה עושה זה עצמו התשובה.

רבינו מקבל תנחומין בשתיקה. בתמונה בעת שהגיע הגאון רבי שמואל איינשטיין זצ"ל, לנחם את רבינו להבחיל"ה שישב שבעה על רעייתו הרבנית ע"ה

במאמר הקודם הבאנו שרבינו שליט"א מזהיר ומזכיר כי אין שום היתר של שקר לצורך חינוך, ואדרבה, כשמשקרים לילד לא מרויחים ורק מפסידים.

בלי שאלות!

ובאנו ננוגעים בנקודה מאוד מורכבת, שהורים רבים נתקלים בה, כיצד יש לנהוג במקרה בו אין שום אפשרות לומר את האמת כולה לילדים? הדבר יכול להיות בכל מיני מצבים בהם לא שייך לשתף את הילדים ולהסביר להם את המציאות, אין צורך להכביר בדוגמאות, ובכן, איך עלינו לנהוג?

כדי לחדר את השאלה, נביא דוגמא אחת של שאלה שנשאל רבינו: היה זה ביום מן הימים, בזמן קבלת הקהל הגיע יהודי יקר, שזכה לחזור בתשובה לפני כמה שנים, והתקרב והחל לשמור תורה ומצוות. אלא שאמנם הוא זכה להתקרב לבורא ית' אבל שאר משפחתו נשארו רחוקים ה' ירחם עליהם.

אותו יהודי, נשא אשה יראת שמים ונולדו להם ילדים בחסדי ה', ומפעם לפעם הוא מגיע לשאול את השאלות שנוגעות לו לחיי היום-יום. בהתאם למצב שלו, הורה לו רבינו לנתק את ילדיו מכל קשר עם כל משפחתו וקרוביו שאינם שומרי תורה ומצוות כדי שאלו לא ישפיעו לדעה ברוחניות, רבינו אף הדגיש לו כי הוא (האבא) עצמו יכול וצריך לבקר את הוריו וכו', אבל הילדים אל להם לדרוך שם, וישמרו על קשר טלפוני או מכתבים.

כשהילדים גדלו, הסבא והסבתא ביקשו והפצירו מאוד בנכדים שיבואו לבקר אותם, ובמובן הבטיחו להם מתנות והפתעות, הילדים פנו איפה להורים והתחננו, אנו רוצים לבקר את סבא וסבתא, והרי זה מצוה גדולה לכבד ולבקר אותם, האבא הנוכח נכנס אל הקודש, והציג את השאלה הכפולה: האם עכשיו שהילדים כבר גדלו ואולי אפשר להסביר להם במה אנחנו שונים מהם, להסכים בכלל ללכת לבקר, ובמדה ולא ללכת, כיצד ניתן להסביר לילדים את המצב, אך הם יבינו בשכלם, שלא צריך לכבד את הסבא והסבתא, האבא הבין לעצמו מספר אפשרויות כיצד לסבר את האוזן של הילדים במורכבות הדבר וכו' וכו'.

הוא נכנס אל רבינו והציג את השאלה. רבינו על אתר ענה: אם הסבא והסבתא רוצים יכולים הם לבוא, אבל שהנכדים לא יבואו אליהם (מיותר הדגיש כי אין ללמוד ממקרה זה למקרים אחרים).

שאל האיש, ואיך אסביר לילדים את הסיבה שהם אינם יכולים לבוא לבקר?

ענה לו רבינו בתירוץ: תסביר להם שהם לא צריכים לדעת הכל! הילדים סומכים על האבא והאמא!

על ההורים ליצור בבית מצב, בו ידעו הילדים כי לא כל דבר הם צריכים להבין, מה שאומרים האבא והאמא זה קדוש והלה לא צריך להבין כל דבר בשכלו.

כמובן, ברוב הדברים אפשר להסביר לילד את הסיבה ורצונו שהוא לא יחוש שהוא עושה 'מזיחה' בלי שום טעם, אלא יבין את הדבר, אבל צריך גם לתת תחושה שלא כל דבר צריכים להסביר, והילדים לא חייבים להבין כל דבר.

חיים, לך תשכב

וכך נהג רבינו בעצמו, כפי שסיפרה אחותו הצדקנית, הרבנית ברום תחי':

רבינו שליט"א נהג כל יום לבקר את אביו מרן הקהילות יעקב ולדרוש בשלומו. הוא נהג בו בכבוד ובמורא שאי אפשר לתאר. יום אחד, הופיע אביו מרן זצוק"ל בבית בנו, רשב"ם 23, ופנה אליו ואמר לו: לך תשכב על המיטה לנחום!!

באותו רגע שיצאו המילים מפיו של האבא, קם רבנו שליט"א, שהיה כבר נכבד בשישים ושמו הולך לפניו בכל העולם, לא שאל שום שאלה ולא ניסה לרתך תירוץ, הוא נשכב על המיטה. אביו הקדוש זצוק"ל הלך אחריו, והצמיד לו 'כוסות רוח' (בנקע"ס) לגב, וזוהי התרופה שהיתה מקובלת אז למי שסבל על הגב, ולאחר זמן עזב את הבית, לא לפני שהוא מזהיר אותו שוב להמשיך לנחום.

עברו כמה שעות, התבררה העובדה המלאה: הסטייפלד שמעו מבתו הרבנית תחי', שאמרה לו 'לחיים כואב הגב' היא התכוונה לנכד הגאון רבי חיים קלופט, שהיה אותו זמן חתן די צעיר במשפחה, ודאגה לשלומו, אבל מרן ז"ע חשב שהכוונה לבנו ולכן

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 077-2092005 📠 053-3145900

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310

גיליון מס' 352 | פרשת חיי שרה
תש"פ, שנה שביעית

גיליון זה יו"ל לזכות ולהצלחת
דידינו החשוב
שיראה ברכה והצלחה
בכל העניינים

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

מעניני דברישיה

תלמודו, הרי שלהביט בפני צדיק על ידי זה זוכר את תלמודו. ומרן הגרא"ל הוסיף את מה שאמר רבי, מאי דעדיפא מחבראי דחזיתי לר"מ לאחוריו וכו'. שמעתי כי מרן הגר"ח סולוביציק היה פעם בוורשא או בלודז', והגיעו קבוצה של חסידים ועמדו הרבה זמן והביטו עליו, והיה זה כל כך הרבה זמן, עד ששאל ותמה: מה זאת? הם אמרו לו כי אצל חסידים יש סגולה ליראת שמים להביט בצדיק, והוא הגיב: באמת, אכן כתוב ועמך כולם צדיקים, ואם כל אחד יסתכל על עצמו יהיה יותר תועלת....

(כל משאלותיך)

"ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפול מעל הגמל... ויאמר העבד הוא אדוני ותקח הצעוף ותתכס" וכתב רש"י "ותרא את יצחק - ראתה אותו הדור ותוהא מפניו"

מה התועלת בראיית פני צדיק.

סיפר לי מרן הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל שכאשר למד ברמיילעס בולנא, החפץ חיים ביקר בולנא, וכולם הלכו לראותו, והוא חשב כי לא כדאי לבטל את בית המדרש לגמרי, והוא נשאר לבדו בהיכל הישיבה ולא ראהו, אבל היום מתחרט על כך. ואמר רבינו: **כתוב במדרש רבה קהלת ריש פרשתא ט' א' - טוב רואי אמר ר' יצחק וטוב רואי בהלכה שכל מי שרואה אותו זוכר את**

על שי"ה

מערכת דברי שי"ה רואה זכות להקים ציון לנפש חיה, לזכרו של הגאון רבי יצחק שלמה קרליבך זצ"ל, שזכה להסתופף בצילו של רבינו במשך עשרות שנים, משחר טל ילדותו ועד ליום האחרון.

רבי יצחק שלמה הלך אחרי רבינו בקלה ובחמורה, הוא לא דיגל על שום שאלה, ולא עשה שום צעד מבלי לקבל את רשותו וברכתו. במהלך כל תחנות חייו, בין בתקופת מגוריו בבני ברק, ובין בתקופה הידועה שהתגורר במושב תפרח, שם זכה לביקור מרבינו כמה פעמים, וזכה להרביץ שם תורה ולהוציא יקר מזולל, היה דבוק בכל מאודו ברבינו, הייתה לו קביעות במשך תקופות ארוכות לבוא ולשאל שאלות במכמני התורה ולקבל תשובות, כמו כן במשך כחמש שנים הוא זכה וישב בזמן הקביעות הידועה עת ישב מרן רבינו שליט"א עם גיסו הגאון רבי יצחק זילברשטיין בימי שישי ודנו בהלכה ואגדה.

לפנינו, הצצה לרשימות נדירות, שרשם הגר"י בפנקסים סמוך לשמיעתו, בהם הוא מגלה טפח ממה שראה ושמע אצל רבו רבינו שליט"א, כמובן, הדברים לא נכתבו במטרה לפרסם אלא כדי לשמור למזכרת, ואין ללמוד מהם הלכה למעשה אך יש ללמוד מהם דעת תורה ויראת שמים ומדות טובות. תודתנו נתונה איפה, לאחיו היקר הגאון רבי יחיאל שליט"א, מנהל תלמוד תורה 'באר יהושע' בבני ברק, שנאות למסור לנו את הימנים הנדירים כדי לעשות עילוי נשמה ונחת רוח לרבי יצחק שלמה בן שמואל, שלא השאיר אחריו זש"ק.

א"ה בתקופה הקרובה נביא מידי שבוע מספר קטעים מתוך הפנקסים האישיים שרשם, להגדיל תורה ולהאדירה.

פרק א'

שמעתי את הגר"י זילברשטיין מספר לרבונו על בית הכנסת שתולין את העירוב על מסמר, אמר להם הגר"י שלא טוב לתלות פת, שמביא לעניות ולא קבלו דבריו, ושאל את רבינו מה דעתו.

הגיב לו הרב: **אמת אמרת.**

עוד שאל רבי יצחק זילברשטיין, אחד תרם מאה בקבוקי בירה לבית הכנסת, לאחר ששתו, התורם רוצה את הבקבוקים חזרה כי מקבלים עליהם כסף, והגבאי מסרב וטענת הגבאי בית הכנסת, במעשר שני מבואר שכלי בכלל הפירות [היין] כי צריך לכלי, והוסיף שגם התורם וגם הגבאי בעת התרומה לא היה דעתם על הבקבוקים.

הכריע לו הרב: **מסתבר שהבקבוקים ודמיהם שייכים לבית הכנסת.**

איתא בגמ' עירובין כו. ת"ח שחלה מושיבין ישיבה על 'פתחו', ובר"י מיגש כתוב הושיבו ישיבה על 'קברו' דתלמידים מיקרי ישיבה. ושאלו את הרב אם לפי זה כשבאים להתרים לישיבה ומספר התלמידים שם רק שלוש, אם אפשר ללמוד מהר"י מיגש שנקרא ישיבה?

וענה, **ישיבה לא נמדד במספר התלמידים, ישיבה היא במהות.**

סיפר לי הגר"י אפשטיין חתן רבינו בשם אחד מנכדי הגר"ש אלישיב זצ"ל, שהיה לו תפקיד להוריד לסבו מרן הגר"ש זצ"ל את הנעלים, והיה הסבא זצ"ל עד לימי האחרונים בעת שהיה נכדו מוריד לו את נעליו היה מגביה למעלה למעלה את רגליו גם שהיה קשה וכרוך ביסורים. ואמר, שכתוב בעבד 'לא תעבידו בו בפרך' ולהתכופף ולחלוץ מנעליו הוא דרך בזיון; והוסיפו שהגם שזה נכד וחייב בכבוד סבא חשש מרן זצ"ל שיש בזה מנהג בזיון.

ואגב, סיפר לי הגר"י צביין חתן רבינו בשם הדודה הרבנית שרה ישראלון תלמי"א בהיותה ילדה ראתה שיש הרבה שערות על הגמרא של אביה מרן זצ"ל ופנתה לאמה ואמרה לה - יש כאן חצי זקן, אמרה לה אמה ע"ה אבא מתקשה בסוגיות ומרוב ריכוז ועומק העיון לא שם לב ומחזיק בזקנו וממש חצי זקנו נושר לתוך הגמרא!!

רבי יצחק זילברשטיין שאל, כהן זקן רוצה להכנס לבית אבות וידוע שפעם בחודש מת שם אדם - זה לא בית חולים אלא שיהיה לו יותר טוב ומצד שני אם ימות אדם באמצע הלילה אף אחד לא יוציא אותו מהבנין [מרן החזו"א בגיטין צ"ח אומר

אין רוב מקבוצה מסוימת לא אומרים על קבוצת זקנים שרובן מתיים] ובשם מרן הגרש"י זצ"ל לא התיר.

ענה רבינו: **קשה להתיר.**

שאלו על ילד שהחזיק חבילה בייגלה וחבריו ביקשוהו, מסתפק הילד אם לא אתן יקראוהו לו קמצן ואם יתן יכשילם בשתי עבירות סעודה שאינה מספקת וגם ילדים שלא מברכים, השיב הגר"י אם הם ילדים או חילונים יכול ליתן וכיון שקטנים פטורים מן המצוות אין לחשוש מאלה עבירות - ואם גדולים לא יתן ויאמר להם שמחר יביא להם.

הגיב רבינו: **דברי טעם.**

שאלתי את מו"ר מרן שליט"א ע"י הגר"י יעקב ישראל קניבסקי שליט"א אור לט"ז אלול, אדם ששכר דירה וכשנכנס היה מזוזות מגמ"ח והוא החליפם למזוזות מהודרות האם מותר לו להוציאם ולהכניס במקומם מזוזות מגמ"ח, ואם אסור האם כל פעם שיכנס לדירה שכורה ויניח מזוזות מהודרות יצטרך להשאירם, ענה לאחר שעין כעשר דקות: **שלא יקחם וישאיר אותם וכדאי כל פעם להניח מזוזות מהודרות ולא להכנס לסכנה.**

להצטרפות לרשימת מקבלי הגיליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגיליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', **נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.**

מאמר ראש הישיבה -המשך-

לפני תפילה תשנן לעצמך את היסודות האלה שהם יסודות החיים. לפני שאתה רוצה לחזור בתשובה או לעבוד על עצמך בכל תחום - העבודה הראשונה היא להאמין בעצמך. כשאתה מאמין בעצמך התפילות שלך באות מתוך אמונה שלימה ומוחלטת ובביטחון גמור ואתה יכול להיות סמוך ובטוח שהן מתקבלות.

שיחה של עבדי אבות

ההקדמה הזאת מסבירה היטב את התפילה של אליעזר עבד אברהם.

הוא ינק וסמג ולמד את האמונה ממוקד האמונה של העולם, אברהם אבינו. לא היה לו ספק שהוא עושה את השליחות הגדולה ביותר בשביל רבו הצדיק ובשביל בורא עולם. הוא עוסק בהקמת הבית שימשיך את דרך האמונה, שיבנה את עם ישראל ויהיה הנדבך השני בתיקון העולם. כשהוא מבקש הוא מבקש באמונה ברורה שתפילתו בוודאי תתקבל, בטוח בזכות של אברהם אבינו ובטוח ברצון של בורא עולם לעזור לו בשליחות הזו שהיא כולה למענו יתברך. זו הסיבה לכך שתפילתו מתקבלת ובקשתו מתמלאת **עוד לפני שהוא מסיים לדבר**. כשהוא רואה את רבקה, הוא כבר בטוח ויודע שזו התשובה משמים לתפילתו. הוא נותן לה את הנזם והצמידים עוד לפני שהוא שואל אותה מי היא. וכמו מאמין אמת, הוא מיד מודה לה' בידיעה ברורה שקיבל כאן תשובה מפורשת מה', ושזו ישועה שבורא עולם שולה לו בהמשך ישיר לתפילה וכתוצאה ישירה מהתפילה.

זו היא שיחתו של עבדי האבות שהתורה כל כך יוצאת מגדרה כדי להאריך ולתאר לנו אותה. כי השיחה של עבדי האבות מגיעה הישר מהבית של אברהם אבינו. הגמרא אומרת שהשיחה של התינוק בשוק, כלומר מה שהילד מדבר ברחוב, זה או מאביו או מאמו. מה שאליעזר מדבר אלה דיבורים של אברהם אבינו שמגיעים אליו ומראים לנו איך חיו אבותינו בתוך ביתם, איך הם האמינו, איך הם בטחו בה', ואיך הם האמינו בעצמם ובתפילות שלהם, ואיך תמיד ראו פירות לתפילות שלהם והודו לה' על כל ישועה ששלה להם.

יסוד האדם

ולענייננו, אנו לומדים כמה חשוב להאמין בעצמך. האמונה בעצמך נותנת לך ביטחון עצמי. ביטחון עצמי זה לא רק משהו טוב ונחמד, אלא זה משהו קיומי, משהו ביסוד האדם ביסוד האמונה וביסוד התפילה. אי אפשר להצליח בחיים באמת בלי זה.

ולכן חשוב מאוד מאוד לקנות את כל היסודות שעליהם דיברנו בשבועות האחרונים: שכל אחד יאמין בעצמו, שיאמין שהוא טוב, ושיאמין ברצון שלו שהרצון שלו הוא טוב, שיאמין שבורא עולם אתו ואוהב אותו ומוחבר אליו ורוצה לעזור לו גם כשהוא נפל ונכשל, שיאמין שיש לו כוח ושאינו לו בחיים ניסיון שאינו יכול לעמוד בו כי בורא עולם אתו, ושיאמין בתפילה שלו, שלא ירגיש "לא נעים" חלילה. אלא שיבקש בפה מלא "הרחם פיך ואמלאהו", ושיאמין באמונה שלימה שהוא מבקש בשביל ה' וה' יודע שהוא מבקש בשביל ה' ובוודאי תתקבל תפילתו במהרה!

ברכת שבת שלום ומבורך

סיפור לשולחן שבת

השבת אבדה שלא נמצאה

בבושת פנים עזב רבי זושא את המקום, מבטי הנוכחים תקועים בגבו תקועים כסכינים חדים. אבל הם לא הסתפקו בכך שעזב. בלהט נישאו לרבי פנחס מקוריץ לספר לו על היהודי החצון שלא התבייש לבקש שכר עבור מצות השבת אבדה.

רבי פנחס שמע את תיאורם ומיד חקר: "כיצד נראה היהודי?" שאלם. הנוכחים פירטו את מראהו החיצוני של רבי זושא. בטוחים היו שכעת יקרא לו הרבי ויטרונו על בשוטי לשונו על שכה מזלזל הוא במצוות ועושה מהן מסחר.

אך לתדהמתם טפה רבי פנחס על מצחו וקרא בעצב: "הן גדול בתורה הוא האיש. רבי זושא מאניפולי הוא. כאחד הריקים ביזתם אותו..." הנוכחים התנצלו שלא ידעו כלל שאיש קדוש הוא, אבל הוסיפו להגנתם שהוא היה זה שהתנהג בצורה מעוררת השד.

אכן, איתם הרבי מקוריץ. לא מצליח אני להבין מדוע נהג כך. אך דעו לכם שאני בעצמי נתתי לו את הכסף והוא השיב אבדה שכלל לא מצא. לכשיבוא רבי זושא שוב - אשאלו מדוע נהג כך.

עברו ימים וחודשים ושני ענקי הרוח נפגשו שוב. תוך כדי השיחה שאל רבי פנחס את רבי זושא: "אמור לי ידיד היקר, יודע אני שלא מצאת שום אבדה ואת הכסף שנתתי לך החזרת. מה ראית לנהוג בצורה כזו ולבקש שכר טרחה עבור המצווה?"

השיב רבי זושא בענוות-חן: "צירי הרע הסיתני שאשיב אבידה שלא מצאתי. עבורה אקבל בוודאי כבוד רב. או לי אם אשיב ואקבל כבוד. מוכרה הייתי לבזות את עצמי כדי להרוויח מצווה שלמה..."

בתו הבכירה של הרה"ק הרבי ר' זושא מאניפולי הגיעה לפרקה, ובידו אין מאומה לתת לה נדוניה והבריות לא רצו להשתדך עימו. כשראתה הרבנית את מצב בתה, הפצירה בו שיעזוב את תלמודו ויצא לבקש נדבות מאנשים טובים, ובכך ימלא את חובתו כאב לבתו.

שמע רבי זושא בקול אשתו, ושם פנעו לראשונה לעיר קוריץ. שם כיהן כרב הרה"ק רבי פנחס מקוריץ. ראה רבי פנחס את רבי זושא ושמו מאוד פלאו, פלפלו השניים בדברי תורה ויראה, ואז שאל רבי פנחס: "מה גרם לכבודו לעזוב את ספריו ולבוא לכאן?"

ענה רבי זושא שחפץ הוא לאסוף סעות להשיא את בתו, ורוצה הוא המלצה מרבה של המפורסם של קוריץ. רבי פנחס נחרד למחשבה שרבי זושא הצדיק יסתובב כאחד העניים בעיה מיד שלף 300 רובל שהיוו סכום אדיר, נתן בידו והורה לו לחזור ללמוד ובכסף ישתמש לחתונת בתו.

בעוד רבי זושא יוצא מקוריץ כשהודיה לד' על שפתיו, שמע יללות מרות של אישה בוכיה. מיד נישא רבי זושא למקום, וראה יהודייה בוכה על שאיבדה ארנק ובו 300 רובל וסביבה סקרנים רבים. "מצאתי את כספך", אמר רבי זושא. "הבי לי סימנים ואתנה לך".

"300 רובל היו בארנק", בכתה האישה. שלף רבי זושא 250 רובל, הושיט לה ואמר: "50 רובל אני מותר לעצמי כשכר טרחה".

האישה זעקה: "גזלן! הב את כספי. שני רובל בלבד אתן לך כשכר". אך רבי זושא מסרב. עוד הם מתווכחים, ושני בחורים חילצו את הכסף מידי ומסרוהו לאישה, כשהם מתרים בו שאם לא יעזוב את המקום יטעם מנחת זרועם...

**החבילה שלך
נבר מחכה לך**

הצטרף היום למפיצי עלון "חוט של חסד"

02-5308000

הסדרה לשלום הבית
מאת הרב שלום ארוש
052-2240696

שלום הבית שלי הרב שלום ארוש שליט"א

הכח הדוחף

המציאות מראה, שרוב האנשים שמוכיחים אותם נחלשים מכך ונשברים, ואומרים לעצמם: אם אני כזה רע, איך אוכל לתקן את עצמי ולהשתפר? והם מייאשים את עצמם ומאבדים את התקווה לשפר את דרכם. ואף נופלים מדרך הישר לגמרי, באמרם: "אבדה תקוותי ותוחלתי מה", חלילה. יוצא שהמוכיח גרם נזק גדול מאד, ולא כפי שחשב שיעיל על ידי תוכחתו. וכן פסק להלכה החזון איש זצ"ל באמר, שבזמן הזה איננו יודעים להוכיח ועלנו להראות אהבה. וכידוע עיקר עבודת המידות של האדם זה בביתו. כך שכל גבר וכל אשה צריכים לדעת, שרק בעל שהוא עובד ה' מופלג, ענותן ושפל ברך בתכלית, ורק אשה צדקנית לחלוטין יכולים לסבול הערות מן הזוג, וגם להם זה לא קל. בוודאי שלא לאשה שכל מהותה זה שהיא מקבלת מהבעל ותלויה בו, ומסתמנה לקבל ממנו עידוד ותמיכה ולא ביקורת והערות. אבל גם הבעל, אילו היה מקבל חיזוקים במקום הערות, היה בוודאי מתעלה עוד יותר בעבודתו. קל וחומר לבעל שאינו חזק בעצמו, שבוודאי רק עידוד וחיזוק יועילו לו. ולאשה שבעלה מעיר לה, טוב לה מותר מחייה. מניסיוני למדתי, שרוב המקרים של בעיות בשלום בית, הן כאשר בני הזוג מעירים אחד לשני. כאשר הבעל לא מעיר לאשה, הדבר הזה מביא שלום לבית.

ולכן אין להעיר ולתת ביקורת. כך ידוע הכלל, שמדה טובה מרובה, לעניינה זכה בולט מאד, שהאשה יכולה להיות כח דוחף וכח בונה שאין כמוהו, על ידי העידוד שלה והתמיכה שלה. כי היא יכולה להחיות את בעלה וממש לתת לו חיים וביטחון עצמי והצלחה, שבסופו של דבר היא זו שתהנה מכך. לכן, אשה שרואה שיש לבעלה חסרונות - הן בעניינים של היחסים ביניהם, והן בענייני יראת ה' או מידות וכל דבר, אזי ישנם שני אופנים "לטפל" בבעיה: או 'לרדת' עליו ולהגיד: אתה לא לומד! אתה רק ישן כל היום! אתה לא גבר! אתה לא משמח אותי! או להגיד: כמה אני נהנית כשאתה לומד! איזה אור זה מכניס לביתי! כמה שימחת אותי בדבר פלוני! לאיזה בעל זכיתי! הכלל הוא, שדברי העידוד פועלים פעולה חיובית, ומי שמעודדים אותו ומחמיאים לו, אפילו על דברים שאין בו, זה נתן לו חשק להיות כפי שמחמיאים לו. לדוגמה: כשאומרים לאדם קמץ שהוא נדיב, אזי הוא רוצה להיות נדיב ולהיות ראוי לאותה מחמאה. וההפך ההפך, כשאומרים לו שהוא קמץ, הוא מתחזק ביתר שאת בקמצנות שלו. וכן כותב האורחות צדיקים, כי לא מדובר בהנחפה, ואיסור הנחפה לא קיים בין בעל לאשתו, או בין אב לילדיו, אלא מצווה שהבעל יחניף לאשתו וכן ההפך. ידוע מעשה בכנר מפורסם, שבתחילה, כשרק רצה ללמוד לנגן בכינור הוא היה סזיף בצורה נוראה

ומוציא קולות צורמים מהכינור, שאי אפשר היה לסובלם. ומה היה על אשתו לעשות? אולי 'לרדת' עליו ולומר לו את האמת: שלא יצא ממנו כלום, ושיזהר שהצלילים הבוקעים מכינורו לא יעוררו את המתים בבית הקברות הקרוב? או לצעוק עליו שזה בלתי נסבל לשמוע את החריקות הללו כל יום, ושיחליט: או היא או הכינור!

ובכן, אשתו של אותו כנר בחרה להיות אשה חכמה במקום להיות אשה צודקת, והיא הייתה מעודדת אותו, כמה יפה הוא נמנן, וכמה יפה הוא מתקדם, אף על פי שזה היה שקר גמור לכאורה, והעידוד שלה דרש ממנה מידה עצומה של הבלגה וסיבולת. אבל זה לא משנה, כי בשורה התחתונה, העידוד שלה כל כך השפיע על בעלה לטובה, עד שהוא באמת האמין בעצמו, שהוא יכול להיות נגן גדול, וכן היה! הוא נעשה אחד מהכנרים הטובים בעולם! אלו הייתה אותה אשה בוחרת במידת ה"אמת", והייתה "יורדת" עליו, הוא היה נשבר ולא היה יוצא ממנו כלום, ומי היה מפסיד מכך? אשתו, שבמקום להיות אשת הכנר המפורסם, שמכיר לה טובה שבכח העידוד שלה הוא זכה למה שזכה, ולכן הוא מודה לה תמיד ומפנק אותה ומפרנס אותה בשפע ובכבוד, היא הייתה יכולה להיות אשת האדם השבור והלא יוצלת, שעובד באיזו עבודה שולית ובקושי מתפרנס, וגם אין לו חיבה יתרה לאשתו "האמתית", שפשוט אמרה לו את האמת בפרופ, שנגינת הכינור שלו נשמעת כמו יללות נוראית...

לאורם נלך הילולא דצדיקיא

רבנו יונה גירונדי
בן ר' אברהם זיע"א
כ"ה - מר חשוון

רבנו יונה נודע כבעל חריפות ועוצמה למדנית גדולה מאוד בעולם התורה, אם כי בידו מצוי כיום חיבור יחיד פרי עטו העוסק במסכת בבא בתרא מסדר נזיקין הנקרא בשם "עליות דרבנו יונה". בחיבור עצמו מעלה רבנו יונה דיונים מעמיקים על סדר המסכת, סוגייה אחר סוגייה. בסוף כל דיון מביא רבנו יונה את מה ש"עלה בידו", הכוונה היא לפרטים אותם פוסק רבנו יונה להלכה, ומכאן גם שמו של החיבור.

כן חיבר רבנו יונה פירוש לתלמוד סביב הרי"ף על מספר מסכתות, אך כל הנותר בידו הוא פירוש תלמידיו סביב הרי"ף למסכת ברכות. הפירוש נכתב על ידי תלמידיו ומוכר גם כפירוש "תלמידי רבנו יונה".

חיבר ספר מוסר כללי הנקרא "שערי צדק" אשר רובו אבד ונשאר ממנו רק ספר "שערי תשובה". חיבר פירוש על מסכת אבות שהינו פירוש ארוך יחסית לפירושי רש"י ורמב"ם.

נפטר בטולדו בכ"ה בחשוון בשנת ה' אלפים כד'. יהי רצון שנזכה ללכת בדרכיו הקדושים ונזכה שזכותו תהא מגן וציונה עלנו אכ"ה.

רבנו יונה ז"ע למד בצעירותו אצל רבי שלמה קן ההר ורבי שמואל בר שניאור למד גם מן דודו הרמב"ן ז"ל (אמו של הרמב"ן) היא אחות אביו של רבנו יונה, והתקשר עמו בקשרי חיתון, כאשר השיא את בתו רבנו יונה לרבי הרמב"ן. כ"כ כיהן כרב בעיר טולדו.

היה רבו של הרשב"א והיה ממתנגדי הרמב"ם אך חזר בו מהתנגדותו, ויש אומרים שבעקבות ההתחרות על התנגדותו לרמב"ם הכריז "ממשה (משה רבנו) עד משה (רבי משה בן מימון) לא קם כמשה (רבי משה בן מימון)" וחיבר את השערי תשובה ככפרה על התנגדותו. הוא החליט לעלות על קברו של הרמב"ם במניין עשרה ולבכות על קברו שבעה ימים כדי לבקש מחילה. בכפה מלא התחרט ואמר: "הנני מכה על כפיי ובוש ומתחרט על אשר פערתי פי נגד רבנו הקדוש הרב משה בן מימון וספריו, והנני מודה מלב ומנפש ואומר: משה ותורתו אמת וכולנו בדאים ואני מקבל עליי מעכשיו ללכת ולהשתטח על קברו במניין עשרה, ללכת אל קברו ז' ימים ולומר בכל יום 'חסאתי לאלוהי ישראל ואל רבנו בן מימון שדיברתי והעליתי נגד ספריו, ומודה ועוזב ירוחם'.

גם
פרנסה
גם
שליחות

הטלמרקטינג הכי ערכי בשוק
קורא לך להצטרף להצלחה
לקראת תקופת החורף
במשמרת בוקר-02-5308000

סיפורי תודה אמרת' תודה ונושעתי

יש לך סיפור תודה?
המערכת תשמח לפרסם אותו
al5308000@gmail.com

מרגלית של תודה

לפני זמן מה בא אלי מבני ברק רב אהוד שפקנרב אלי. לרב הזזה היתה צרה גדולה מאוד, וה' זכה אותי ללמוד אותו לעשות שעה התבודדות ולהודות לה' על הצרה שלו. גם לפדתי אותו את כל הפתנות שבסקרים ושבידיסקים. וגם הוא בעצמו ראה נסים גדולים ועצומים מאוד, ומאז הוא כל הזמן מפיץ את הסקרים, הדיסקים והפרגליות.

לאחר תקופה, הוא פגש אותי וספר לי שבאז אלו זוג הורים עם הבן היחיד שלהם, בחור צעיר לא עליו ולא על אף אהוד מיישאל, הבן חלה בפחלה. הורפאים אקרו להם: אין מה לעשות עם הפחלה הזאת. לא יוצאים מהפחלה הזאת קהסא הזזה.

הם באו אל הרב הזזה, והוא אקרו להם: "תגידו חולה!", והוא אקרו גם לבחור: "תגיד כל יום שעה: תודה לך ה' שעשית אותי חולה!" הוא יותר מחמיר מפני. אני בדרך כלל אומר רק חצי שעה. הוא החמיר אקרו להם שעה, והם עשו את מה שהיה אקרו להם. גם בחור וגם הורים. פסוק,

ילדון חידודן

בין הפותרים יוגרלו מתנות

ריצה ומהירות - לצורך שרות. בפרשה שעברה, ושוב בפרשת חיי שרה.

תשובה פרשת לך לך: אצל נתן אברהם, משה נאמר "בעצם היום הזה", וגם כשהקב"ה הוציא את ישראל מצרים

הזוכה: מ. אלפסי, אשדוד

פתרונות לשלוח למייל | פקס:
al5308000@gmail.com | 02-5812252

חזוקית-

חשון | כלי מחזיק ברכה

יהודי הוא צינור להשפעה העליונה

(א.ב. של החיים)

לקבלת מסרים מחזקים: 052-6672221

אמרת' תודה ונושעתי
052-2240696

ילדים אומרים תודה סיפור בהמשכים לילדים

מתנה ושמה תודה
052-2240696

חברים חדשים (חלק ב')

בחפש הגדול עברנו לדירה חדשה וגדולה בעיר של סבא.

וכך מצאתי את עצמי ביום הראשון של שנת הלימודים עומד בפתח הכיתה החדשה בבית ספר חדש בעיר הגדולה. רחוק מאוד מהסביבה המוכרת שבה גדלתי.

אבא אמר "חברה'מן כמוך בטח ישתלב בקלי קלות". אמא הוסיפה: "כל הילדים אוהבים להתחבר לילד חדש".

וכך הגעתי מלא צפיה להצלחה בכתיי החדשה.

ובכן, המצב לא היה כמו שצפיתי.

גם אמא ואבא לא חשבו על אפשרות שאפגוש את צביקה מלך הכיתה.

אני לא יודע למה, אבל צביקה ממש לא אהב אותי כבר מהשניה הראשונה, ולכן

עשה הכל כדי שאף אחד בכיתה לא יאהב אותי.

"אוי, תראו את התסרוקת החדשה של הילד החדש הזה, הכפה ממש עומדת עליו מצחיק", "תראו את הנעלים המצחיקות" - משפטים מהסוג הזה היו נשלפים מצדו כמעט בכל הפסקה, וכל ילדי הכיתה היו עומדים וצוחקים. כמה שנשיתי לדבר ולהתחבב, שום דבר לא עזר. צביקה תמיד היה הורס הכל. מהילד הכי מקבל בחברה, הפכתי בבת אחת להיות הכי לא אהוב בכיתה. לכל הילדים בכיתה כבר היו חברים משלהם ומשחקים משלהם. אף אחד לא שתף אותי ואף אחד לא דבר אתי.

אבדתי את החשק לבוא בכלל לבית הספר. הבקר שלי היה מתחיל בוכחים עם אמא שלי על זה שאני לא רוצה ללכת ללימודים. כל הזמן חפשי תרוצים כדי

רוצה גם לזכות בהגרלה?
גם אתה יכול!
שלח לנו סיפור תודה ותיכנס להגרלה
al5308000@gmail.com

לא להגיע לכיתה. היו ימים שהייתי חוזר מהת"ת בבכי ובדמעות על כך שאין לי שום חברים. סבלתי מאד, ורציתי לעזב את בית הספר.

דברתי עם אבא ואמא שלי, אבל זה לא כל כך עזר. ההורים שלי נסו לדבר עם המורה ועם צוות המלמדים, אבל זה עזר רק לכמה ימים.

בשבוע הבא אספר לכם מה אבא הציג לי...

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירה

לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

בדיחות הדעת

אדם מגיע הביתה בריצה ומספר לאשתו בהתרגשות: "ברוך השם יש לי חדשות טובות. מצאתי עבודה חדשה בתנאים מעולים!!!! משכורת של 15,000 ש"ח בחודש, מקבלים מכונית מהחברה וכל מיני בונוסים. רק בעיה קטנה העבודה ממש ממש קשה ועוסקת בצנרת הביוב המרכזי של הארץ, אבל היא ממש משתלמת!" האישה שמחה ומודה לבורא העולם: "תודה רבה להשם מעתה לא נחיה עוד בחרכת רעב" הבעל: "זוכי, ידעת שתשמחי! את מתחילה מחרה..."

אמא של דני, מעולם לא חינכה את דני לכך שיש בבית חוקים וכו' היא אמנם דרשה ממנו לבצע את החוקים שהיא החליטה שיתקיימו בבית, אך המסר שהעבירה לדני היה בסגנון של תקשיב לאמא ותעשה את מה שאמא אמרה לך. כאשר דני היה נמנע מלסדר את משחקיו, היא העבירה לו מסר של "בעיית משמעת" ולא של "חוסר הרגל לחיות עם חוקים" עליו להפריד בין נושא המשמעת (שהיה עליו בעיה סדרה שלמה) לבין חינוך והרגל לחיות עם גבולות וחוקים.

דבר נוסף, גם אם נניח שהילד באמת מבין שיש חוקים בבית, וגם את החוק הנוכחי הוא הבין, ישנן מספיק סיבות שיגרמו לו לשכוח או לא לרצות לבצע ועליו לצאת מנקודת הנחה שהילד יתקשה להתמודד עם החוק ואפילו יעדיף בקלות לוותר עליו, שהרי מטבעו הוא "עיר פרא אָדָם וְיָלֵד". לכן, עליו להיות ערוכים ולתכנן מראש את הסיבות שעלולות להפריע או להקשות עליו ועל הילד ביישום החוק. עליו להיות סבלניים ואל לנו לצפות מיד למשמעת והרגל. עליו לעזור לילד לקיים את החוק מתוך מודעות, הבנה ורצון ולא ח"ו מתוך כפייה. חשוב מאוד לתת חיזוקים, לפרגן ולעודד בלי סוף את הילד המצליח ובנוסף לעידוד ולחיזוק עליו למצא דרכים לליבו של הילד הנכשל. כמובן הילדים שונים זה מזה והתגובה שלנו צריכה להיות בהתאם להתאמצות ולא רק על פי מבחן התוצאה.

שמסדרת את חדרם בכל מקרה. לאחר שבדקנו את רמת הכלל, נבדוק גם את רמת הפרט: האם כל הילדים שווים, או שאחד מסודר יותר והשני פחות? האם ישנו ילד שיתקשה ביישום החוק? האם יש ילד שזקוק לתמיכה ועידוד נוספים? תשובות לשאלות אלו, יתנו לנו "הכוונה" לסוג החינוך, ההרגל או האימון שנעבוד עם הילדים ביישום החוק ברמת הכלל וברמת הפרט.

חזרה אישי

הבדיקה של גב' לוי, העלתה את הממצאים הבאים: במשפחה לוי ארבעה ילדים, שלושה מהם חרוצים ואחד קצת עצל. גב' לוי מודעת לכך, כי שלושת ילדי החרוצים יבצעו את החוק "ע"י עידוד סביר, תזכורת יומית ומבצע שבועי נושא פרסים. להערכתה, ילדי החרוצים יתרגלו תוך שלושה שבועות של תזכורות יומיות ומבצעים להרגל עצמאי של סידור החדר. אולם ילדה "העצל" יתקשה מאוד במשימה על אף העידוד והמבצע ואפילו אם יסדר לאחר תזכורות נוספות זה יהיה רק כדי לצאת ידי חובה, ובצורה זו הפסדנו את האפקט החינוכי וחבל, אם כן מה עושים איתו?! ראשית נעבוד עם כל הילדים בכלליות בצורה שווה, ותוך כדי העבודה הכללית, נעבוד עם הילד העצל על ידי "חזרה אישי". כדי לעבוד עם הילדים בכלליות, עליו להיות בטוחים שיש להם מודעות עצמית לכל העניין הזה של חוקים בבית בכלל, ולחוק הנוכחי בפרט.

מודעות עצמית

עליו לדעת, שלכל ילד צריכה להיות מודעות רבה ל"מסגרת החוקים של הבית", אל לנו להשלות את עצמנו ולחשוב שהילד מבין לבד שבבית יש חוקים או שהוא הבין את לשון החוק. פעמים רבות הילד כלל לא מבין מה רוצים ממנו. לדוגמא: "ד-נ-י! מה אתה חדש כאן?! מה אתה חושב שאימא שלך משרתת? שיחקת במשחקים, תרים אותם מיד למקום! איך אתה יכול לרדת למטה כשהחדר שלך הסוף???" (שמע מוכר, לא???)

חיים במסגרת-פרק ה'

במשפחה לוי, שוררת מידי בוקר בחדר הילדים, המספחת עולם.

הילדים ב"ה קמים בזמן, אך תוך כדי ההתעוררות וההתלבשות, הם הופכים את כל החדר: השמיכות והכריות על הרצפה, הפיזימות מפוזרות מתחת למיטה, המשחקים של הערב על הרצפה ועל שולחן הכתיבה והבגדים הפוכים בארון. גב' לוי החליטה שמצב זה אינו יכול להימשך עוד. היא אמנם ביקשה מהילדים כמה פעמים לסדר את חדרם וזה אכן התבצע, אך ביום שלא ביקשה הם כאילו "שכחו" ולא סידרו. לאחר זמן, כשעדיין לא היה שיפור במצב, החליטה ההורים על חוק חדש: "סידור החדר והמיטה בבוקר". לשון החוק היה כך: "על מנת לשמור על בית מסודר, כל בני הבית יסדרו את חדרם ומיטותיהם בבוקר". גב' לוי התקשרה ליועץ זרה עליה לעשות בכדי להצליח ביישום החוק.

הערכת מצב

ראשית, בואו ננתח ביחד את המצב.

המצב היום הוא: שחדר הילדים הסוף מידי בוקר בעקבות סגנון ההתלבשות ויכולת הארגון של הילדים. עליו לחשוב: מה הצורך שלנו בקיום החוק, או במילים אחרות, מה אנו רוצים להשיג בהפעלת החוק?

אנו רוצים להשיג שני דברים: א. שהילדים יהיו מסודרים, דהיינו שילמדו להתלבש תוך כדי ארגון בגדיהם. ב. שהבית יהיה מסודר. נחקור: "מהי הסיבה שהילדים מתלבשים בצורה זו", האם הם מבולגנים מטבעם או רק מחוסרי חינוך והרגל לסדר? האם הם מסודרים מטבעם, אלא שהם מסהרים בבוקר ולכן אין להם זמן לסדר? האם הם מזלזלים או לא מבינים את הצורך בהיות מסודרים או לחיות בסביבה מסודרת? או האם הם מרשים לעצמם להתרשל, בגלל שהם סומכים על האם

זקוק לישועה דחופה?

כולל חצות זה התשובה!

אברך ילמד בחצות ליל לישועתך

02-5308000

התודה זה לא פטנט זו דרך חיים

ספרו החדש של הרב ארוש

052-2240696

נפלאות התורה
הרב שלום ארוש

פרשת חיי שרה

בס"ד בר"ה

חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

מאמר ראש הישיבה

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"
רח' שמואל הנביא 13 | ת.ד. 50226 |
טל: 02-5812210 | פקס: 02-5812252
לכניות בנושא העלון: al5308000@gmail.com

בקשה שאי אפשר לסרב לה

טיפ לחיים

תדע שאתה טוב. מה הכוונה? גם אם אתה רואה שיש לך רצונות רעים - אבל זה מוכרע לך וכואב לך, ומה זה אומר? זה אומר שהרצון שלך הוא טוב. אתה רוצה רק טוב. זו המהות האמתית שלך, וכל הרצונות הרעים לא שייכים אליך כלל.

תדע שה' יודע שאתה טוב. ה' נפח בך נשמה שהיא חלק ממנו, והוא כולו טוב, ולכן גם הנשמה שלך היא כולה טוב. והנשמה זה אתה באמת. כל השאר זה לא אתה. ה' יודע את זה ומאמין בך.

תדע שיש לך כוח לנצח את היצר הרע, כי ה' לא נותן לאדם ניסיון שאינו יכול לעמוד בו, והנשמה האלוהית שלך היא בעלת כוח, ואם רק תאמין בזה ותזכור את זה, אתה תראה ששום כוח לא יוכל לעצור אותך.

תדע שה' רוצה שתצליח. הוא ברא את העולם כדי שתצליח באמת, וההצלחה האמתית היא לעשות את רצונו, ולכן הוא משתוקק לעזור לך לעשות רצונו ומחכה שרק תבקש והוא מיד יעזור לך.

תדע שאתה מבקש בשביל ה', כדי לעשות רצונו וכדי להתקרב אליו יתברך, כי הרי אתה טוב, ואתה רוצה רק טוב, וגם כל התפילה שלך היא בשביל להיות יותר טוב, יותר קרוב לה', ויותר לעשות את רצונו.

תדע שה' יודע את זה, ולכן הוא בוודאי יעשה את רצונך.

עם הידיעות האלה כל תפילה יוצאת בעוצמה, כל בקשה מבקשים בביטחון גמור, והיא בוודאי תעשה פירות. בלי אמונה בעצמך אתה מרגיש כאילו אתה צריך לשכנע את ה', ואתה רק מרגיש רע עם עצמך ש"מי אני ומה חיי, ומה אני שווה בכלל...". יש לך ספקות בעצמך, ספקות האם תתקבל תפילתך. לכן זה חוסר אמונה מוחלט. וזה שקר מוחלט. לכן

או אם בחור ישיבה לומד טוב ומשקיע ומבכך מהאבא תגבור בלימודו, האם יש לו ספק בכך שהבקשה שלו היא הנחת הגדול ביותר לאבא? האבא לא רק שרוצה את זה יותר ממנו, ולא רק שהוא ייתן לו, אלא שהוא עוד ייתן לו הרבה יותר, גם כסף לנסיעות וגם לקנות לעצמו ארוחות וגם כסף לבזבזים. מה משותף לכל המקרים האלה? הבנים בטוחים שהם עושים דבר טוב, ומבקשים את מה שההורים באמת רוצים וגם עושים את זה למענם, והם גם יודעים שההורים בוודאי רוצים ושומחים למלא בקשתם.

נכון שישנם מקרים אחרים שבהם לא כל כך ברור שהבקשות תתקבלנה, אבל אם בן אדם מבקש **באותה גישה ובאותו ביטחון** של הבנים שמבקשים לעשות את רצון ההורים שלהם - יהיה קשה מאוד לסרב לו.

שיקוף של חוקים רוחניים

ומה שנכון בין בני אדם נכון גם בתפילה. כי "מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא" - מה שקורה בעולם הזה, זה שיקוף של מציאות רוחנית. כשאתה מבקש בהססנות, בחוסר אמונה במי שאתה מבקש ממנו או בחוסר אמונה בעצמך - קשה מאוד שתפילתך תתקבל. אבל כאשר אתה מבקש באמונה ובביטחון גמור - התפילה תפעל ישועות ובאופן מידי.

לכן המספתה המרכזי לתפילה הוא האמונה בעצמך. כי האמונה בה' שהוא כול יכול והכול בידו ושהוא רחמן וטוב - זה ברור מאליה. אבל השלימות של האמונה זו **האמונה בעצמנו** - וזו האמונה שאנחנו צריכים באמת כדי שהבקשות תתקבלנה.

אתה לא בא לשכנע

ונחזור כאן על יסודות האמונה בעצמנו:

אתם בוודאי מכירים אנשים שאי אפשר לסרב להם. האם שאלתם את עצמכם פעם מה הסוד שלהם?

ובכן, אפשר לשים לב בקלות לכמה מאפיינים של בקשה שאי אפשר לסרב לה: המבקש בטוח בעצמו ובצדקת דרכו, והוא לא מרגיש שום רגשות אשם. הוא החלטי ולא הססני. הוא לא מצפה ולא מעלה על דעתו לשמוע סירוב. כל שכן אם הוא יודע שהבקשה שלו היא לטובתך ושאתה בוודאי רוצה למלא את בקשתו - אז בוודאי יש לבקשה תוקף הרבה יותר גדול.

הגישה והביטחון

נביא דוגמאות פשוטות לבקשות בגשמיות וברוחניות שכל אחד מבקש מתוך ביטחון גמור: אם אבא אומר לבנו: לך בבקשה למכולת ותקנה כמה מוצרים לבית. האם הבן צריך להרגיש לא נעים לבקש מהאבא 'אבא תן לי בבקשה כסף בשביל לקנות? ברור לבן שהאבא יודע שהוא צריך כסף בשביל הקניות, ואם האבא ביקש ממנו ללכת לקניות, ברור שהאבא רוצה לתת לו את הכסף ומצפה שהבן יבקש. הבן יבקש בלי היסוס ובלי שום מחשבה של 'מועיל לי או לא מועיל לי', 'אבא ייתן לי או לא ייתן לי' וברור שיקבל. אז אפילו לא בקשה, הבקשה מתבקשת מאליה. דוגמה נוספת. אם בת לא מתלבשת בצניעות והיא יודעת שהדבר מצער מאוד את הוריה. יום אחד היא מחליטה לחזור בתשובה ולהתחיל להתלבש בצניעות, והיא מבקשת מהוריה כסף לקניית בגדים צנועים. האם יש לה ספק בכך שהם מיד ייתנו לה בשמחה גדולה ומתוך תחושת הקלה? האם יש ספק בכך שהם רוצים לתת לה כסף לקניית הבגדים הצנועים הרבה הרבה יותר ממה שהיא רוצה בכך?

המשך בעמוד 3

גיליון 648
כ"ה חשוון תש"פ

ר"ת	כניסה	יציאה	ר"ת
ירושלים	16:01	17:15	17:53
תל אביב	16:17	17:16	17:50
חיפה	16:08	17:14	17:50
באר שבע	16:20	17:17	17:54

הכנסים של הרב שלום ארוש שליט"א לשבוע הקרוב

חולון	ירושלים	כפר סבא
יום ה', ל"ח חשוון (28/10/19)	יום ד', כ"ט חשוון (27/10/19)	יום ב', כ"ז חשוון (25/10/19)
בית כנסת ע"ש חללי צה"ל המעפילים פינת המצודה, בשעה 21:30	ישיבת "חוט של חסד" שמואל הנביא 13, בשעה 20:30	ב"כ "אוהל רחל" הנביאים 7, בשעה 20:30

לבן הארמי הכניס בתורה לשון ארמית "יגר שהדותא"

בדרך זו נמשיך בעזרת השי"ת במסע הקודש, לבאר הטעם שנבחרה רבקה אמנו להיות בת זוגו של יצחק אבינו שמסר נפשו בעקידה על תורה שבעל פה, על פי מה שנשים לב להתבונן כי רוב התורה שבעל פה, תלמוד בבלי, תלמוד ירושלמי, תרגום אונקלוס, תרגום יונתן וזוהר הקדוש נכתבו בלשון ארמית, מזה נשכיל להבין יסוד נשגב שלמדנו מדברי האריז"ל (שנביא להלן), כי התורה שבעל פה היתה תמונה בתוך הקליפה אצל לבן הארמי שדיבר בלשון ארמית, אלא שיעקב אבינו הוציאה משם כשברח ממנו.

ענין נפלא זה למדנו ממה שמצינו, כשברח יעקב אבינו עם כל בני ביתו מלבן, ולבן רדף אחריו והשיגו ולא היה יכול להרע לו, אחרי שהזהירו הקב"ה בחלום (בראשית לא-כד): "השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע". פנה לבן אל יעקב בבקשה (שם מד): "ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד ביני וביניך". ונענה יעקב לבקשתו לכרות עמו ברית (שם מו): "ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו גל ויאכלו שם על הגל, ויקרא לו לבן יגר שהדותא ויעקב קרא לו גלעד".

והנה מבואר במדרש ילקוט שמעוני (ירמיה פרק י רמז רפז): "אמר רבי שמואל בר נחמני, אל תהי לשון ארמית קלה בעיניך, שמצינו כתוב בתורה בנביאים ובכתובים, שהקב"ה חולק לו כבוד, בתורה יגר שהדותא, בנביאים (ירמיה יא) כדנה תאמרון להום, בכתובים (דניאל ב-ד) וידברו הכשדים למלך ארמית". נמצינו למדים מזה דבר פלא, כי דוקא לבן הארמי שבעל ההגדה של פסח הגדיר את רשעותו באומרו: "ולבן ביקש לעקור את הכל", על ידו נסתבב מן השמיים להכניס בתורה שבכתב לשון ארמית כדי להראות חשיבותה.

ומצינו ביאור נפלא על כך במשנתו הטהורה של רבינו האריז"ל ב"ספר הליקוטים" (פרשת ויצא סימן לא), כי לבן הארמי רמז בכך על אונקלוס הגר שיצא ממנו, שתרגם את כל התורה בלשון ארמית, ותיקן בכך את ניצוצי הקדושה שהיו טמונים בלשון ארמית.

לפי דברינו הכוונה בזה, כי אחרי שנתגלה הקב"ה אל לבן בחלום הלילה והזהירו שלא יעז לפגוע ביעקב, נכנע לבן הארמי בעל כרחו תחת הקדושה, ועל ידי זה הסכים למסור ליעקב אבינו את ניצוצי הקדושה של לשון ארמית, שחלקים גדולים מהתורה שבעל פה נכתבה בלשונה.

מעתה ירווח לנו להבין ביתר שאת מה שלקח אליעזר עשרה גמלים מגמלי אדוניו כדי להחזיר בהם את רבקה, כי כמו שהוציא את רבקה אמנו מביתו של לבן הארמי, שהוצאה זו היא בבחינת הוצאת ניצוצי קדושה של רבקה אמנו מתוך הטומאה של לבן, כך עשה פועל דמיון להוציא את לשון ארמית מביתו של לבן, שהרי יצחק ורבקה עתידים להוליד את יעקב אבינו, שזכה להוציא ממנו לשון ארמית כשכרת עמו ברית ולבן אמר "יגר שהדותא".

רבקה רכבה על הגמלים להכניע קליפת בבל

על פי האמור יפתח לנו פתח להבין הסימן שעשה אליעזר: "והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה, אותה הוכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדוני". ויש לבאר הענין בזה על פי מה שאמרו חכמינו ז"ל (ב"ק יז): "אין מים אלא תורה". וביאר ה"שפת אמת" (פרשת חוקת תרנ"ב) כי מים הם רמז על תורה שבעל פה, ולחם שירד מן השמים הוא בבחינת תורה שבכתב.

הנה כי כן זהו הסימן שעשה אליעזר, כי הנערה אשר תאמר: "שתה וגם גמליך אשקה". הרי זה רמז ברור שרצונה להצטרף לעבודתו של יצחק, להכניע את קליפת הגמל של גלות בבל על ידי השקאת הגמלים במים שהם רמז על תורה שבעל פה, "אותה הוכחת לעבדך ליצחק", כי ראויה היא להיות אשה ליצחק שהוא בבחינת תורה שבעל פה, לעמוד לימינו להכניע קליפת גמל על ידי תורה שבעל פה.

והנה הגענו בשעה טובה למפגש האלקי בין יצחק אבינו לרבקה אמנו: "ותקם רבקה ונערויתה

ותרכנה על הגמלים", שהכניעו את קליפת בבל עשרת הגמלים שרכבו עליהם. "ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב", שהלך להתפלל על בית המקדש השני, כפי שלמדו בגמרא הנ"ל מכאן שיצחק קראו שדה, "וישא עיניו וירא והנה גמלים באים", שראה את הגמלים שרבקה רכבה עליהם, כדי לעשות פועל דמיון להכניע קליפת בבל על ידי הגילוי הגדול של תורה שבעל פה שהיה בבבל, והבין מזה שנענה הקב"ה לתפלתו לזווג לו אשה שתסייע לו להכניע קליפת בבל, כדי לעשות בכך הכנה לבית המקדש השני.

בדרך זו נבאר מה שכתוב: "ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפול מעל הגמל". ופירש רש"י: "ותרא את יצחק, ראתה אותו הדור ותהא [ספרים אחרים ותמהה] מפניו. ותפול מעל הגמל, השמיטה עצמה לארץ, כתרוממו ואתרכינת, הטהרה עצמה לארץ ולא הגיעה עד הקרקע". וצריך ביאור מה גרם לתרגום אונקלוס לפרש שהשמיטה עצמה לארץ, היפך ממה שכתוב: "ותפול מעל הגמל", משמע שנפלה מעל הגמל מתוך התרגשות כשראתה את יצחק.

לפי האמור נראה לפרש הכוונה בזה, כי כשראתה רבקה שיצחק הלך "לשוח בשדה", להתפלל על בית המקדש השני שקראו שדה, וראתה את הדרת קדושתו שהוא בבחינת תורה שבעל פה, השיגה מזה שהוא יכניע את קליפת הגמל של בבל, ובזכותו יבנה בית המקדש השני כנגד תורה שבעל פה, "ותפול מעל הגמל", שהטתה עצמה לרדת מן הגמל, כי שוב אין צורך שהיא תכניע את קליפת הגמל.

"ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההולך בשדה לקראתנו", שיש לו את הכח בקדושתו להכניע את קליפת הגמל של בבל, "ויאמר העבד הוא אדוני", יצחק שמסר נפשו בשעת העקידה על תורה שבעל פה, "ותקח הצעיף ותתכס", להיות מוכנה להיות לו לאשה ולסייע לו בעבודת הקודש, להוליד נשמות ישראל שעתידיים לעסוק בתורה שבעל פה.

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ז לרפואה השלימה של האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני שתחי'

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

יומתק לבאר בזה מה שמצינו בפרק שירה (פרק ה) את שירת הגמל: "גמל אומר (ירמיה כה-ל) ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו, שאוג ישאג על נוהו". ויש לפרש הכוונה בזה, כי היות שנבוכדנצר מלך בבל החריב את בית המקדש, לכן השר של בבל שהוא קליפת גמל שהחריבה את בית המקדש, מביע את צערו הגדול שגרם להקב"ה ששואג על החורבן.

נמצינו למדים מזה לפי מה שנתבאר שקליפת בבל, היא התנגדות לתורה שבעל פה שנתגלתה בבבל, אם כן הגמל שהוא קליפת בבל מתנגד לתורה שבעל פה, והרכיבה על הגמל היא הכנעת קליפת גמל על ידי הרוכב. ויש לרמז כי גמל בגימטריא חכ"ס, לרמז שביטול קליפת בבל הוא על ידי החכם העוסק בתורה שבעל פה.

והנה מבואר בזוהר הקדוש (פרשת בלק רז.) מה ששלח יוסף אל יעקב אביו (בראשית מה-כג): "ולאביו שלח כזאת עשרה חמורים נושאים מטוב מצרים ועשר אתונות נושאות בר ולחם ומזון לאביו לדרך". כי כמו שהקדושה כלולה מעשרה כוחות, כמבואר בגמרא (ברכות כא:): "כל דבר שבקדושה לא יא פחות מעשרה", כן זה לעומת זה כלולה הקליפה מעשרה כוחות. לכן שלח יוסף אל יעקב עשרה חמורים ועשר אתונות נושאים מטוב מצרים, לרמז שהכניע את הכוחות של הקליפה במצרים. נמצא לפי זה כי קליפת בבל שהיא הגמל כלולה מעשרה גמלים.

נקדים עוד יסוד גדול שכתב הרמב"ן פרשת לך לך (בראשית יב-ו), כי לפני כל נס צריך לעשות פועל דמיון למטה כדי לעורר את הנס למעלה, בלשון קדשו: "ודע כי כל גזירת עירין כאשר תצא מכח הגזירה אל פועל דמיון, תהיה הגזירה מתקיימת על כל פנים, ולכן יעשו הנביאים מעשה בנבואות".

הנה כי כן כאשר הלך אליעזר לחפש אשה ליצחק אבינו, שיולידו שניהם את שרשרת הקדושה של בית ישראל, וכבר למד מתורת רבו כי בית המקדש השני שהוא כנגד תורה שבעל פה, עתיד לעמוד בזכות מסירות נפשו של יצחק בעקידה על תורה שבעל פה, לכן התחכם להקדים פועל דמיון לקחת עשרה גמלים מגמלי אדוניו, כדי לרכוב עליהם עם כל טוב אדוניו אברהם, שמעשה הרכיבה על הגמלים מורה על הכנעתם תחת הקדושה, ועשה בכך פועל דמיון לגלות בבל, להכניע את קליפת קומת בבל עשרה גמלים תחת הקדושה, שיהיו כלים להתגלות תורה שבעל פה בגלות בבל.

מדרש תנחומא: "את הגמל זה בבל, שנאמר בת בבל השדודה אשרי שישלם לך את גמולך שגמלת לנו"

אליעזר עבד אברהם לקח עשרה גמלים לעשות פועל דמיון להכניע קליפת בבל הכלולה מעשרה גמלים

גמרא: "במחשכים הושיבני כמותי עולם, זה תלמודה של בבל". בגלות בבל נתגלתה התורה שבעל פה

רבקה אמנו יצאה מביתו של לכן הארמי לעשות הכנה להוצאת תורה שבעל פה שנכתבה בלשון ארמית

הלך בשמחה רבה, היינו מפני שיחזקאל הרגיש אור הקדושה אשר יזרוח הקב"ה לישראל בבבל, יותר מבהיותם יושבים על אדמתם, וכן היה שנתגלה ליחזקאל מה שלא נתגלה לשום נביא וחזוה... ושם בבבל התחיל התפשטות הדברי תורה שבעל פה... והכל היה מאנשי נכסות הגדולה שהיו בבבל".

והנה ידוע מה שאמר החכם מכל אדם (קהלת ז-ד): "גם את זה לעומת זה עשה האלקים". לפי זה נשכיל להבין שקליפת בבל מתנגדת לתורה שבעל פה, אלא שחכמי התורה זכו להכניע את קליפת בבל בזכות העסק והגילוי של תורה שבעל פה בבבל.

ויש לבאר הענין שסיבב הקב"ה לגלות את התורה שבעל פה בגלות בבל, על פי מה שנתבאר מדברי ה"קדושת לוי" שבית המקדש הראשון הוא כנגד תורה שכתב, ובית המקדש השני כנגד תורה שבעל פה, לכן סיבב הקב"ה כי נבוכדנצר מלך בבל שהחריב את בית המקדש הראשון והגלה את ישראל לבבל, הנה בגלות בבל הקדים הקב"ה רפואה לגלות שם את התורה שבעל פה, כדי לעשות בכך הכנה לבנין בית המקדש השני שהוא כנגד תורה שבעל פה.

אליעזר לקח עשרה גמלים להכניע הקומה של קליפת בבל

מעתה יאירו עינינו וישמח לבנו להבין כוונת העמוקה של אליעזר שדולה ומשקה מתורת רבו, שלקח עשרה גמלים מגמלי אדוניו כשיצא לדרך למצוא אשה ליצחק, על פי מה שגילו לנו חכמינו ז"ל שקליפת בבל היא הגמל, כמבואר במדרש תנחומא (פרשת שמיי אה) כי ארבע חיות טמאות שנזכרו בפרשת שמיי: גמל, ארנבת, שפן, חזיר, הן כנגד ד' הגלויות: בבל, מדי, יון, אדום, ומפרש שם: "את הגמל זה בבל, שנאמר (תהלים קלז-ח) בת בבל השדודה אשרי שישלם לך את גמולך שגמלת לנו".

בניסיון העקידה במקום המקדש בבחינת תורה שבעל פה, לכן זכה שנבנה בית המקדש השני במקום ההוא כנגד תורה שבעל פה.

בדרך זו יתבאר גם כן מה שכתב ה"קדושת לוי", שבית המקדש השלישי יהיה כלול מתורה שבכתב ותורה שבעל פה, שהרי בית המקדש השלישי יבנה בזכות יעקב אבינו שקראו בית, לכן כמו שיעקב אבינו מדתו תפארת, שהיא כלולה ממדת החסד של אברהם וממדת הגבורה של יצחק, לכן הבית השלישי יבנה בשתי הבחינות תורה שבכתב ושבעל פה.

הגילוי של תורה שבעל פה בגלות בבל

בדרך זו במסילה נעלה לבאר ענין הגמלים שנזכרו כל כך הרבה פעמים בשליחותו של אליעזר למצוא אשה ליצחק, על פי מה שידוע כי בגלות בבל זכו ישראל לגילוי הגדול של תורה שבעל פה, בתלמוד בבלי שכולל בתוכו כל בירורי ההלכות בתורה שבעל פה, כמו שדרשו בגמרא (סנהדרין כד.) מה שכתוב (איכה ג-ו): "במחשכים הושיבני כמותי עולם, אמר רבי ירמיה, זה תלמודה של בבל".

וזהו שכתב הגה"ק רבי צדוק הכהן זי"ע ב"פרי צדיק" (פרשת שמות אות ט'): "וגלות בבל היתה הכנה לתורה שבעל פה, כמו שאמרו (שבת קמז): הבאים ישרש יעקב (ישעיה כז-ו) וגו', אלו תלמידי חכמים שבבבל שעשוין ציצין ופרחים לתורה, ועל זה אמר הכתוב (שם) ומלאו פני תבל תנובה, שמשם נתפשט תורה לכל העולם, וכן כל הגלויות הוא להתפשטות תורה שבעל פה שכל הגלויות בכלל גלות בבל".

מה נפלאים הדברים שכתב ב"פרי צדיק" (הג הסוכות אות יח) בשם רבו מאי"צ בצא בעל ה"מי השילוח" זי"ע, על השמחה הגדולה של יחזקאל הנביא כשגלו ישראל לגלות בבל, בידועו שתתגלה שם התורה שבעל פה, הנה לשון קדשו:

"כי שמעתי מאדומו"ר הקדוש זצלה"ה, שבעת שגלו לבבל כולם הלכו במר נפש ויחזקאל

**ישׁוב הפליאה על הגמלים שנזכרו שׁוב ושׁוב
בכל שלבי השליחות של אליעזר למצוא אשה ליצחק אבינו
קדושת לוי: מקדש ראשׁון כנגד תורה שבכתב,
מקדש שני כנגד תורה שבעל פה, מקדש שלישי כלול משניהם
חתם סופר: אברהם אבינו מסר נפשו בעקידה על תורה שבכתב
יצחק אבינו מסר נפשו על תורה שבעל פה
בית המקדש הראשׁון והשני בזכות אברהם ויצחק
שמסרו נפשם על תורה שבכתב ותורה שבעל פה**

אבינו אמונת תורה שבעל פה לבלתי להרהר על דברי נביאים וחכמים".

בשאלות ותשובות "חתם סופר" (או"ח סימן רח ד"ה דף ט) מוסיף לבאר ענין זה ביתר שאת, כי בעצם היתה ליצחק סיבה טובה שלא לשמוע בקול אביו, שהרי קבלה היתה בידם שראוי להקריב לה' רק בעלי חיים ואסור להקריב בני אדם, הנה לשון קדשו:

"אברהם אבינו ע"ה האמין תורה שבכתב, היינו מה ששמע מהקב"ה עצמו, אבל יצחק מסר נפשו על מצות חכמים. ויש להאריך ולהסביר הניסיון הגדול הלז, הנה אברהם אבינו ע"ה וגם יצחק בנו חכמים גדולים היו... והנה האנשים האלה השכילו ענין וסוד הקרבנות, שהיו בונים מזבחות והקריבו קרבנות וידעו עד היכן הדבר מגיע... והם ידעו והשכילו שאי אפשר בשום אופן בעולם כלל וכלל שירצה השם יתברך בקרבן האדם..."

והנה כשאמר לו הקב"ה, קח נא את בנך את יחידיך והעלהו לי לעולה, אם כן על כרחך יאמר שטעה [אברהם] בהשכלתו [שאי אפשר להקריב אדם לקרבן], ומכיון שטעה אפשר הכל טעות במה שהתקוטט עם אנשי דורו על האמונה... ואין מן התימה על אברהם ששמע מן הקב"ה בעצמו, אבל מהתימה על יצחק שקיבל מאברהם מה שהוא נגד השכלתו ואי אפשר לשמוע כלל, מכל מקום לא הרהר גם אחרי דברי חכמים ושמע ופשט צווארו".

והנה כבר הבאנו בשם המהר"ל מפראג, כי בית המקדש הראשון עמד בזכות אברהם אבינו ובית המקדש השני עמד בזכות יצחק אבינו, הנה כי כן יומתק לצרף את החוט המשולש בקודש, דברי המהר"ל "קדושת לוי" וה"חתם סופר ז"ע, כי בזכות אברהם אבינו שעמד בניסיון העקידה בהר המוריה במקום המקדש בבחינת תורה שבכתב, זכה שנבנה בית המקדש הראשון במקום ההוא כנגד תורה שבכתב, ובזכות יצחק אבינו שעמד

ומצד תוקף התפשטות התורה שבעל פה, היה ההתגברות בזה לעומת זה שנאת חנם, כמו שאמרו (קידושין ל:) כי ידברו את אויבים בשער, מאי את אויבים בשער כו' אפילו אב ובנו וכו' שעוסקים בתורה בשער אחד נעשים אויבים זה לזה כו', רק בדברי תורה אמרו (שם) אינם זזין משם עד שנעשו אוהבים זה את זה, שנאמר ואת והב בסופה וכו', כי כשבאו לידי בירור הלכה נעשה ביניהם אהבה ואחוה ושלוש, ונגד זה התגברה השנאת חנם".

דברי ה"קדושת לוי" וה"חתם סופר" עולים בקנה אחד כפתור ופרח

הנה מה טוב ומה נעים להעלות על שלחן מלכים, כי רעיון נשגב זה של ה"קדושת לוי" שביית המקדש הראשון והשני הם כנגד תורה שבכתב ותורה שבעל פה, מתאים להפליא עם היסוד הנפלא של ה"חתם סופר" ז"ע ב"תורת משה" (פרשת וירא ד"ה ויעקוד), כי הניסיון של אברהם אבינו בעקידת יצחק היה בבחינת תורה שבכתב, שהרי שמע מפי הקב"ה בעצמו (בראשית כב-): "קח נא את בנך את יחידיך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המוריה והעלהו שם לעולה" וגו'.

אולם הניסיון של יצחק אבינו בעקידה היה בבחינת תורה שבעל פה, שהרי לא שמע את הציווי מפי הקב"ה, אלא מפי אברהם אביו שאמר לו בשם ה', ועם כל זאת קיבל את מצות אביו כדי לקיים דברי חכמים בהיותו מוחזק לנביא ה', נמצא שיצחק מסר נפשו על תורה שבעל פה, שהיא הוראת חכמי התורה בכל דור ודור. והנה דבריו הקדושים:

"ויעקוד את יצחק בנו. יש לומר שגדול כוחו של יצחק בזה יותר מאברהם, כי אברהם היה בעצמו נביא ושמע מפי הקב"ה, אבל יצחק מסר נפשו והאמין לאביו, יען כי היה מוחזק כבר לנביא ה', ולכן שמע אפילו לעבור על דברי תורה להישחט לפני ה', ונמצא כמו שאברהם אבינו ע"ה חיזק אמונת תורה שבכתב, כן חיזק יצחק

סג): "שאינ התורה נקנית אלא בחבורה", נחרב משום שנאת חנם המקלקלת את הלימוד בחבורה. אמנם עדיין צריך ביאור להבין מהו הקשר בין בית המקדש הראשון לתורה שבכתב, ומהו הקשר בין בית המקדש השני לתורה שבעל פה.

והנה מה שמצינו ביאור על כך בדברי הגה"ק רבי צדוק הכהן ז"ע ב"פרי צדיק" (פרשת בחוקותי אות יא), שמבאר מעצמו רעיון נשגב זה של ה"קדושת לוי" בענין שני בתי המקדש שהם כנגד תורה שבכתב ושבעל פה, והוא מוסיף לבאר הקשר ביניהם, כי בבית המקדש הראשון היתה כל ההנהגה מצד התורה שבכתב, כי כל דברי הנביאים שהם מאמרי הקב"ה, והכתובים בתקופת בית הראשון, הם בכלל תורה שבכתב, כמבואר בגמרא (שבת פח:): "ברוך רחמנא דיהב אוריין תליתא". ופירש רש"י: "תורה נביאים וכתובים". ובאמת כן כתב הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פ"א ה"ב): "ודברי קבלה בכלל תורה שבכתב הן, ופירושו כלל תורה שבעל פה".

אבל בתקופת בית המקדש השני שפסקה הנבואה בישראל, כמבואר בגמרא (יזמא כא:): כי בבית המקדש השני חסרו ה' דברים שהיו בבית המקדש הראשון, ואחד מהם הוא רוח הקודש, ופירש רש"י שלא היתה רוח הקודש בנביאים. והנה במקום הנביאים באו אנשי כנסת הגדולה שהיו חכמי התורה, שהאירו את עיני כל ישראל באור הגדול של תורה שבעל פה, וכל הגזירות והסייגים בתורה שבעל פה שלא נודע מי תיקנם היו מאנשי כנסת הגדולה, לכן ההנהגה בבית השני היתה בבחינת תורה שבעל פה, הנה מעט מהדברים בלשון קדשו:

"ואיתא בגמרא בית ראשון חרב משום עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים ובית שני חרב משום שנאת חנם, וזהו נגד תורה שבכתב ותורה שבעל פה, דבזמן בית ראשון היה ההתנהגות מצד התורה שבכתב, ואז היה השפעת הנבואה שהם מאמרי השם יתברך בעצמו בהתגלות, וגם הכתובים המה בכלל תורה שבכתב, כמו שאמרו דיהיב לן אוריין תליתא, ופירש רש"י תורה נביאים וכתובים, וכנגד התגלות דברי הקב"ה בעצמו, בזה לעומת זה היה התגברות הכפירה רחמנא ליצלן והיו עובדי עבודה זרה..."

וחורבן בית שני היה מצד שנאת חנם... כי בזמן הבית שני היו הצדיקים היותר גדולים, ואז היה תוקף התפשטות התורה שבעל פה שהיו אנשי כנסת הגדולה... וכל הגזירות והסייגים שלא נודע מי תיקנם, סתמא אנשי כנסת הגדולה תיקנו אותם, וכדאיתא [בסדר עולם] מאן ואילך הט אזניך ושמע דברי חכמים.

"וישא עיניו וירא והנה גמלים באים"

יצחק אבינו שמסר נפשו בעקידה על תורה שבעל פה הכניע את הגמלים קליפת בבל שנתגלה שם תלמוד בבלי

ופירש המהר"ל ב"דרך חיים" על מסכת אבות (פ"ה מ"ד) הכוונה בזה, כי שלשה בתי מקדשות הם בזכות ג' האבות הקדושים, בלשון קדשו: "בית המקדש הראשון היה בזכות אברהם, בית שני בזכות יצחק, בית שלישי בזכות יעקב. וזהו אמרום בפסחים, לא כאברהם שקראו הר שנאמר בהר ה' יראה, ולא כמו יצחק שקראו שדה, אלא כמו יעקב שקראו בית".

משמע מדברי המהר"ל כי מה שכתוב: "ויצא יצחק לשוח בשדה", הכוונה בזה שהלך להתפלל על בית המקדש השני שקראו שדה. אך לפי זה צריך ביאור מה שכתוב: "ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים". לשם מה הסמיך הכתוב שיצא להתפלל על הבית השני שנקרא שדה וראה גמלים באים.

בית המקדש הראשון תורה שבכתב בית המקדש השני תורה שבעל פה

רחש לבי דבר טוב לבאר כל זה על פי יסוד גדול בענין שלשה בתי המקדשות שלמדנו ממשנתו הטהורה של ה"קדושת לוי" (דרושים לחנוכה ז"ה איתא בכתבי הארי"י ז"ל) שכתב בלשון קדשו: "מקדש ראשון היה נגד תורה שבכתב, ומקדש שני נגד תורה שבעל פה, ומקדש שלישי במהרה בימינו יהיה כלול משהיהם".

יסוד זה חוזר ונשנה בדברי ה"שפת אמת" (פורים שנת תרל"ח): "והנה בית המקדש ראשון היה ענין תורה שבכתב, לכן אמרו חכמים (יומא ט:) שנחרב על ידי עבודה זרה גילוי עריות שפיכות דמים כו', אבל בית המקדש שני היה ענין תורה שבעל פה, לכן אמרו (שם) שנחרב על ידי שנת חנם".

ונראה לפרש כוונתו כי הבית הראשון שהוא כנגד תורה שבכתב, נחרב משום שעברו על ג' עבירות החמורות שזכרו בתורה שבכתב, ואילו הבית השני שהוא כנגד תורה שבעל פה שנקנית בחבורה בפלפול חברים, כמבואר בגמרא (ברכות

והנה גם בדרך חזרתו של אליעזר מחרן אחרי שהצליח ה' דרכו, בפגישה האלקית שבין יצחק אבינו לרבקה אמנו, נכנסים שוב הגמלים לתמונה באופן בולט ביותר (שם סא):

"ותקם רבקה ונערוותיה ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש... ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים. ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפול מעל הגמל. ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההולך בשדה לקראתנו, ויאמר העבד הוא אדוני, ותקח הצעיף ותתכס".

והנה ברור מאד לכל מי שמוח בקדקדו, ויודע ומאמין באמונה שלימה שאין שום מילה או אות מיותרת בתורה, שאין זה מקרה שהכתוב חוזר שוב ושוב, דוקא כאן בזיווגו של יצחק אבינו ורבקה אמנו את הנושא של הגמלים, אלא טמון כאן ענין עמוק שראוי לבררו, אמרתי אקום ואשנה לבאר ענין זה על פי הקדמות אמיתיות, ומה נבקש שיולכנו בדרך אמת.

"ויצא יצחק לשוח בשדה" להתפלל במקום המקדש

פתח דברינו יאיר לבאר ענין זה על פי מה שלמדנו מדברי חכמינו ז"ל פירוש הכתוב (שם סג): "ויצא יצחק לשוח בשדה", שהלך להתפלל על בית המקדש שקראו שדה, כמו ששינינו בגמרא (פסחים פח):

"מאי דכתיב (ישעיה ב-ג) והלכו עמים רבים ואמרו, לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלקי יעקב וגו', אלקי יעקב ולא אלקי אברהם ויצחק, אלא לא כאברהם שכתוב בו הר, שנאמר (בראשית כב-יד) אשר יאמר היום בהר ה' יראה, ולא כיצחק שכתוב בו שדה, שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה, אלא כיעקב שקראו בית, שנאמר (שם כח-ט) ויקרא את שם המקום ההוא בית אל".

בפרשתנו פרשת חיי שרה דבר בעתו מה טוב, להתבונן על דבר פלא שעובר ככריח התיכון בכל גלגל השליחות של אליעזר עבד אברהם, למצוא אשה ליצחק אבינו להמשיך את שרשרת הדורות של כל בית ישראל, הלא הוא הנושא של הגמלים שזכרו בכתוב שוב ושוב. כבר בתחילת יציאתו של אליעזר לדרכו למלא השליחות שהטיל עליו אברהם כתוב (בראשית כד-ז): "ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדוניו וילך וכל טוב אדוניו בידו".

והנה ידוע מה שהעיד אברהם אבינו בשבח תורתו של אליעזר עבדו באומרו (שם טו-ב): "ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר". והביא רש"י מה שדרשו בגמרא (יומא כח:) מילת "דמשק" בדרך נוטריקון: "שדולה ומשקה מתורתו של רבו לאחרים". זאת ועוד הביא רש"י (בראשית כד-מב) בשם המדרש שבבחו של אליעזר: "יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנים". לפי זה נשכיל להבין שהיתה לאליעזר כוונה עמוקה במה שלקח: "עשרה גמלים מגמלי אדוניו", וצריך להבין הענין בזה.

כך אנו רואים את החשיבות הגדולה שמייחס אליעזר לנושא של הגמלים, כשהתפלל ועשה לעצמו סימן לדעת שהקב"ה הצליח את דרכו, הזכיר גם כן את הגמלים (שם יד): "והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה, אותה הוכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדוני".

גם אחר כך כשהזמין לבן את אליעזר להתארח אצלו, כדי להשלים את השידוך עם רבקה אחותו, נזכרו שוב הגמלים כמה פעמים (שם ל): "ויהי כראות את הנזם ואת הצמידיים על ידי אחותו... ויבוא אל האיש והנה עומד על הגמלים על העין. ויאמר בוא ברוך ה' למה תעמוד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים. ויבוא האיש הביתה ויפתח הגמלים ויתן תבן ומספוא לגמלים".

טיב המעשיות

גמילות חסדים

"זריץ העבד לקראתה,

ויאמר הגמילאיני נא מעט

מים מברך" (כ"ח)

הרחוב איש יהודי עומד ובוכה בדמעות שליש, הוא נראה נסער מאוד וכולו רועד אחוז בהתה. המראה הנורא הזה נגע מאוד לליבו הרחום של העשיר, הוא ניגש בעדינות אל האיש טפח טפחה קלה על שכמו, ושאלו ברוב התרגשות: מה לך כי תבכה אחי? מה קרה לך?

אך האיש סירב לענות, הוא המשיך בבכיותו תוך שהוא מפתיר אל העשיר, הרי בן כן לא תוכל לעזור לי!

מדוע תאמר כן? שאל העשיר, ואולי כן אוכל לסייע בידך? אלא ממך במטותא, תאמר נא מה ארע עמך, כי לפי הנראה עברה עלך טרדיה קשה!

אבל איש באחת, שבין כך לא יועיל מה שיספר לו את צרתו, כי לא יוכל לעזור כאן ולא כלום!
ובכל זאת! דחק בו העשיר, הלא כבר אמר החכם מכל האדם (משלי י"ב, כה) "דאגה בלב איש ישחנה", ואמרו ר"ל (סנהדרין ק:): ישחנה לאחרים, כי גם אם לא יוכל השומע לסייע בעדו, עצם השיחה שייסיח הדאגה מליבו ויספר אותה לאחרים תקל על ליבו, ומה גם שיתכן מאוד שכן אוכל לסייע בעדך!

לאחר רוב הפצרות נענה היהודי, והחל לספר את צרתו הגדולה: סוחר עצים אני, פתח האיש וסיפר, מדי שנה בשנה מגיע אני הנה ממרחק רב אל השוק הגדול הזה, כאן עושה אני את עיקר עסקי במחסר העצים.

מנהג הסוחרים בימים ההם היה, שהסוחרים הקטנים לא היו יוצאים בנטיעה קשה ומפרכת אל הערים הגדולות ליום השוק, רק מפקידים' מעות קדימה' בידיו של סוחר גדול יותר, שהתעסק בכמויות ענק, והוא היה יוצא אל השוק הגדול, ומביא עמו הרבה סחורה בשביל כל הסוחרים הקטנים, שעמדו עמו בקשרי המסחר. והנה, מספר האיש, בטרם צאתי לדרכי הנה, הפקידו בידי כמה סוחרים עצים קטנים מן העירות שבגלילותינו 'מעות קדימה' כנהוג, חתמו עמי על השטרות [וועסקלעין], שבהם היה מפורט כל סוחר והזמנתו, כמה עצים הוא מזמין, כמה מעות נתן 'קדימה', וכמה נותר חוב לתשלום. וכך הצטברו תחת ידי אלפים ריגיים ממה שהפקידו הסוחרים בידי, מלבד זאת נטלתי עמי עוד ארבעת אלפים ריגיים משלי, כך שביחד הצטבר בידי בכוסם עצום של ששת אלפים ריגיים (!) טבין ותקילין, שהיה הון עצום בימים ההם.

והנה בעודי מתהלך היום כאן בין דוכני הענק של שוק העצים, מצאתי סחורה טובה נאה, אך כשהגענו לחתימת העסקה וסידור התשלום, ותחבתי ידי ללשוף את הארנק מן הכיס, חשכו עיני בראותי שהארנק איננו! הוא נכראה נאבד או נגנב! הרי לא סררים כאן בשוק 'גנבים ממולחים', הם בודאי שמעו על האוצר הגדול שיש בתוך הארנק... ועל הפיקדונות הרבים שהפקידו הסוחרים בידי, ה'גנדישים' הללו ידעו היטב למה הם מכוונים!

ומעתה, בכה האיש מרורות, לא רק שהפסדתי כאן הון עצום, הרי גם נותרתי בעל חוב גדול. וגם איני יכול בשום אופן לחזור כך לביתי ולעירי, כי כל הנושים יתנפלו עלי להשיב להם את כספם! ועכשיו, סיים האיש, וכי מה תוכל אתה לעזור לי בזה? הלא זה הדבר אשר דברתי אליך מתחילה לאמר, שלא תוכל לעזור לי כלום! הכסף נעלם ואיננו!

רגע אחד! - פנה העשיר אל היהודי, מדוע ממהר אתה להחליט שהיית כאן גניבה? ואולי פשוט נפל הארנק מן הכיס בעת שהלכת כאן בין הדוכנים הרבים, והרי כבר שמענו וגם ידענו מאבדות רבות שנאבדים בבלגן הגדול שבשוק! תאמר נא לי איזה סימנים להכיר את ארנקך, וכיצד היה מונח הכסף בתוכו, שמא יעלה בידי 'למצוא' (...). את ארנקך?

אמר היהודי שהיה זה ארנק שחור ורגיל, וסימן מובהק מסר בידי, שצור לך מאה ריגיים בפני עצמם קשורים בחוט אדום, וביחד צריך להימצאו בו סכום מדויק של ששת אלפים ריגיים! תיכף יצא איש החסד דן אל השוק, קנה 'ארנק' שחור הנראה | הפעם בעבור ד' |

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

פתח לנו שער בעת

נעילת שער'

התקשר אלי יהודי מחשובי ארץ ישראל ששמע ממורינו הרב שליט"א שאני עורך את 'טיב ההשגחה' ואף את מספר הסלולרי שלי קיבל ממנו ובקש לפרסם סיפורי השגחה שאירע באותו רגע, וכך סיפר: "התבקשתי על ידי מקורבי לפנות לנגיד ידוע בעל שם מחו"ל ולבקשו להרים תרומה נכבדה למוסדות שלו שנקלעו למצב קשה, אישית נרתעתי מהרעיון מכיוון שבדיקת תכנותי לפנות לאותו נגיד עבורי בבקשת תרומה עבור ספר שמוכן על מכש הדפוס ומחכה למימון כדי להדפיס ואין זה יאה לבקש עבור המוסדות של מקורבי וגם לבקש עבור הספרים.

התלבטתי מאוד והחלטתי לוותר על רצוני ולהציל את המוסדות שנקלעו למצב חריג ואכן הפניתי את העסקיני לבקש בשמי עבור המוסד.

עכשיו ברגע זה אני נמצא באתרא קדישא מירון אצל רבי שמעון אחרי זמן רב שלא זכיתי לבקר כאן ולקחתי עימי מפתח של אחד החברים שמעל לציון שם ישיבת מבודד עם עצמי, לפתע יד ימיני התקשר אלי ולחץ להשיג תרומה עבור הספר המבוקש היושב על מכש הדפוס וממתין למימון, אך אני בתוך תוכי ידעתי כי יתרתני על זכות הבקשה לטובת אותו מוסד ולא ידעתי למי אוכל לפנות ובפרט שאין זה מטבעי לפנות לאנשים להרים תרומה...

סיימתי את השיחה שהשאירה אותי מהוררתי ומבקש ישועה, עודי שקוע במחשבות ודפיקות על הדלת הקיצוני מהרהורי, נגשתי לפתוח את הדלת ובדלת ניצב לא אחר מאותו נגיד ידוע שם, שתר אחר מקום נקי ונוח להתפנות...

כמובן שהכנסתי אותו בכבוד. כעבור זמן כאשר ניסה לצאת שמעתי אותו מנסה שוב ושוב לפתוח את הדלת, אך הדלת נעלה ומיאנה להפתח, בתגובה זימזמתי תפילה 'פתח לנו שער בעת נעילת שער' והדלת נפתחה. אמרתי לו: "עם מעט סבלנות, אבל בסוף השער נפתח..."

הוא השיב: "לא ידוע אם הסבלנות הואילה, אך שמעתי שנשאת תפילה והיא זו שפתחה את השער!!!"

עתה הבנתי כי ה' הביא אותי מחו"ל ואותנו למירון וגרם לו להכנס לצורך דחוף בדיוק כאשר אני בתדר הזה, לא דבר ריק הוא, ושיתפתי אותו במחשבותי שלמרות שאני נעם לפנות שוב, אבל מדובר בהשגחה מופלאה, שספר ממתין לצאת לאור, נוסק בקבלה מתורת רבי שמעון, הלה התרגש מאוד והסכים כי מדובר בהשגחה אלוהית וקיבל לנדב סכום נכבד להוצאת הספר לשמחת שני הצדדים... ראיתי כי סיים הצדיק את דבריו כי מלוותר ומלעזור לשני לעולם לא מפסידיים.

בעל המעשה: ז.ה.

הפעונים לכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית נוסף לשלוח אל 'שעה סטואלס' בפקס: 15326517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

טיב הלכה

נכתב ע"י הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

דיני הקדיש (המשך)

א. אחר יתגדל ויתקדש שמה רבא המנהג לענות אמן (פ"ב סק"ט).

ב. אם הש"ץ מאריך הרבה בניגון של ואמרו אמן, לא ימתינו עליו בעניית האמן (פ"ב סק"ט).

ג. כששליח צבור אומר יתברך, כל העם עונים אמן. וכן כשאומר בריך הוא, וכן כשאומר ואמרו אמן (פ"ב), ולא נהגו לומר אמן אחר יתברך, ולא אחר בריך הוא (פ"ב סק"ט).

ד. יש שטועים שבשעה שהש"ץ אומר בריך הוא עונים גם הם תיבות אלו בריך הוא לעילא, וזה דאי חזיון הוא דמשמע דמתברך רק לעילא ולא לתתא ח"ו, אלא כיצד יאמר, לדעת המחבר שאין להפסיק בין בריך הוא ולעילא, יש להם לומר גם מכל ברכתא, ולרמ"א שבר"ך הוא מחובר בשמה דקדושה יאמרו רק בריך הוא (פ"ב סק"ט וש"ס).

ז. יש מקומות נוהגין לענות אמן אחר בריך הוא, שסוברים דבר"ך הוא חוזר על דקדושה, והוא תרגום של הקדוש ברוך הוא (ש"ע ח"ב פ"ב).

ו. ומדברי האר"י למידים שצריך לענות בקדיש חמשה אמינים, אחד אחר שמה רבא, והשני אחר ויקרב משיחיה, והשלישי אחר ואמרו אמן, והרביעי אחר קדושה בריך הוא, והחמישי אחר בעלמא ואמרו אמן (פ"ב סק"ט).

ז. צריך לזהר מאד בעניית הקדיש, והשומע ואינו עונה, הוא בודיון מ' יום (ש"ע ח"ב פ"ב).

ח. אמרו ר"ל (ש"ע פ"ב ע"ג), אמר ריש לקיש כל העונה אמן בכל כוחו פותחין לו שערי גן עדן, מקומות נוהגין לענות אמן אחר צדיק שומר אמונים, אל תקרי שומר אמונים אלא שאומרים אמן, מאי אמן אמר רבי תינא אל מלך נאמן, וכתבו התוספות צריך להירד בו בשעה שאומר אמן, וכתב בספר סידים (פ"ב סק"ט) כל האומר אמן בעולם הזה יזכה לומר אמן לעולם הבא, שאומר בריך ה' לעולם אמן ואמן, אמן לעולם הזה ואמן לעולם הבא יעו"ש, והביא יפה ללב שם. ועיי' שם בוזהר הקדוש פרשת וילך דף רפ"ה ע"ב מה שהרבה לספר בשבח העונה אמן יעו"ש (פ"ב סק"ט).

ט. ישתדל לרוץ כדי לשמוע קדיש, לפי שעניית הש"ץ אחר מצוה גדולה מאד (פ"ב סק"ט), וקדושת הקדיש גדולה מכל הקדושות (ש"ע ח"ב פ"ב).

י. כי אמרו ר"ל, כל העונה איש"ר מברך בכל כחו קורעין לו גזר דינו, ופירשו הראשונים דר"ל בכל כחו היינו בכל כוחנו ובכל איבריו, והיינו שיאמרנו בלב ונפש ולא רק כמציא שפתיו ולבו בל עמו (פ"ב סק"ט).

יא. משי"כ להשתדל לרוץ כדי לשמוע קדיש, תרתי קאמר השתדלות ולרוץ. ובפרט בקדיש שאחר דרשת אגדה לעם בו ירוץ צדיק ונשגב, דאמרו במדרש שהקדוש ברוך הוא מוחל עונותיהם. וכבר אמרו בסוטה (ס"א ע"א) דקאים עלמא איהא שמה דאגדתא (פ"ב סק"ט).

יב. יהא שמה רבא וכו' הוא תרגום של יהא שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים (פ"ב סק"ט).

יג. איש"ר עדיף טפי מקדושה ומודים, לכן בקהילות גדולות, המתפלל בעזרה שיש כמה מנינים, אם שומע שתיהם כאחד, יענה איש"ר (פ"ב סק"ט).

יד. כתבו האחרונים דאף שעניית איש"ר הוא

טיב התחזקות

החזק במוסר אל תרף

יראת ה' מוסר חכמה <<< אין שום מציאות שבעולם שיהידי יהיה בעולם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה מבלי ללמוד ספרי מוסר ויראת ה', שהרי ימי חיי האדם עלי אדמות רצופות בהרבה מכשולות ומהמורות, לאו כל יום שווה לחברו וגם אין כל העתים שווים, מולך החיים מזמנים אצל האדם כל מיני מצבים וכל מיני הזדמנויות שונות ומורכבות, והרבה פעמים שאין האדם יודע מה ה' דורש מאתו בעת הזאת, ואפילו אם הוא כבר כן יודע, אבל פעמים שאין לו את כוחות הנפש לקיים את מה שמוטל עליו לעשות.

השעה הזאת הוא שעת מבחנו הגדול של היהודי, האם באמת יצליח לעמוד כצור חלמיש ולקיים את המוטל עליו לעשות כעת? האם ימצא את המסילה הנכונה העולה בית קל, לדעת מה ה' שואל מעמו כרגע ומש? מי שלא למד ספרי מוסר יעמוד לפני מבוכה גדולה, הוא לא ידע מימינו ומשמאלו ולא יהיה בו הכח לעמוד כצור איתן כנגד פגעי הזמן, כי ספרי המוסר הם שנותנים את צלילות הדעת ובהירות המחשבה שלא להתבלבל גם בעתות של טשטוש וקטנות המוחין. וכאשר יתפזר האדם באמת להשיג ולהבין תמיד את תכלית פעלו כאן בעולם העשייה, לא נותר לו אלא להשיג את עין עינו בספרי המוסר, המלאים מן א"ז באוצרות קודש של מוסר ויראת שמים טהורה, ומשם הפינה והיתד אל המטרה הקדושה אליה הוא כוסף ומשתוקק להגיע. ועל כן יקבע האדם לעצמו בכל יום סדר קבוע ללימוד המוסר, כמו שהורו גדולי ישראל בספריהם הקדושים, ואף הרחיבו על זאת את הדעה והדיבור בתור המנהג ישרה לכל אחד ואחד.

הביאה למוסר לבך ואונך לאמרי דעת <<< אכן, לא לחינם מתאמרי בשם מרן הבעש"ט הק', שהיצר הרע מוכן להניח לו להאיש ישראל שילמד את כל מיני הלימודים ובלבד שלא ילמד דברי הלכה ומוסר. הלכה אינו נותן ללמוד, שכן יודע הוא היטב, כי מבלי ידיעת ההלכה על בוריה אין שום מציאות שבעולם שלא להיכשל בהלכות מפורשות, ועל לימוד המוסר הוא מתנגד בכל כוחו, שכן כאשר האדם אינו לומד מוסר חסר לו הבהירות והידיעה היכן הוא עומד בעולמו ומה ה' דורש מעמו בכל שעה ובכל רגע.

אי לכך חובה קדושה על כל אחד ואחד, ללא שום יוצא מן הכלל, לקבוע לעצמו שעה מיוחדת בכל יום שבו יפנה את עצמו משאר הלימודים ושאר העיסוקים, וישקיע את עצמו בלימוד ספרי מוסר והדרכה, ומובטח לו, שעל ידי הלימוד הזה ירגיש בנפשו התעלות והתחזקות עצומה בעבודת הש"ת.

ומי לנו גדול ממרנא ורבנא החתם סופר זי"ע, שהעיד על עצמו, כי ביום שאינו לומד מוסר הוא מרגיש בחינה של קלות בעבודת הש"ת, ואם כי אין לו צל צילו של מושג בעבודת הש"ת של החתם סופר, ועל אחת כמה וכמה שאין לנו השגה למה התכוון כשאמר שמרגיש קלות בעבודה, אבל דבר זה ברוח, שאם החת"ס העיד כן על עצמו מה נאמר אנו אוזני קיר ומה נדבר, ואין לנו אלא להתחזק בלימוד המוסר.

אין אנו יכילים לתרץ את עצמו שאנו עסוקים וטרודים ועל המחיה ועל הכלכלה או בשאר עניינים, ואין לנו אפילו פנאי כל שהוא בכדי להשחיל עוד לימוד של ספר מוסר, כי תשובה מוחצת על כך כבר השיב גאון ישראל, רבי ישראל סלנטר זצוק"ל, לאחד שבא להתייעץ עמו בעניין איזה ספר יקבע לעצמו ללמוד מידי יום ביומו, שכן חישוב את סדר יומו ומצא שיש לו מדי יום כדי מחצית השעה בכדי לקבוע עתים לתורה, ובא לשאול באיזה ספר יקבע את לימודו. השיב לא הגאון, מוסר, תלמד מוסר! לתמימה השואל מדוע לא המליץ לו ללמוד לימוד שיש בו יותר יגיעת התורה או הלכה למעשה, ענה לו הגאון רבי ישראל סלנטר: כאשר תתחיל ללמוד מוסר, תיווכח פתאום לדעת שיש לך זמן די פנוי ביום ללמוד תורה, הרבה יותר מכפי ששיערת לעצמך עד הנה!!! והמבין יבין.

דרך חיים ותוכחות מוסר <<< אולם גם כאשר כבר זכה האדם, וחלחלה בקרבו ההנהגה וההכרה בחובת לימוד המוסר, גם אז צריך לקבוע את הלימוד הזה לשעה קבועה ביום, בספר קבוע ובסדר מסודר, לא בדרך רפרוף והעברה בעלמא, פעם בספר כזה ופעם באחר, שכן בכדי להפיק את התועלת הרצוי מן הספר צריך לצעוד עם הספר עקב לצד אגודל עד שגיע לתכלית הנרצח אליו מכוון אותו המחבר הקדוש של אותו ספר מוסר, וכמו שמוצא על הרה"ק הרבי ר' פנחס'ל קריצער זי"ע שלמד את ספר 'חובת הלבבות' יותר מאלף פעמים! וכן מסופר על עוד צדיקים שלמדו את הספר 'מסילת ישרים' אלף פעמים, כי כן הוא הדרך העולה בית קל, ללמוד עוד ועוד ולשון שוב ושוב עד שייחקק בתוך פנימה והרגל נעשה טבע.

עוד נכון ורצוי הוא מנהג זה, ללמוד איזה ספר יחידיו בעת שפדונית שבת, ולא זו ההזדמנות היחידה, שכל המשפחה מתאחדת ליד השולחן, וחשוב מאד לנצל הזדמנות זו, לקנינים רוחניים ונצחיים באמצעות הלכות וסיפורי צדיקים. וכידוע מה שהיה אומר ה'בריסקער רב' זצ"ל, שאת כל היראת שמים ששאבו אצלם בבית, הכניס אביהם הגדול מרן רבינו חיים הלוי זצ"ל על ידי עובדות והנהגות מצדיקים גדולי עולם, ומהם יראו וכן יעשו.

בעניין זה רגיל על לשונו של מורנו הגה"צ לספר תמיד על זכרוננו המתוק מימי שחר טל ילדותנו, שהיה הגאון האדיר רבי זוד יונגרייז זצוק"ל לומד עמהם בספר 'שערי תשובה' לרבינו יונה מגיונדי, וכל כך היה מכוון ומטעים את דבריו בשעת הלימוד, עד כי רתת חוץ היה אוזו אפילו בילדים הרכים שהיו מתעוררים מדבריו ומצאו מסילות בלבבם, ועד היום מהדהדים בלב השומעים הדברים שיצאו מקירות לבו הטהור.

SUBSCRIBE ONLINE!

FILL OUT THE ONLINE FORM TO SUBSCRIBE:
RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH

בסייד

Ramapost offers a weekly printed subscription to the following Divrei Torah:

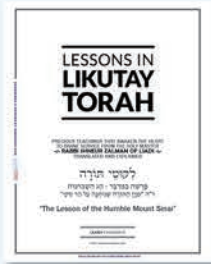
Please fill out the online form at RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH to subscribe. We ask that your free printed divrei torah be picked up every Friday at our Monsey (Rt 59) or Wesely Hills/Pomona location.

Meoros Hatzadikkim
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits (English)
Ramapost.com/meoros-hatzadikkim

Sichat Hashavua
(Hebrew)

Likutay Torah
(English)

Oneg Shabbos
(English)

Hitkashrut
(Hebrew)

Ohr Chaim
(Hebrew)

Torah Wellsprings
R' Elimelech Biderman (English)

RAM HATORAH
Compilation of Divrei Torah
Ramapost.com/ram-hatorah

ENGLISH
DIVREI TORAH

TIV HAKEHILA · SHVILEI PINCHAS · AREIVIM · ANFEI EREZ · MIZMOR L'DOVID · PENINIM · KINDER TORAH · PARSHA PSHETEL · RAV BRAZIL

RAM HATORAH is a free weekly compilation of divrei torah that is organized, printed and distributed by Ramapost to hundreds of readers. You can view/download past and present editions at

דברי תורה עברית

MONTHLY

RAMAPOST.COM/RAM-HATORAH. טיב הקהילה · שבילי פנחס · דברי חינוך והתעוררות · חוס של חסד · המברך · דברי שי"ח

FOR MORE INFORMATION PLEASE CONTACT MITZVOS@RAMAPOST.COM

YOUR FREE AD HERE! Send your artwork to mitzvos@ramapost.com to secure your ad space.

מיסוד
ר. דניאל ד דהן
סופר ס"ת"ם מוסמך

Rabbi Daniel David Dahan, Sofer Stam
Tel: 646 387 5683. Email: Sofersogood4@gmail.com
Checking, writing, and sale of Sefer Torah, Tefillins,
Mezuzot, and Megillot. ✪ SAME DAY SERVICE ✪

ROCKLAND TRANSFERS CAR SERVICE

- ◆ Airport car service (departures and arrivals)
- ◆ City to City
- ◆ Per Hour Hire
- ◆ School (out-of-town) Drop-off and Pick-up
- ◆ Reliable and Safe
- ◆ Fixed Rates
- ◆ No Added Fees
- ◆ Credit Cards Accepted

Easy Booking Online

Reserve Online
www.RocklandTransfers.com
Call / Text
(845) 288-8888

35+ Years

OF SERVING THE COMMUNITY

- ◆ WILLS & TRUSTS
- ◆ ELDER LAW
- ◆ PROBATE
- ◆ TRUST ADMINISTRATION
- ◆ HALACHIC WILLS
- ◆ TAX PLANNING
- ◆ MEDICAID PLANNING
- ◆ ESTATE PLANNING
- ◆ SPECIAL NEEDS PLANNING
- ◆ ASSET PROTECTION

Emanuel Haas, Esq. Ari J. Zaltz, Esq.

Haas & Zaltz, LLP

845.425.3900 | INFO@HAASZALTZ.COM | WWW.HAASZALTZ.COM
2 PERLMAN DRIVE | SUITE 301 | SPRING VALLEY, NY 10977

As an independent agency we shop several companies to find you the right coverage and the right price.

Wise Men Insurance Services
support@wisemeninsurance.com
Ph 845-579-2978 Fax 845-231-6224

ROSENBLUM ARCHITECTURE

TODD ROSENBLUM rosenblumarchitecture.com

845.364.0337
914.522.6793
todd@adaparch.com

200 East Eckerson Road
Suite 230 E
New City, NY 10956

ONE COMMUNITY ONE ERUV
העירוב דרראקלענד
ROCKLAND ERUV
מפיקוד רבני עירובו של רמתא - ראקלענדר - ניו יורק

DJ KAEJ

FOR ALL YOUR SIMCHA NEEDS!

347.618.5028
bookings@djkaej.com

FIRST//CLASS LEASING

POMONA ENTERPRISES CORP.
Custom Home Builders
845-354-0018

TELETECH SECURITY & COMMUNICATIONS

UNLIMITED ISRAEL™
ON ISRAEL'S MOST RELIABLE NETWORK
P: 845-371-9800

www.POMONAENTERPRISES.com

JUNKBOYZ PRESERVATION

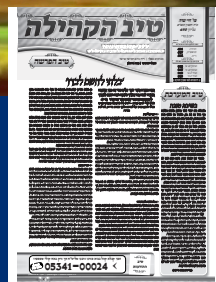
בסייד · טו' חשון תש"פ · 23 נובמבר 2019 · מאנסי: הדלקת נרות - 4:14 · מוציש"ק - (דקות 72) 5:44 · ISSUE #057

רס התורה

דברי תורה מודפסים ומופצים על ידי ראמפוסט

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

פרשת חיי שרה

טיב הקהילה · שבילי פנחס · חוט של חסד · דברי שיה

דברי תורה
 עברית